

SÁMEDIGGI

Sametingets budsjett 2026

Sametingsráðets forslag til innstilling

Innhold

1	Innledning	12
2	Hovedinnhold	13
3	Rammer og prinsipper	14
3.1	Økonomiske rammebetingelser	14
3.1.1	Samlet bevilgning til Sametinget	14
3.1.2	Sametingets økonomiske rammefordeling	15
3.2	Økonomiske virkemidler	16
3.2.1	Direkte tilskudd	17
3.2.2	Søkerbasert tilskudd	17
3.2.3	Søkerbaserte tilskudd forvaltet på vegne av andre	17
3.3	Avtaler og regelverk	17
3.3.1	EØS-regelverket	17
3.3.2	Hovedavtale med samiske kunstnerorganisasjoner	17
3.3.3	Næringsavtalen i duodji	18
3.3.4	Idrettsavtalen	18
3.3.5	Sámi Giellagáldu – avtale	18
3.4	Sentrale lover, konvensjoner og prinsipper	18
3.4.1	Grunnloven § 108	18
3.4.2	FNs erklæring om urfolks rettigheter	18
3.4.3	ILO Konvensjon nr. 169 og konsultasjonsplikten	18
4	Språk	20
4.1	Innsatsområder – Språk	20
4.1.1	Virkemidler innsatsområder – Språk	20
4.2	Bruk av samiske språk	20
4.2.1	Samletabell – Bruk av samiske språk	21
4.2.2	Tospråklighetstilskudd til kommuner – direkte tilskudd	21
4.2.3	Tospråklighetstilskudd til fylkeskommuner – direkte tilskudd	22
4.3	Utvikling av samiske språk	22

4.3.1	Samletabell – Utvikling av samiske språk	23
4.3.2	Samiske språksentre, basistilskudd – direkte tilskudd	24
4.3.3	Samiske språksentre, aktivitetstilskudd – direkte tilskudd	25
4.3.4	Faglig kompetanseheving for språksentrene – prosjekt	26
4.3.5	Språksentertreff – konferanse	26
4.3.6	Stipend til elever med samisk i videregående skole – søkerbasert tilskudd	26
4.3.7	Språktiltak i forbindelse med Sámi giellavahkku – søkerbasert tilskudd	27
4.3.8	Språkutviklingstiltak – søkerbasert tilskudd	27
4.3.9	Etablering av språksentre – søkerbasert tilskudd	28
4.3.10	Samiske språktiltak i sør-, ume-, pite-, lule-, skolte- og markasamisk område – søkerbasert tilskudd	28
4.4	Oppfølging av NOU 2016:18 Hjertespråket	29
4.4.1	Språktilbud for barn og unge	29
4.4.2	Synliggjøring og samarbeid	29
4.4.3	Sámi giellavahkku – prosjekt	29
4.4.4	Samisk språkombud	29
5	Oppvekst, opplæring, utdanning og forskning	31
5.1	Innsatsområder – Oppvekst, opplæring, utdanning og forskning	31
5.1.1	Virkemidler innsatsområder – Oppvekst, opplæring, utdanning og forskning	31
5.2	Myndighet, ansvar og roller innen barnehage	32
5.3	Gratis samiskspråklig barnehage	32
5.3.1	Samletabell – Gratis samiskspråklig barnehage	32
5.3.2	Gratis samiskspråklige barnehager, veiledningsmidler – prosjekt	33
5.3.3	Gratis samiskspråklige barnehager, foreldrerefusjon – søkerbasert tilskudd	33
5.3.4	Gratis samiskspråklige barnehager, utviklingsmidler – søkerbasert tilskudd	34
5.3.5	Gratis samiskspråklige barnehager, – evaluering	34
5.4	Samiskspråklige barn i dagens samfunn	34
5.4.1	Samletabell – Samiskspråklige barn i dagens samfunn	35
5.4.2	Samisk språkopplæring i barnehager – søkerbasert tilskudd	35
5.4.3	Prosjekter og utviklingsarbeid i barnehager – søkerbasert tilskudd	36
5.4.4	Utvikling av pedagogisk materiell for barnehager – søkerbasert tilskudd	36
5.4.5	Julevsáme sámástahtte – direkte tilskudd til Viejega AS	37
5.5	Tradisjonell kunnskap i ny tid	37

5.5.1	Samletabell – Tradisjonell kunnskap i en ny tid	37
5.5.2	Samiske barnehager og barnehager med samisk avdeling – søkerbasert tilskudd	37
5.6	Kunnskap og kompetanse bygger fremtidens barnehager	38
5.7	Samisk innhold i skolen	38
5.7.1	Samletabell – Samisk innhold i skolen	39
5.7.2	Fagfornyelsen 2020 og utvidelse av samisk læreplanverk – prosjekt	39
5.7.3	Tradisjonell kunnskap i grunnopplæringen – søkerbasert tilskudd	40
5.7.4	Nettverk for samiskopplæring/ NetSam – direkte tilskudd til Sámi allaskuvla	41
5.8	Arbeid mot mobbing og samehets	41
5.8.1	Samletabell – Arbeid mot mobbing	41
5.8.2	Arbeid mot mobbing - prosjekt	42
5.8.3	Forebygging av mobbing og samehets – søkerbasert tilskudd	42
5.9	Læremidler	43
5.9.1	Samletabell – Læremidler	43
5.9.2	Utvikling av læremidler – søkerbasert tilskudd	43
5.9.3	Offentlig anskaffelse av læremidler	44
5.9.4	Ovttas Aktan Aktesne – direkte tilskudd til Sámi allaskuvla	44
5.10	Myndighet, ansvar og roller innen høyere utdanning og forskning	44
5.11	Utdanning- og forskningstilbud	45
5.12	Rekruttering	45
5.12.1	Samletabell – Rekruttering	45
5.12.2	Stipend for høyere utdanning – søkerbasert tilskudd	45
5.12.3	Rekruttering – prosjekt	47
6	Arealer, miljø og klima	48
6.1	Innsatsområder – Arealer, miljø og klima	48
6.1.1	Virkemidler innsatsområder – Arealer, miljø og klima	48
6.2	Forvaltning av arealer	49
6.2.1	Samletabell – Forvaltning av arealer	49
6.2.2	Stiftelsen Protect Sápmi – direkte tilskudd	49

	6.2.3 Samiske rettigheter til arealer og ressurser – søkerbasert tilskudd	49
	6.3 Naturressurser	50
	6.4 Naturmangfold	50
	6.4.1 Samletabell – Naturmangfold	50
	6.4.2 Verneområdestyreseminar	51
7	Næringer	52
	7.1 Innsatsområder – Næringer	52
	7.1.1 Virkemidler innsatsområder – Næringer	52
	7.2 Primærnæringer	53
	7.2.1 Samletabell – Primærnæringer	53
	7.2.2 Sjøsamiske rettigheter – Borjjadat – prosjekt	54
	7.2.3 Marine næringer	54
	7.2.4 Laks	54
	7.2.5 Jordbruk	55
	7.2.6 Reindrift	56
	7.2.7 Rovvilt	57
	7.3 Variert næringsliv	58
	7.3.1 Samletabell – Variert næringsliv	58
	7.3.2 Variert næringsliv – søkerbasert tilskudd	59
	7.3.3 Sápmi næringshage – direkte tilskudd	59
	7.3.4 Ungt Entreprenørskap – direkte tilskudd	59
	7.3.5 Samisk investeringsfond - prosjekt	59
	7.4 Samisk reiseliv, kreative næringer og samisk mat	60
	7.4.1 Samletabell – Samisk reiseliv, kreative næringer og samisk mat	60
	7.4.2 Samisk reiseliv – prosjekt	60
	7.4.3 Urfolks matsystemer – prosjekt	61
	7.4.4 Samisk mat – prosjekt	61
	7.4.5 Samisk reiseliv, kreative næringer og samisk mat – søkerbasert tilskudd	61
	7.4.6 Dáiddadállu – direkte tilskudd	62
	7.4.7 Duottar Studio AS – direkte tilskudd	62
	7.5 Duodji	62

	7.5.1 Samletabell – Duodji	63
	7.5.2 Duodjeinstituhitta – direkte tilskudd	63
	7.5.3 Utvikling og rekruttering i duodjinæringen – direkte tilskudd til Opplæringskontoret i reindrift og duodji	63
	7.5.4 Duodjisenter i lulesamisk område – direkte tilskudd til Árran julevsáme guovdásj/lulesamisk senter	63
	7.5.5 Næringsavtale for duodji	64
	7.6 Virkeområdet for tilskudd til næringsutvikling (STN-området)	67
8	Kultur	69
	8.1 Innsatsområder – Kultur	70
	8.1.1 Virkemidler innsatsområder – Kultur	70
	8.2 Tilrettelegging, samarbeid og premisser for utvikling av samisk kunst og kultur	70
	8.3 Gode rammevilkår for samiske kunstnere	70
	8.3.1 Samisk kunstneravtale	71
	8.3.2 Joik og samisk musikk – søkerbasert tilskudd	72
	8.3.3 Kulturtiltak – søkerbasert tilskudd	73
	8.4 Samiske kulturinstitusjoner som arena for formidling og opplevelse av samisk kultur	73
	8.4.1 Samletabell – Samiske kulturinstitusjoner	75
	8.4.2 Internasjonalt Samisk Filminstitutt – direkte tilskudd	75
	8.4.3 Sámi Dáiddaguovddáš – direkte tilskudd	76
	8.4.4 Festivaler – direkte tilskudd	76
	8.4.5 Teatre – direkte tilskudd	77
	8.4.6 Museer – direkte tilskudd	78
	8.4.7 Samiske kulturhus og kulturformidlingsinstitusjoner – direkte tilskudd	80
	8.4.8 Institusjonsutvikling – søkerbasert tilskudd	81
	8.4.9 Skoltesamisk kulturår – prosjekt	82
	8.4.10 Kartlegging, forvaltning og vern av immateriell kulturarv – prosjekt	82
	8.4.11 Arbeidsgruppe for å etablere institusjonelt hjem for vuelie/luohti/vuolle – prosjekt	82
	8.4.12 Oppbygging av nye institusjoner i Sápmi – prosjekt	82
	8.4.13 Saami Council Headquarters - KulturSápmi – direkte tilskudd	82
	8.5 Samisk litteratur	83

	8.5.1 Samletabell – Samisk litteratur	83
	8.5.2 Utvikling og fremming av samisk litteratur – direkte tilskudd	83
	8.5.3 Prosjektstøtte til samisk litteratur – søkerbasert tilskudd	84
	8.5.4 Formidling av samisk litteratur – direkte tilskudd	85
	8.5.5 Samiske litteraturdager – konferanse	85
	8.5.6 Styrke formidling i nordsamisk område – direkte tilskudd til Troms fylkeskommune	85
	8.5.7 Loga munnje! Les for meg! – prosjekt	86
	8.6 Samiske medier	86
	8.6.1 Samletabell – Samiske medier	87
	8.6.2 Samiske medier – direkte tilskudd	87
	8.7 Samisk idrett	87
	8.7.1 Samletabell – Samisk idrett	88
	8.7.2 Samisk idrett – direkte tilskudd	88
	8.7.3 Kultur- og idrettsstipend – stipend	88
9	Kulturminnevern	89
	9.1 Innsatsområder – Kulturminnevern	89
	9.1.1 Virkemidler innsatsområder – Kulturminnevern	89
	9.2 Forvaltning av kulturminner	90
	9.2.1 Samletabell – Forvaltning av kulturminner	90
	9.2.2 Samisk kulturminnevern – søkerbasert tilskudd	90
	9.2.3 Skjøtsels- og formidlingsarbeid Ceavccageadje/Mortensnes kulturminneområde – prosjekt	91
	9.3 Rammebetingelser for samisk kulturminnevern	91
	9.4 Tilrettelegging og formidling av den samiske kulturarven	91
	9.4.1 Samletabell – Tilrettelegging og formidling av den samiske kulturarven	92
	9.4.2 “Kjent og anerkjent” – satsing på sørsamisk kulturarv – prosjekt	92
	9.4.3 Revitalisering av samiske kulturmiljø i “Fotefar mot Nord” -prosjekt	92
	9.4.4 Skoltebyen - møtested og formidlingsarena for skoltesamisk kulturarv – prosjekt	92
	9.4.5 Kulturminner som grunnlag for rettigheter til arealer og samisk arealbruk – prosjekt	93

9.5	Forvaltning av samisk bygnings- og båtarv	93
9.5.1	Samletabell – Forvaltning av samisk bygnings- og båtarv	93
9.5.2	Samisk båtarv – prosjekt	94
9.6	Forvaltning av samisk levninger	94
9.6.1	Samletabell – forvaltning av samiske levninger	94
10	Helse, sosial og barnevern	96
10.1	Innsatsområder – Helse, omsorg og barnevern	96
10.1.1	Virkemidler innsatsområder – Helse, omsorg og barnevern	96
10.2	Spesialisthelsetjenesten	96
10.3	Helse- og omsorgstjenesten	97
10.3.1	Samletabell – Helse- og omsorgstjenesten	98
10.3.2	Brukerrettede tilbud for den samiske befolkningen, i livsløps- og folkehelseperspektiv – direkte tilskudd til Várdobáiki	98
10.3.3	Samisk legeforening – direkte tilskudd	98
10.3.4	Sørsamisk helsenettverk – direkte tilskudd	99
10.3.5	Brukerrettede tilbud for eldre samer – direkte tilskudd til Samisk hus Oslo	99
10.3.6	Sørsamisk helsekonferanse – direkte tilskudd	99
10.3.7	Helse-, omsorg- og barnevernsprosjekter – søkerbasert tilskudd	99
10.4	Folkehelse	100
10.4.1	Samletabell – Folkehelse	101
10.5	En likeverdig barneverntjeneste	101
10.6	Sosiale forhold og velferdstjenester	101
10.6.1	Barn som vokser opp i lavinntektsfamilier.	101
11	Urfolksrettigheter, internasjonalt samarbeid og likestilling	102
11.1	Innsatsområder – Urfolksrettigheter, internasjonalt samarbeid og likestilling	102
11.1.1	Virkemidler innsatsområder – Urfolks rettigheter, internasjonalt arbeid og likestilling	102

11.2	Samisk samarbeid	103
11.2.1	Samletabell – Samisk samarbeid	103
11.2.2	Sámi Giellagáldu	103
11.2.3	Samisk parlamentarisk råd (SPR)	103
11.3	Nordområdene	104
11.4	Urfolksrettigheter	104
11.4.1	Samletabell – Urfolksrettigheter	104
11.4.2	Oppfølging av sannhet- og forsoningskommisjonens rapport – prosjekt	104
11.4.3	Internasjonalt arbeid – direkte tilskudd	105
11.4.4	International Decade of Indigenous Languages 2022-2032 – prosjekt	106
11.4.5	Jevgenij Jushkovs minnefond - direkte tilskudd til Samerådet - norsk seksjon	106
11.5	Likeverd og solidaritet	106
11.6	Likestilling	106
11.6.1	Samletabell – Likestilling	107
11.6.2	Oppfølging av Sametingets likestillingsmelding og arbeidet mot samehets – prosjekt	107
11.6.3	Garmeres – direkte tilskudd	107
12	Samarbeidsavtaler	108
12.1.1	Virkemidler innsatsområder – Samarbeidsavtaler	108
12.2	Regionalt samarbeid	108
12.2.1	Regionalutviklingsprosjekter – søkerbasert tilskudd	109
12.3	Interreg	109
12.3.1	Interreg – søkerbasert tilskudd	109
13	Andre tiltak	111
13.1	Samletabell – Andre tiltak	111
13.1.1	Noereh – direkte tilskudd	111
13.1.2	Norrõs skoltesamene – direkte tilskudd	111
13.1.3	Samiske hovedorganisasjoner – søkerbasert tilskudd	112

	13.1.4 Organisasjonene til partier og grupper som er representert i Sametinget – søkerbasert tilskudd	112
	13.1.5 Samiskrelatert statistikk i Norge – avtale	112
	13.1.6 Forskning på Sametingsvalget – avtale	112
	13.2 Virkemidler politisk nivå	113
	13.2.1 Politiske grupper i Sametinget	113
	13.2.2 Opposisjonens arbeidsvilkår	113
14	Plenum	114
	14.1 Driftskostnader parlamentet	114
	14.1.1 Sametingets plenum	114
	14.1.2 Sametingets plenumsledelse	114
	14.1.3 Sametingets fagkomitéer	115
	14.1.4 Sametingets kontrollutvalg	115
	14.1.5 Samisk parlamentarisk råd (SPR)	115
	14.1.6 Sametingets klagenemnd	115
15	Sametingsrådet	116
	15.1.1 Samletabell – Sametingsrådet	116
	15.2 Sametingsrådet	116
	15.2.1 Sametingsrådet	116
	15.2.2 Sametingets ungdomspolitiske utvalg (SUPU)	117
	15.2.3 Sametingets eldreråd	117
	15.2.4 Ekstern sakkyndig komité for samisk helseforskning	117
	15.2.5 Sametingets råd for samer med normbrytende funksjonsvariasjoner	117
16	Sametingets administrasjon	118
	16.1 Samletabell – Sametingets administrasjon	118
	16.2 Organisering av Sametingets administrasjon	119
	16.3 Avdeling for Samisk språk, utdanning, forskning og helse	119
	16.3.1 Samisk stedsnavnstjeneste	120
	16.4 Avdeling for samisk kulturarv, areal, natur og kollektive rettigheter	120
	16.5 Avdeling for kultur, næringsutvikling og direkte tilskudd	121

16.6	Avdeling for Sametingets politiske sekretariat	121
16.7	Avdeling for administrasjon	122
16.8	Sametingets direktør, kommunikasjonsstaben og stab for virksomhetsstyring og samfunnskontakt	122

1 Innledning

Sametinget er et nasjonalt folkevalgt parlament for samene i Norge. Budsjettet vedtas av Sametingets plenum hver høst, på grunnlag av Sametingsrådets årlige innstilling og påfølgende behandling i Sametingets plan- og finanskomiteé.

Sametingets budsjett bygger på de økonomiske rammene regjeringen foreslår bevilget til Sametinget i regjeringens proposisjon til statsbudsjett (Prop. 1 S) for det aktuelle budsjettåret (se kap. 3.2 Økonomiske virkemidler).

Endringer i regjeringens forslag til statsbudsjett som følge av behandling og vedtak i Stortinget, innarbeides ved revidering av Sametingets budsjett påfølgende vår.

Sametingets politiske og administrative virksomhet skjer innenfor rammene av Sametingets vedtatte budsjett. Andre sentrale forhold som påvirker Sametingets virksomhet er internasjonale og nasjonale avtaleverk (se kap. 3.3 Avtaler og regelverk) og annet lovverk (se kap. 3.4 Sentrale lover, konvensjoner og prinsipper).

2 Hovedinnhold

Sametingets budsjetttramme er økt med til sammen kr 82 367 000 sammenlignet med Sametingets budsjett 2025. I forbindelse med saldert budsjett 2025 fikk Sametinget en ekstra bevilgning på 50 millioner kroner som ikke ble tatt med i behandlingen av Sametingets budsjett. Sametinget fordelte disse midlene i sitt reviderte budsjett mars 2025. Når vi tar hensyn til dette har rammen økt med 3,5 % når vi ser bort fra øremerkingene fra regjeringen. Prisveksten i statsbudsjettet er anslått til 3.1 % som betyr at Sametinget har fått kompensert for prisvekst og i tillegg har noen frie midler.

Regjeringen har i bevilgningen gitt øremerkede økninger til innlemmelse av Saltdal kommune i språkforvaltingsområdet på 2,6 millioner kroner, samt en engangsbevilgning til samisk næringsfond på 7 millioner. Bevilgningen til samisk næringsfond er overførbart.

Budsjettet gir rom for noen satsinger, men ikke de helt store som Sametinget hadde forventet. I kjølvannet av Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport er det blitt tydelig at Sametingets rolle i både det samiske og norske samfunnet blir viktigere. På bakgrunn av dette hadde Sametinget forventet en mer offensiv satsing på det samiske samfunnet og spesielt på Sametinget. Sametinget har selv satt av midler til å videreføre prosjekt knyttet til oppfølging av sannhets- og forsoningskommisjonens rapport med høringer, folkemøter og etablering av samiske møteplasser samt gjennomføring av en ny Verdde-konferanse.

Sametinget har i dette budsjettet prioritert å følge opp de fleste økningene som ble gitt i forbindelse med revidert budsjett mars 2025. Der ble flere av de søkerbaserte ordningene på næring og kultur løftet, samt kultur- og språkinstitusjoner, noe som bidrar til økt aktivitet i samfunnet. I 2026 har Sametinget fulgt opp satsing på språksentrene som ble lovet i Sametingets reviderte budsjett mars 2025. I tillegg er den totale rammen for aktivitetstilskudd til språksentrene økt. Det er også etablert en egen ordning for etablering av språksentre. Den nye ordningen har et budsjett på 3,6 millioner kroner.

I 2026 innføres den nye språkmodellen for tospråklighetstilskuddene til kommuner og fylkeskommuner. Ordningene med basistilskudd og utviklingstilskudd til kommuner og fylkeskommuner er slått sammen, det er innført nye kommunekategorier og ordningen er styrket med til sammen i underkant av 8,5 millioner kroner. 2,6 millioner av disse har regjeringen avsatt til innlemmelse av Saltdal kommune i forvaltningsområdet for samisk språk.

Språkutvalget understreker i utredningen *NOU 2016: 18 Hjertespråket / Váibmogiella* at det er behov for flere språkbrukere for å sikre at de samiske språkene forblir levende. Utvalget peker på mangelen på samiskspråklig kompetanse i offentlig tjenesteyting. En målrettet satsing på samiskkompetanse er avgjørende for å sikre språkets bærekraft og funksjon i samfunnet. Dette er blant annet grunnen til at Sametinget i 2025 økte satsene for sine stipend til høyere utdanning. I 2026 budsjettet følges det opp med å slå sammen de to stipendordningene til høyere utdanning, øke posten og legge inn nye prioriteringer til sykepleierutdanning, tolkeutdanning og mastergrad i samisk.

Samiske beitenæringer med dyr på beite i utmark opplever store utfordringer knyttet til rovviltforvaltningen. Sametinget ser at det er nødvendig å sette dette på agendaen. Av den grunn er det satt av kr 800 000 til en arbeidsgruppe som skal jobbe fram et forslag til ny rovviltpolitikk for beitenæringene med samisk tradisjonell kunnskap som grunnlag, som skal sikre bærekraft i næringene og ta hensyn til naturmangfold og lovpålagte rovviltforpliktelser.

Sametinget er opptatt av å ha et sterkt Sameting der demokratiutvikling er i fokus. Derfor er tilskudd til hovedorganisasjonene og tilskudd til grupper på Sametinget styrket i dette budsjettet. Det er også satt av midler til etablering av et kontor på Stortinget. Dette skal bidra til gjennomføring av Stortingets konsultasjonsplikt med Sametinget. Ved kontakt, informasjon og samhandling med partigrupper og Stortingets administrasjon, skal kontoret bidra til at samiske interesser og rettigheter ivaretas.

3 Rammer og prinsipper

3.1 Økonomiske rammebetingelser

3.1.1 Samlet bevilgning til Sametinget

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 - 2025	Avvik i %
560.50 Kommunal- og distriktsdepartementet – KDD	772 881	697 514	75 367	10,8 %
226.21 Kunnskapsdepartementet – KD	6 000	6 000	0	0,0 %
328.78 Kulturdepartementet – KUD	2 300	2 300	0	0,0 %
900.75 Nærings- og fiskeridepartementet (NFD)	7 000	0	7 000	-
Totalt bevilget	788 181	705 814	82 367	11,7 %

3.1.2 Sametingets økonomiske rammefordeling

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 - 2025	Avvik i %
Driftsinntekter				
Inntekt fra bevilgninger	788 181	705 814	82 367	11,7 %
Sum driftsinntekter	788 181	705 814	82 367	11,7 %
Driftskostnader				
Drift politisk nivå	43 932	41 281	2 651	6,4 %
Drift administrasjon	181 910	170 551	11 359	6,7 %
Sum driftskostnader	225 842	211 832	14 010	6,6 %
Driftsresultat	562 339	493 982	68 357	13,8 %
Økonomiske virkemidler				
Direkte tilskudd	372 189	325 835	46 354	14,2 %
Søkerbasert tilskudd	127 030	112 092	14 938	13,3 %
Avtale	35 005	32 705	2 300	7,0 %
Prosjekt	25 965	22 400	3 565	15,9 %
Konferanse og evaluering	2 150	950	1 200	126,3 %
Sum økonomiske virkemidler	562 339	493 982	68 357	13,8 %
ÅRSRESULTAT	0	0	0	

Sametinget har i regjeringens forslag til statsbudsjett for 2026 fått en økning på kr 82 367 000 sammenlignet med Sametingets budsjett 2025. Sametinget fikk i saldert budsjett 2025 en økning i sin bevilgning på 50 millioner kroner, denne bevilgningen ble refordelt i Sametinget reviderte budsjett mars 2025. Den store økningen fra 2025 til 2026 skyldes i hovedsak denne økningen.

Hvert valgår får Sametinget et ekstra tilskudd til gjennomføring av valget. Dette var i 2025 på kr 4 000 000. Disse midlene er redusert av regjeringen i budsjettvedtaket for 2026.

Av økningen er følgende poster øremerket:

- Kr 2 600 000 til innlemmelse av Saltdal kommune i forvaltningsområdet for samisk språk.
- Kr 7 000 000 som engangsbevilgning til samisk næringsfond. Midlene er overførbare.

Etter satsingene har Sametinget en kompensasjon for prisstigning tilsvarende 3,5 % som er litt i overkant av prisstigning i statsbudsjettet som var på 3,1 %.

Dette har gitt Sametinget i underkant av 3,6 millioner i frie midler for 2026.

3.2 Økonomiske virkemidler

Sametinget foretar følgende fordeling på hovedpostene for virkemidlene for 2026:

(i 1000 kr)

Virkemidler	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 - 2025	Avvik i %
Språk	155 156	127 096	28 060	22,1 %
Oppvekst, opplæring, utdanning og forskning	67 793	62 385	5 408	8,7 %
Arealer, miljø og klima	5 007	3 682	1 325	36,0 %
Næringer	52 999	41 830	11 169	26,7 %
Kultur	237 557	216 110	21 447	9,9 %
Kulturminnevern	7 065	5 850	1 215	20,8 %
Helse og sosial	5 332	5 273	59	1,1 %
Urfolksrettigheter, internasjonalt samarbeid og likestilling	11 035	7 100	3 935	55,4 %
Samarbeidsavtaler	3 465	2 500	965	38,6 %
Andre tiltak	16 930	22 156	-5 226	-23,6 %
Sum økonomiske virkemidler	562 339	493 982	68 357	13,8 %

Sametingets økonomiske virkemidler omfatter direkte tilskudd til organisasjoner og institusjoner, ulike søkerbaserte tilskuddsordninger, avtaler, prosjekter, konferanser og evalueringer.

Statens økonomireglement pålegger Sametinget å sørge for en målrettet og effektiv tilskuddsforvaltning. I det ligger også et krav om å ha kontroll- og dokumentasjonsordninger, slik at bruken av midlene er betryggende dokumentert.

Sametingsrådet har fullmakt til å forvalte Sametingets budsjett med unntak av postene med følgende aktivtetskoder:

- 1010 Sametingets plenum
- 1110 Sametingets plenumsledelse
- 1111 Sametingets fagkomiteer
- 1120 Sametingets kontrollutvalg
- 1930 Sametingets klagenemnd
- Sametingets administrasjon
- Sámi Giellagáldu kap. 11.2.2
- 87101 Politiske grupper i Sametinget
- 87110 Opposisjonens arbeidsvilkår

Sametingsrådet har ansvar for fastsatte mål og resultatoppnåelse, samt å rapportere til plenum gjennom rådets beretning og årsmelding. Sametingsrådet gis også fullmakt til å forvalte oppgaver som Sametinget er gitt i henhold til lov og forskrifter.

Sametingsrådet får fullmakt til å omdisponere inntil 20 % av avsatte virkemidler i budsjettet med unntak av de postene nevnt over. Fullmakten til å omdisponere gjelder ikke driftskostnader til administrasjonen og de ovennevnte postene som Sametingsrådet ikke forvalter. Sametingsrådet kan ikke omdisponere til poster som ikke fremgår av inneværende års budsjett og/eller revidert budsjett.

Plenum gir også Sametingsrådet fullmakt til å tildele videre bevilgninger som departementene eller underliggende etater tildeler til Sametinget, utenom statsbudsjettet og regjeringens reviderte nasjonalbudsjett. Dette gjelder tildelinger som kommer gjennom året og som er øremerket til bestemte formål eller samiske institusjoner. Slike tildelinger skal det rapporteres på i rådets beretning.

Sametingsrådet skal i forbindelse med saken om rådets beretning om virksomheten legge ved oversikten for eventuelle omdisponeringer som er gjort i beretningsperioden.

Sametingets plenumsledelse har fullmakt til å disponere postene under kapittel 14 med unntak av aktivitetsnummer 1310 Samisk parlamentarisk råd. I tillegg forvalter plenumsledelsen ordningene Politiske grupper i Sametinget (aktivitetsnummer 87101) og ordningen Opposisjonens arbeidsvilkår (aktivitetsnummer 87110).

Sametingets direktør har fullmakt til å forvalte midlene under kapittel 16 Sametingets administrasjon og gis fullmakt til å gjøre omdisponeringer mellom de administrative postene i budsjettet. Sámi Giellagáldu sin direktør får fullmakt til å disponere midlene satt av under kap. 11.2.2 Sámi Giellagáldu.

3.2.1 Direkte tilskudd

Direkte tilskuddsordninger forvaltes av Sametingsrådet eller det organet som Sametingsrådet delegerer myndigheten til.

Nærmere spesifisering for den enkelte ordning for direkte tilskudd, framkommer i regelverk for Sametingets direkte tilskudd og tilsagnsbrevene. Sametingsrådet delegeres fullmakt til å vedta regelverk for direkte tilskuddene for 2026.

Mottakere av direkte tilskudd skal levere ut fra mål og kriterier, og levere rapport og regnskap innenfor fastsatte frister. Ved manglende leveranse vil direkte tilskudd trekkes tilbake og falle bort i kommende års budsjett.

I henhold til statens økonomireglement skal tilskuddsmottaker for direkte tilskudd navngis i selve bevilgningsvedtaket eller være omtalt i budsjettproposisjonen på en slik måte at tilskuddsbevilgningen må anses øremerket for vedkommende. Tilskuddsmottaker er derfor navngitt i tabellene for direkte tilskudd.

3.2.2 Søkerbasert tilskudd

De søkerbaserte tilskuddsordningene med unntak av de ordningene som er nevnt under 3.2 som plenumsledelsen forvalter, forvaltes av Sametingsrådet eller det organet som Sametingsrådet delegerer myndigheten til.

Nærmere spesifisering for den enkelte ordning for søkerbaserte tilskudd, framkommer i regelverkene for Sametingets søkerbaserte tilskuddsordninger. Sametingsrådet fastsetter regelverkene for tilskudd for de søkerbaserte ordningene med unntak av de deler som Sametingets plenum fastsetter i sin budsjettbehandling.

Sametingets klagenemnd for tilskuddssaker er klageorgan for tilskuddsvedtak fattet av sametingsrådet eller det organet som sametingsrådet delegerer myndigheten til. For tilskuddsvedtak fattet av plenumsledelsen er Sametingets klagenemnd for tilskuddssaker klageorgan.

3.2.3 Søkerbaserte tilskudd forvaltet på vegne av andre

Sametinget forvalter i tillegg til sine egne tilskuddsordninger, to tilskuddsordninger på vegne av Riksantikvaren. Disse midlene tildeles til Sametinget etter søknad. Det er Riksantikvaren som fastsetter forskrifter for bruk av midlene og som behandler klagesaker knyttet til de to ordningene.

3.3 Avtaler og regelverk

3.3.1 EØS-regelverket

EØS-avtalen er en avtale inngått mellom Norge, Island og Liechtenstein på den ene siden og EU-landene og Det europeiske fellesskapet på den andre siden. Gjennom EØS-avtalen blir Norge knyttet til det indre markedet i EU. Formålet med EØS-avtalen er å styrke handel og økonomiske bånd mellom partene med like konkurransevilkår og gjennomføring av like regler. EØS-loven gjennomfører i norsk rett de sentrale bestemmelsene i EØS-avtalen, blant annet reglene om statsstøtte. Reglene for statsstøtte er de samme i Norge som i EU.

Ved å slutte seg til EØS-avtalen har Norge godtatt visse begrensninger når det gjelder å utforme nasjonal politikk, slik som på området for statsstøtte og distriktspolitikk. EØS-avtalen gir ikke noe generelt unntak fra reglene om statsstøtte til fremme av samiske eller andre urfolks interesser.

Siden statsstøtte kan føre til markedsforstyrrelse som kan påvirke samhandelen i EØS-området, er statsstøtte som hovedregel forbudt, men det er gitt en rekke unntak som åpner opp for støtte som fremmer samfunnsmessige og politiske mål. Sametingets tilskuddsordninger er utformet slik at de er i tråd med EØS-reglene.

3.3.2 Hovedavtale med samiske kunstnerorganisasjoner

Sametinget inngikk i 2004 en hovedavtale med samiske kunstnerorganisasjoner, representert ved Samisk kunstnerråd. Formålet er å utvikle et godt og mangfoldig samisk kulturliv og å legge forholdene til rette for å skape og formidle samisk litteratur, musikk, joik, dans, teater, film, bildende kunst og kunsthåndverk. Kunstneravtalen omfatter omforente tiltak innenfor kunstområdet, som gjennomføres innenfor de økonomiske rammene som partene er blitt enige om. Det fremforhandles en årlig avtale med Samisk kunstnerråd.

3.3.3 Næringsavtalen i duodji

Sametinget fremforhandler en årlig næringsavtale for duodji, med tiltak som tar sikte på utvikling av næringen i samsvar med de politiske mål og retningslinjer som til enhver tid er vedtatt i Sametinget. Fra og med avtalen for 2024 så er det nå en toårig avtale. Det ble i 2025 forhandlet fram en ny avtale for 2026 og 2027. Avtalepartene er Duojáriid Ealáhussearvi og Sámiid Duodji.

3.3.4 Idrettsavtalen

I forbindelse med omorganiseringen av samisk idrett ble det bestemt at det skulle igangsettes et arbeid for en egen idrettsavtale og årlige forhandlinger om rammer til samisk idrett. Den første avtalen ble inngått i 2023 og de første forhandlingene ble gjennomført våren 2023. Det gjennomføres årlige forhandlinger, og avtalen for 2026 ble undertegnet 5. september 2025. Avtalepartene er Sámi Valáštallan Lihttu (SVL) og Sametinget.

3.3.5 Sámi Giellagáldu – avtale

Sametinget fremforhandler årlig finansiering av Sámi Giellagáldu med sametingene i Finland og Sverige etter vedtekter for Sámi Giellagáldu.

3.4 Sentrale lover, konvensjoner og prinsipper

3.4.1 Grunnloven § 108

Grunnloven § 108 er en overordnet rettsregel som retter seg mot statens myndigheter og pålegger den norske stat en plikt til å legge forholdene til rette for at det samiske folk som urfolk selv kan sikre og utvikle sitt språk, sin kultur og sitt samfunnsliv.

I praksis betyr dette at statlige myndigheter er forpliktet til aktive tiltak i tilretteleggingen for samenes kulturutøvelse, og et vern mot en samepolitikk som truer grunnlaget for samiske språk og kultur. Grunnloven § 108 gir en resultatforpliktelse for en fortsatt levedyktig samisk kultur og begrenser statens handlefrihet både i lovgivningsprosesser og i forvaltning. Som en følge av Grunnloven § 108 er myndighetene forpliktet til å legge avgjørende eller stor vekt på hensynet til samiske kultur ved avgjørelser som angår samene.

3.4.2 FNs erklæring om urfolks rettigheter

FNs erklæring om urfolks rettigheter fra 2007 er et uttrykk for minstestandardene i urfolksretten. Urfolkserklæringen gjengir eksisterende og bindende internasjonale menneskerettigheter, generell internasjonal lov og internasjonal sedvanerett. Den bygger på eksisterende grunnleggende menneskerettigheter på det kulturelle, historiske, sosiale og økonomiske området som tilligger urfolks spesielle situasjon.

Urfolkserklæringen bygger på prinsippene om rettferd, demokrati, respekt for menneskerettighetene, likhet, ikke-diskriminering, godt styresett og god tro. Erklæringen stadfester at urfolk har rett til selvbestemmelse, og i kraft av denne retten bestemmer urfolk selv sin politiske stilling, og rett til å fritt fremme sin økonomiske, sosiale og kulturelle utvikling. Urfolk har, i utøvelsen av sin rett til selvbestemmelse, rett til autonomi eller selvstyre i saker som angår deres indre og lokale anliggender, samt til ordninger for finansiering av sine autonome funksjoner.

Erklæringen skal videre bidra til et mer harmonisk forhold og bedre samarbeid mellom stat og urfolk. Innholdet i erklæringen omfatter alle samfunnsområder som er innenfor Sametingets arbeidsområder. Erklæringen stadfester at urfolk har rett til opplæring i sin egen kultur og på sitt eget språk. Det er bestemmelser om urfolks helse, medier, åndelige og religiøse tradisjoner, og at urfolk skal kunne bevare og utvikle sin kulturarv, tradisjonelle kunnskap og sine kulturuttrykk. Urfolk har rett til landområder, territorier og ressurser de tradisjonelt har eid eller befolket. Urfolk har også rett til bevaring av miljøet og av produksjonskapasiteten i sine områder. Urfolk skal kunne delta i beslutningsprosesser, og statene skal konsultere med urfolk for å oppnå deres frie og informerte forhåndssamtykke før lover og tiltak som påvirker dem vedtas.

3.4.3 ILO Konvensjon nr. 169 og konsultasjonsplikten

ILO-konvensjonen nr. 169 om urfolk og stammefolk i selvstendige stater er et sentralt folkerettsinstrument i urfolksretten. Konvensjonen omhandler landrettigheter, arbeidsvilkår, yrkesopplæring, helse og utdanning. Konsultasjoner og deltakelse utgjør en viktig del av konvensjonen.

I 2021 ble lov om endring i sameloven mv. (konsultasjoner) vedtatt. Endringen medfører endring i § 1-1 formål med loven og et nytt kapittel i sameloven, kapittel 4 konsultasjoner. Konsultasjonene omfatter ulike sakstyper, slik som lover, forskrifter, enkeltvedtak, retningslinjer, tiltak og beslutninger (f.eks. i stortingsmeldinger). Konsultasjonsplikten kan omfatte alle ideelle og materielle former for samisk kultur.

Loven skal ivareta samers rett til frie og forhåndsinformerte samtykke i alle saker som angår oss, og er ment å bidra til oppfyllelse av statens folkerettslige forpliktelser til konsultasjon med samene. Loven er en implementering av FNs erklæring om urfolks rettigheter art. 19 og ILO konvensjon 169 art. 6, og formålet er å konsultere i god tro og i den hensikt å oppnå enighet mellom partene.

Loven innebærer et sett med prosedyrer for å gi eller ikke å gi et fritt og forhåndsinformert samtykke til lovmessige, administrative tiltak som berører samiske interesser, eller til prosjekter som berører samenes landområder, territorier eller andre ressurser. Sametinget har etterlyst en mekanisme for å overvåke om konsultasjonsforpliktelsene ivaretas. Konsultasjonsloven omfatter ikke økonomiske tiltak eller budsjetttiltak.

4 Språk

Samfunns mål:

- De samiske språkene er naturlige, samfunnsbærende og levende språk.

For å nå samfunns målet arbeider Sametinget med å styrke og utvikle de samiske språkene så de også skal være bærekraftige i fremtiden. De samiske språkene skal ha en naturlig plass i samfunnet, og alle skal ha mulighet til å høre, se og bruke de samiske språkene på alle samfunnsområder. Det må derfor legges til rette for bruk av samisk på alle samfunnsarenaer og det må etableres gode rammevilkår som sikrer dette.

Samene har rett til å lære, bruke og utvikle sitt morsmål. Alle samer skal sikres en mulighet til å lære seg å snakke samisk.

NOU 2016: 18 Hjertespråket foreslår mange tiltak og lovendringer som skal styrke og sikre fremtiden for de samiske språkene. Oppfølging av utredningen og gjennomføring av tiltakene er et viktig arbeid som Sametinget har arbeidet med siden 2017. Strategidokumentet Giellalokten ble vedtatt av Sametingets plenum i desember 2018. Sametinget har igangsatt en rekke tiltak med formål å synliggjøre samiske språk i offentligheten, samt andre prosesser for utvikling av samiske språk. Sametinget vil også følge opp tiltakene foreslått i Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport samt plenumssakene SP 003/24 Sannhet og Forsoning Pilar 2: Språk og opplæring og SP 21/24 Sammen fremover – Sametingets strategi for samiske språksentre. Dette arbeidet vil fortsette i 2026.

Det er behov for at hele samfunnet er med på å synliggjøre og fremme samiske språk på alle områder, både i det offentlige og i det sivile samfunnet. Det må gjøres en stor innsats og Sametinget har gjennom Sámi giellavahkku utfordret alle til å delta.

4.1 Innsatsområder – Språk

Sametingets innsatsområder innenfor språk:

- Bruk av samiske språk.
- Utvikling av samiske språk.
- Oppfølgingen av NOU 2016:18 Hjertespråket.

4.1.1 Virkemidler innsatsområder – Språk

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
Bruk av samisk språk	80 759	53 471	27 288	51,0 %
Utvikling av samiske språk	73 597	71 025	2 572	3,6 %
Oppfølging av NOU 2016:18 Hjertespråket	800	2 600	-1 800	-69,2 %
Sum	155 156	127 096	28 060	22,1 %

4.2 Bruk av samiske språk

Mål for innsatsområdet:

- Innbyggerne i forvaltningsområdet for samiske språk kan aktivt bruke samisk i kommunikasjon med offentlige instanser.

Offentlige instanser i forvaltningsområdet for samiske språk skal følge samelovens kapittel 3 og betjene sine brukere på samisk, både muntlig og skriftlig. Dette bidrar til at samisk brukes aktivt på ulike samfunnsområder i disse kommunene og fylkeskommunene.

4.2.1 Samletabell – Bruk av samiske språk

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
Tospråklighetstilskudd til kommuner – direkte tilskudd	74 433	48 969	25 464	52,0 %
Tospråklighetstilskudd til fylkeskommuner – direkte tilskudd	6 326	4 502	1 824	40,5 %
Sum	80 759	53 471	27 288	51,0 %

4.2.2 Tospråklighetstilskudd til kommuner – direkte tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
10001 Kautokeino kommune a)	10 700	8 460	2 240	26,5 %
10002 Karasjok kommune a)	9 480	6 842	2 638	38,6 %
10003 Tana kommune a)	6 555	4 737	1 818	38,4 %
10004 Porsanger kommune a)	5 058	3 954	1 104	27,9 %
10005 Nesseby kommune a)	8 289	3 642	4 647	127,6 %
10006 Kåfjord kommune a)	5 724	3 435	2 289	66,6 %
10008 Snåsa kommune a)	3 723	2 435	1 288	52,9 %
10009 Lavangen kommune a)	3 956	2 389	1 567	65,6 %
10010 Røyrvik kommune a)	3 540	2 221	1 319	59,4 %
10011 Hattfjelldal kommune a)	3 323	2 213	1 110	50,2 %
10012 Røros kommune a)	3 370	2 401	969	40,4 %
10013 Hamarøy kommune a)	5 224	3 273	1 951	59,6 %
10014 Tjeldsund kommune a)	4 280	2 967	1 313	44,3 %
70000 Saltdal kommune a)	1 211	0	1 211	-
Sum	74 433	48 969	25 464	52,0 %

a) Den store økningen på posten er grunnet i ny modell for tospråklighetstilskudd der tidligere basis og betjeningstilskudd er slått sammen.

Regelverket for tilskuddsordningen har blitt endret for å etterleve endringene i samelovens språkregler som ble vedtatt i juni 2023 med ikrafttredelse fra 01.01.2024. Endringene i sameloven innebærer en differensiering av kommunene i forvaltningsområdet etter kommunekategorier med ulike lovpålagte oppgaver og rettighetsnivå for innbyggerne. Tilskuddet er todelt. Et differensiert grunntilskudd fordeles etter kommunekategori. Betjeningsdelen fordeles etter andel barn i samiske barnehager eller avdelinger, andel barn som får samiskspråklig opplæring i barnehagen, andel elever i grunnskolen som mottar opplæring i samisk som førstespråk og andel elever som mottar opplæring i samisk som andrespråk. Gjennom språktiltak legger kommunene til rette for at flere innbyggere får bruke samiske språk. Sametinget har en forventning om at 20-30 % av tilskuddet brukes på utviklingstiltak i kommunene. Det nye regelverket trer i kraft 1. januar 2026. På bakgrunn av det er nå utviklingstilskudd som tidligere lå under

kapittel 4.3 *Utvikling av samisk språk*, slått sammen med basistilskuddet. Total økning for tospråklighetstilskuddene for kommunene er derfor på kr 8 459 000.

Mål for tilskuddsordningen – Tospråklighetstilskudd til kommuner:

- Kommunene betjener befolkningen på samisk, og kommunene synliggjør samisk språk.

Det settes av kr 74 433 000 til formålet i 2026.

4.2.3 Tospråklighetstilskudd til fylkeskommuner – direkte tilskudd

(i 1000 kr)

		Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 - 2025	Avvik i %
10050 Finnmark fylkeskommune	a)	1 732	911	821	90,1 %
10055 Troms fylkeskommune	a)	1 461	911	550	60,4 %
10052 Nordland fylkeskommune	a)	1 672	1 378	294	21,3 %
10053 Trøndelag fylkeskommune	a)	1 461	1 302	159	12,2 %
Sum		6 326	4 502	1 824	40,5 %

a) Den store økningen på posten er grunnet i ny modell for tospråklighetstilskudd der tidligere basis og betjeningstilskudd er slått sammen.

Mål for tilskuddsordningen – Tospråklighetstilskudd til fylkeskommuner:

- Fylkeskommunene betjener sin befolkning på samisk og synliggjør samisk språk.

Sametinget forventer at fylkeskommunene styrker og utvikler samiske språk gjennom språktiltak.

Grunntilskuddet, 60 % fordeles likt til hver av fylkeskommunene. Betjeningstilskuddet fordeles med 10 % ut ifra antall samiske språk som fylkeskommunen har forvaltningsansvar for, og 30 % ut ifra antall kommuner i fylket som er innlemmet i forvaltningsområdet for samisk språk. Sametinget har en forventning om at 20-30 % av det totale tospråklighetstilskuddet til den enkelte fylkeskommune benyttes til språkutviklingstiltak. Budsjettposten *Språkutvikling i fylkeskommunene – direkte tilskudd* som tidligere lå under kapittel 4.3 *Utvikling av samiske språk* har blitt slått sammen med denne budsjettposten. Posten er økt med kr 172 000 som tilsvarer prisstigning.

Det settes av kr 6 326 000 til formålet i 2026.

4.3 Utvikling av samiske språk

Mål for innsatsområdet:

- Folket snakker samisk, lærer og utvikler de samiske språkene.

De samiske språkene har ulike behov og utfordringer, og Sametinget tar et stort ansvar for å styrke samenes språkutviklingsmuligheter på alle områder. Til dette arbeidet legger Sametinget forslagene i NOU 2016:18 Hjertespråket til grunn, hvor det oppfordres til å satse på barn og unge.

De samiske språksentrene er sentrale aktører i arbeidet med å bevare og utvikle de samiske språkene. Sametinget prioriterer å gi støtte til gjennomføring av språkkurs og språkarenaer. Språksentrene kan også jobbe med lokalt tilpassede tiltak som fører til bevaring og utvikling av de samiske språkene. Sametinget kan inngå oppdragsavtale med språksentrene om å løse utfordringer knyttet til samiske språk i samfunnet.

For styrking og utvikling av samiske språk er det viktig at det finnes aktive lokalmiljøer. Et mangfold av språktiltak i lokalsamfunnene er grunnlaget for aktive språkmiljøer. Det er stor forskjell på språknivået i de forskjellige språkområdene, derfor er det viktig å tilpasse språktiltakene til de forskjellige områdene.

Samfunnet har et stort behov for samisktalende fagfolk på alle områder. For at man i fremtiden skal kunne rekruttere flere fagfolk som behersker språket godt muntlig og skriftlig har Sametinget ulike stipendordninger. Mer om disse finnes i kapittel 5.12.

4.3.1 Samletabell – Utvikling av samiske språk

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 - 2025	Avvik i %
Språkutvikling i kommuner – direkte tilskudd a)	0	17 005	-17 005	-100,0 %
Språkutvikling i fylkeskommuner – direkte tilskudd a)	0	1 652	-1 652	-100,0 %
Samiske språksentre, basistilskudd – direkte tilskudd	44 027	27 082	16 945	62,6 %
Samiske språksentre, aktivitetstilskudd – direkte tilskudd	14 970	13 836	1 134	8,2 %
13801 Faglig kompetanseheving av språksentrene - prosjekt	300	300	0	0,0 %
14501 Språksentertreff - konferanse	200	200	0	0,0 %
12101 Stipend til elever med samisk i videregående skole	5 000	3 500	1 500	42,9 %
12102 Språkstipend høyere utdanning - søkerbasert tilskudd b)	0	400	-400	-100,0 %
12020 Språktiltak i forbindelse med Sámi giellavahkku - søkerbasert tilskudd	900	900	0	0,0 %
12030 Språkutviklingstiltak - søkerbasert tilskudd c)	3 300	4 800	-1 500	-31,3 %
70000 Etablering av språksentre - søkerbasert ordning	3 700	0	3 700	-
12040 Samiske språktiltak i sør-, ume-, pite-, lule-, skolte- og markasamisk område - søkerbasert tilskudd	1 200	1 200	0	0,0 %
14701 Språkmotiveringspris	0	150	-150	-100,0 %
Sum	73 597	71 025	2 572	3,6 %

a) Utviklingstilskuddet til kommuner og fylkeskommuner er slått sammen med basistilskuddet, se 4.2.3.

b) Stipendet er slått sammen med ordningen 17301 stipend for høyere utdanning.

c) Kr 1,5 millioner er flyttet til Etablering av språksentre - søkerbasert ordning som er en ny tilskuddsordning.

4.3.2 Samiske språksentre, basistilskudd – direkte tilskudd

(i 1000 kr)

		Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
10201	Sámi giella- ja kulturg. - Porsanger kommune c)	2 045	1 245	800	64,3 %
10202	Giellasiida - Samisk språksenter - Kåfjord kommune c)	2 045	1 245	800	64,3 %
10203	Árran julesáme guovddášj c)	2 045	1 245	800	64,3 %
10204	Várdobáiki sámí guovddášj c)	2 045	1 245	800	64,3 %
10204	Bárru giellabáiki b) c)	1 682	882	800	90,7 %
10205	Isak Saba guovddáš - Nesseby kommune a) c)	2 045	1 395	650	46,6 %
10206	Tana samiske språksenter - Samisk nærings- og utredningssenter c)	2 045	1 245	800	64,3 %
10207	Gáisi Giellaguovddáš - Tromsø kommune c)	2 045	1 245	800	64,3 %
10208	Aajege, Røros - Trøndelag fylkeskommune c)	2 045	1 245	800	64,3 %
10209	Lávgu AS (Áltá sámí giella- ja kulturguovddášj) c) e)	2 435	1 635	800	48,9 %
10210	Ástávuona giellagoahhtie - Lavangen kommune c)	2 045	1 245	800	64,3 %
10211	Gielem nastedh - Snåsa kommune c)	2 045	1 245	800	64,3 %
10212	Gieleaerne - Røyrvik kommune c)	2 195	1 245	950	76,3 %
10213	Storfjord språksenter - Storfjord kommune c)	2 045	1 245	800	64,3 %
10214	Giellagiisá - Kautokeino kommune c)	2 045	1 245	800	64,3 %
10215	Samisk hus i Oslo c)	2 045	1 245	800	64,3 %
10216	Kvænangen språksenter - Kvænangen kommune c) e)	2 435	1 635	800	48,9 %
10217	Stormen språksenter - Bodø kommune c) d)	2 849	2 049	800	39,0 %
10218	Hattfjelldal språksenter - Sijti c) d)	2 045	2 045	0	0,0 %
10219	Kárenaš giellaguovddáš - Karasjok kommune c)	2 056	1 256	800	63,7 %
70000	Målselv språksenter	1 745	0	1 745	-
Sum		44 027	27 082	16 945	62,6 %

a) Isak Saaba senter fikk i 2025 en midlertidig økning på kr 150 000, for planlegging og gjennomføring av Sámi giellavahkku hovedarrangement. Denne midlertidige bevilgningen er flyttet til Gieleaerne i 2026.

b) Bárru giellabáiki er en samisk språkarena for Vesterålen og Lofoten, som er administrativt underlagt Várdobáiki sámí guovddášj.

c) Alle språksenterene med unntak av det nye språksenteret, har fått en økning på kr 814 000 sammenlignet med budsjett 2025 til styrking av driften.

d) Stormen og Hattfjelldal språksenter fikk i 2025 en økning i sin bevilgning på kr 800 000 for å arbeide spesielt med pite og umesamisk språk. Bevilgningen til Stormen Språksenter videreføres. Bevilgningen til Hattfjelldal språksenter videreføres ikke, etter avtale med språksenteret.

e) Kænangen språksenter og Lávgu AS fikk en midlertidig økning på kr 390 000 hver i 2025 til et treårig felles sjøsamisk prosjekt. Disse bevilgningen videreføres med prisstigning som en midlertidig bevilgning i 2026.

Mål for tilskuddsordningen – Samiske språksentre, basistilskudd:

- Samiske språksentre synliggjør samisk identitet og kultur, fremmer samisk språk og driver med samisk språkopplæring gjennom språktiltak.

Sametinget har i sin strategi for samiske språksentre etablert et samfunnsoppdrag for språksentrene. De samiske språksentrenes samfunnsoppdrag er å bevare og utvikle samiske språk og arbeide for at flere lærer seg og bruker samisk. Språksentrenes virksomhet bidrar til å oppfylle Sametingets språkpolitikk.

Sametinget gir i 2026 et tilskudd på kr 150 000 til Gieleaerne i Røyrvik kommune for planlegging og gjennomføring av Sámi giellavahkku hovedarrangement i 2026. Dette er en engangsbevilgning.

Sametinget viderefører i 2026 en økning av direkte tilskudd på kr 800 000 til Stormen språksenter for å jobbe med pitesamisk språk på norsk side av Sápmi.

Isak Saba guovddáš fikk i 2025 en midlertidig økning på kr 150 000, for planlegging og gjennomføring av Sámi giellavahkku hovedarrangement. Denne midlertidige bevilgningen er strøket i 2026. Den totale bevilgningen til Isak Saba guovddáš i 2026 er på kr 2 098 000 inkludert prisstigning.

Sametinget ga i 2025 en økning av direktetilskuddet på kr 390 000 til Lávgu AS og kr 390 000 til Kvæningen språksenter. Dette er en midlertidig økning, som skal gå over tre år. Prosjektet ble startet opp i høsten 2024. Økningen skal gå til gjennomføring av et felles sjøsamisk prosjekt med mål om å styrke sjøsamisk identitet. Språksentrene skal lage en felles tiltaksplan som skal godkjennes av Sametinget. Prosjektet skal rapporteres på i de årlige aktivitetsrapportene til Sametinget og felles sluttrapport etter endt prosjektperiode. Prosjektet avsluttes i første halvdel i 2027.

Det settes av kr 44 027 000 til formålet i 2026.

4.3.3 Samiske språksentre, aktivitetstilskudd – direkte tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
10201 Sámi giella- ja kulturg. - Porsanger kommune	290	310	-20	-6,5 %
10202 Giellasiida - Samisk språksenter - Kåfjord kommune	1 070	970	100	10,3 %
10203 Árran julesáme guovddáš	750	745	5	0,7 %
10204 Várdobáiki sámi guovddáš	1 105	1 005	100	10,0 %
10205 Isak Saba guovddáš - Nesseby kommune	849	749	100	13,4 %
10206 Tana samiske språksenter - Samisk nærings- og utredningssenter	660	730	-70	-9,6 %
10207 Gáisi Giellaguovddáš - Tromsø kommune	1 050	950	100	10,5 %
10208 Aajege, Røros - Trøndelag fylkeskommune	1 310	1 180	130	11,0 %
10209 Lávgu AS (Áltá sámi giella- ja kulturguovddáš)	1 179	1 079	100	9,3 %
10210 Ástávuona giellagoahhtie - Lavangen kommune	735	710	25	3,5 %
10211 Gielem nastedh - Snåsa kommune	1 000	900	100	11,1 %
10212 Gieleaernie - Røyrvik kommune	200	500	-300	-60,0 %
10213 Storfjord språksenter - Storfjord kommune	570	505	65	12,9 %
10214 Giellagiisá - Kautokeino kommune	507	504	3	0,6 %
10215 Samisk hus i Oslo	620	670	-50	-7,5 %
10216 Kvæningen språksenter - Kvæningen kommune	680	610	70	11,5 %
10217 Stormen språksenter - Bodø kommune	710	629	81	12,9 %
10218 Hattfjelldal språksenter - Sijti Jarngje	575	550	25	4,5 %
10219 Kárenaš giellaguovddáš - Karasjok kommune	610	540	70	13,0 %
70000 Målselv språksenter	500	0	500	-
Sum	14 970	13 836	1 134	8,2 %

Fordelingen av aktivitetstilskuddene er gjort på bakgrunn av innsendte aktivitetsplaner fra hvert språksenter.

Mål for tilskuddsordningen – Samiske språksentre, aktivitetstilskudd:

- Samiske språksentre synliggjør samisk identitet og kultur, fremmer samisk språk og driver med samisk språkopplæring gjennom språktiltak.

Språksentrenes hovedoppgave er å arrangere språkkurs og språkarenaer som dekker behovene i eget virkeområde. Språksentrene kan også jobbe med lokalt tilpassede tiltak som fører til bevaring og utvikling av samiske språk.

Formålet med tilskuddsordningen er å gi språksentrene muligheten til å utføre disse oppgavene i samråd med Sametinget og med nærmiljøet på en best mulig måte.

Språksentrene har ikke samme antall årlige aktiviteter. Aktivitetsmidlene er fordelt på bakgrunn av språksentrenes innsendte aktivitetsplaner for 2026, dialogmøter med hvert enkelt språksenter om årets aktiviteter, samt gjennomgang av rapporter fra foregående år. Sametinget arrangerer også årlige språksentertreff hvor alle språksentrene får anledning til å møtes, dele erfaringer og få faglige forelesninger om språk.

Det settes av kr 14 970 000 til formålet i 2026.

4.3.4 Faglig kompetanseheving for språksentrene – prosjekt

Mål for prosjektet:

- Løfte kompetanse på språkopplæring for språksentre som mottar direkte tilskudd over Sametingets budsjett.

I arbeidet med *Sammen fremover – Sametingets strategi for samiske språksentre* (021/24), har Sametinget fått innspill på at språksentrene har behov for å få økt sin kompetanse innenfor ulike deler av språkarbeid. Som et ledd i oppfølgingen av Sametingets strategi for samiske språksentre skal Sametinget gi kompetanseheving til språksentrene. Som en del av kompetansehevingen vil Sametinget fortsette å tilby relevante digitale kurs, foredrag og lignende til språksentrene.

Det settes av kr 300 000 til formålet i 2026.

4.3.5 Språksentertreff – konferanse

En gang i året arrangerer Sametinget sammen med språksentrene et treff for alle samiske språksentre. Målet med treffet er å utveksle erfaringer og ideer, kompetansedeling samt videreutvikling av språksentrene. Språksentertreffet skal styrke samarbeidet mellom Sametinget og språksentrene, og språksentrene imellom. Sametinget oppfordrer de samiske språksentrene til nettverkssamarbeid, samhandling om digitale arrangementer, samt deling av samiskspråklig materiale.

Det settes av kr 200 000 til formålet i 2026.

4.3.6 Stipend til elever med samisk i videregående skole – søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
12101 Stipend til elever med samisk i videregående skole	5 000	3 500	1 500	42,9 %
Sum	5 000	3 500	1 500	42,9 %

Mål for tilskuddsordningen – Stipend til elever med samisk i videregående skole:

- Videregående elever har samisk i fagkretsen på videregående skole.

For å motivere ungdom til å ta samisk som fag på videregående skole, gir Sametinget stipend til elever som har samisk i fagkretsen. Elever som velger samisk som førstespråk prioriteres.

Det settes av kr 5 000 000 til formålet i 2026.

4.3.7 Språktiltak i forbindelse med Sámi giellavahkku – søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
12020 Språktiltak i forbindelse med Sámi giellavahkku - søkerbasert tilskudd	900	900	0	0,0 %
Sum	900	900	0	0,0 %

Mål for tilskuddsordningen – Språktiltak i forbindelse med Sámi giellavahkku:

- Språkinteresserte synliggjør og øker bruken av samisk språk under Sámi giellavahkku.

Prioriteringer – Språktiltak i forbindelse med Sámi giellavahkku:

- Samiske språktiltak, med spesielt fokus på læring av språk, ord og begreper, som gjennomføres i forbindelse med Sámi giellavahkku.

Det settes av kr 900 000 til formålet i 2026.

4.3.8 Språkutviklingstiltak – søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
12030 Språkutviklingstiltak - søkerbasert tilskudd a)	3 300	4 800	-1 500	-31,3 %
Sum	3 300	4 800	-1 500	-31,3 %

a) kr 1 500 000 er flyttet fra denne posten til den nye tilskuddsordningen, Etablering av språksentre - søkerbasert ordning.

Mål for tilskuddsordningen – Språkutviklingstiltak:

- Organisasjoner dokumenterer, utvikler og gir opplæring i samisk språk.

Prioriteringer – Språkutviklingstiltak:

- Utvikle samiskspråklige applikasjoner og spill.
- Oppdatere samiskspråklige applikasjoner og digitale spill som tidligere er finansiert av Sametinget.
- Oversette applikasjoner og spill for barn og unge til samisk.
- Samiskkurs for voksne.
- Samiske språkarenaer.
- Innsamling av samiske stedsnavn som tidligere ikke er registrert.
- Formidling av samiske stedsnavn.
- Terminologiprojekter.
- Utvikle ordbøker på samisk.
- Grenseoverskridende språksamarbeid i Sápmi.

Det settes av kr 3 300 000 til formålet i 2026.

4.3.9 Etablering av språksentre – søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
70000 Etablering av språksentre - søkerbasert ordning	3 700	0	3 700	-
Sum	3 700	0	3 700	-

Mål for tilskuddsordningen – Etablering av språksentre:

- Nye samiske språksentre er etablert.

Prioriteringer – Etablering av språksentre:

- Samiske språksentre som sist år har mottatt tilskudd fra Sametinget til etablering over ordningen språkutviklingstiltak har prioritet.
- Opprettelse av samiske språksentre i områder der det ikke er etablert andre samiske språksentre.

Det settes av kr 3 700 000 til formålet i 2026.

4.3.10 Samiske språktiltak i sør-, ume-, pite-, lule-, skolte- og markasamisk område – søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
12040 Samiske språktiltak i sør-, ume-, pite-, lule-, skolte- og markasamisk område - søkerbasert tilskudd	1 200	1 200	0	0,0 %
Sum	1 200	1 200	0	0,0 %

Mål for tilskuddsordningen – Samiske språktiltak i sør-, ume-, pite-, lule-, skolte- og markasamisk område:

- Språksentre og organisasjoner styrker samiske språk i sør-, ume-, pite-, lule-, skolte- og markasamisk område.

Prioriteringer – Samiske språktiltak i sør-, ume-, pite-, lule-, skolte- og markasamisk område:

- Tiltak som fremmer samisk språk i lule-, sør- og markasamisk område.
- Tiltak som fremmer ume-, pite- og skoltesamisk språk.
- Tiltak som fremmer digitalisering av ume-, pite- og skoltesamisk språkmateriale.
- Oversette Bibeltekster til sør- og lulesamisk.

Det settes av kr 1 200 000 til formålet i 2026.

4.4 Oppfølging av NOU 2016:18 Hjertespråket

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 - 2025	Avvik i %
13701 Språkløyper - nasjonal strategi for lesing og skriving - direkte tilskudd til Sámi Lohkanguovddaš ved Sámi allaskuvla	0	1 800	-1 800	-100,0 %
13704 Sámi giellavahkku - prosjekt	800	800	0	0,0 %
Sum	800	2 600	-1 800	-69,2 %

Sametinget vedtok i desember 2018 *Sametingets strategier for samiske språk – Giellalokten* (060/18). Denne strategien er Sametingets helhetlige oppfølging av NOU 2016: 18 Hjertespråket. Giellalokten består både av forslag til tiltak hentet fra Hjertespråket, samt tiltak som naturlig hører sammen med forslagene i Hjertespråket. Giellalokten er en langsiktig språksatsning, den er sektorivergripende og berører alle samfunnsområder. Målet med strategien er at samiske språk og norsk språk skal være likestilte og likeverdige språk i samfunnet. Visjonen er at samiske språk er naturlige, samfunnsbærende og levende språk.

4.4.1 Språktilbud for barn og unge

Å gi barn og unge tilgang til språk er en av Sametingets viktigste oppgaver. Barn lærer språk fra de blir født, og foreldre og familie er barns nærmeste veiledere i språkkinnlæringen. Det språklige fundamentet legges i barneårene, der gode og trygge støttespillere og voksenrelasjoner er viktig for barnas språkopplæring. Det er derfor en forutsetning at barn hører og bruker samiske språk i barnehage, skole og ellers i hverdagen. Språkteorier vektlegger viktigheten av utviklingen av barns begrepsforståelse, ordforråd, setningsoppbygging og språkbruk fra de er små. Barns språkkinnlæring legger grunnlaget for hele livet, og et godt språkmiljø spiller på denne måten en avgjørende rolle for språkkinnlæringa. Det vil være viktig å bygge sterke og gode språkmiljø, som skaper mulighet for opplæring og bruk av språket i lokalmiljøet.

4.4.2 Synliggjøring og samarbeid

Synliggjøring av språk symboliserer tilhørighet, tilstedeværelse og anerkjennelse. Samiske språk og norsk språk er ikke likeverdige og likestilte i dagens samfunn. At samiske språk synes i samfunnet vil ha stor betydning for den samiske befolkningen, både de som har samisk som morsmål og de som ønsker å lære seg samiske språk. Det vil både løfte språkenes status, og gi den samiske befolkningen en følelse av anerkjennelse av sine språk og sin kultur.

4.4.3 Sámi giellavahkku – prosjekt

Mål for prosjektet:

- Samiske språk synes og høres lokalt, regionalt og nasjonalt under Sámi giellavahkku.

Sámi giellavahkku arrangeres i uke 43 hvert år. Synliggjøring av samiske språk er en sentral del av Giellalokten, og vi ser behovet for å involvere og samarbeide med ulike aktører i arbeidet for at samiske språk skal synes i samfunnet. Sametinget tar initiativ til årlig markering av samiske språk gjennom Sámi giellavahkku. Næringsliv og lokale og offentlige aktører vil inviteres og oppfordres til å bidra til synliggjøring av de samiske språkene i forbindelse med Sámi giellavahkku.

Prosjektet vil i hovedsak gå til oppdatering av språkukas design og nettside, profileringsartikler og produsering av digitalt innhold.

Det settes av kr 800 000 til formålet i 2026.

4.4.4 Samisk språkombud

Samisk språkombud er et av forslagene i NOU2016: 18 Hjertespråket, og Sametinget anser forslaget som sentralt i det videre arbeidet med oppfølgingen av Hjertespråket

Opprettelse av samisk språkombud er viktig for å sørge for at den samiske befolkningen får sine språklige rettigheter oppfylt, samt at samisk språkombud skal kunne gi veiledning til både enkeltpersoner, kommunale og offentlige organer. Ved at ombudet også aktivt driver med informasjonsarbeid om samiske språk- og opplæringsrettigheter vil flere kunne få oppfylt sine rettigheter. Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport har vist til at det er behov for tiltak som kan vitalisere og revitalisere de samiske språkene. Opprettelsen av et samisk språkombud vil være et viktig tiltak i en reparasjonsprosess som gjør at flere får sine samiske språk- og opplæringsrettigheter ivaretatt. Implementeringsgapet regnes som en av de største utfordringene kommisjonen har observert. Manglende gjennomføring av vedtatt politikk svekker tilliten til myndighetene, noe som er en viktig forutsetning for forsoning. Sametingets plenum har i sak 008/24 Sannhet og forsoning – Pilar 2: Språk og opplæring vedtatt at man ønsker å arbeide videre med å opprette et samisk språkombud. Videre har Sametingets plenum i sak 035/25 behandlet sak om samisk språkombud og vedtatt ombudets samfunnsoppdrag, samt at det skal jobbes videre med språkombudets mandat.

5 Oppvekst, opplæring, utdanning og forskning

Samfunns mål:

- Det samiske samfunnet har kunnskap, kompetanse og ferdigheter som verner, sikrer og utvikler samiske språk, kultur og samfunnsliv.

Sametinget arbeider for et kunnskapsbasert samfunn der tradisjonell kunnskap, samiske språk og verdier er grunnpillarene. Det kunnskapsbaserte samiske samfunnet er i stadig endring og utvikles i et samspill mellom arbeidsliv/ tradisjonell kunnskap og forskningsbasert kunnskap.

Utviklingen av det samiske samfunnet med grunnlag i våre verdier språklig og kulturelt, forutsetter høy kvalitet i det samiske barnehage- og grunnsopplæringstilbudet.

Sametinget vil arbeide for at den nasjonale barnehage-, opplærings- og utdanningspolitikken inneholder målsetninger og strategier som sikrer samiske rettigheter og et kvalitativt godt opplærings- og utdanningstilbud.

5.1 Innsatsområder – Oppvekst, opplæring, utdanning og forskning

Sametingets innsatsområder innenfor oppvekst, opplæring, utdanning og forskning:

- Myndighet, ansvar og roller innen barnehage
- Gratis samiskspråklig barnehage
- Samiskspråklige barn i dagens samfunn
- Tradisjonell kunnskap i en ny tid
- Kunnskap og kompetanse bygger fremtidens barnehager
- Samisk innhold i skolen
- Arbeid mot mobbing og samehets
- Læremidler
- Myndighet, ansvar og roller innen høyere utdanning og forskning
- Utdanning- og forskningstilbud
- Rekruttering

5.1.1 Virkemidler innsatsområder – Oppvekst, opplæring, utdanning og forskning

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
Gratis samiskspråklig barnehage	6 669	7 363	-694	-9,4 %
Samiskspråklige barn i dagens samfunn	6 954	6 928	26	0,4 %
Tradisjonell kunnskap i en ny tid	11 236	10 898	338	3,1 %
Samisk innhold i skolen	2 331	2 312	19	0,8 %
Psykososialt læringsmiljø	1 750	1 250	500	40,0 %
Læremidler	31 412	28 383	3 029	10,7 %
Rekruttering	7 441	5 251	2 190	41,7 %
Sum	67 793	62 385	5 408	8,7 %

5.2 Myndighet, ansvar og roller innen barnehage

Mål for innsatsområdet:

- Sametinget har reell myndighet innen samiske barnehager og barnehager med samiske barn gjennom lov og forskrifter, og gjennom konsultasjoner.

Sametingets myndighet innen barnehagesektoren har betydning for hvordan sektoren ivaretar det samiske samfunnets behov for utvikling i og rammene rundt samiske barnehager og barnehager med samiske barn. Sametinget arbeider for at samiske barn får oppfylt sine rettigheter til et samiskspråklig barnehagetilbud etter en sterk språkmodell.

For å styrke det samiske innholdet i samiske barnehager og andre barnehager med samiske barn vil Sametinget i 2026 fortsette sitt arbeid gjennom dialog og konsultasjoner med aktuelle myndigheter og andre aktører. Sametinget vil ha spesielt fokus på oppfølging av NOU 2016: 18 Hjertespråket, implementering av rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver (2017), arbeid med kompetanseutvikling, arbeidet med å øke kvalitet i samiske barnehager og andre barnehager med samiske barn og foreldreperspektivet.

I tråd med Sametinget ønske og i konsultasjoner med Sametinget har Kunnskapsdepartementet vedtatt å etablere et ekspertutvalg som skal bidra til et styrket samisk barnehagetilbud. Ekspertgruppens arbeid skal bidra til å forbedre samiske barnehagetilbud til alle samiske barn, uavhengig av hvor i landet de bor. Sametinget vil følge arbeidet til ekspertutvalget.

5.3 Gratis samiskspråklig barnehage

Mål for innsatsområdet:

- Barnehager i området utenfor regjeringens geografiske prioritering er samiskspråklige innen 2026.

5.3.1 Samletabell – Gratis samiskspråklig barnehage

(i 1000 kr)				
	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
18510 Gratis samiskspråklige barnehager, veiledningsmidler - prosjekt	1 100	1 100	0	0,0 %
17060 Gratis samiskspråklige barnehager, foreldrerefusjon - søkerbasert tilskudd	1 969	3 663	-1 694	-46,2 %
17061 Gratis samiskspråklige barnehager, utviklingsmidler - søkerbasert tilskudd	2 600	2 600	0	0,0 %
70000 Gratis samiskspråklig barnehager - evaluering	1 000	0	1 000	-
Sum	6 669	7 363	-694	-9,4 %

Målgruppen for ordningene er barnehager som har vedtektsfestet at de er samiskspråklige barnehager og avdelinger, og som er i området utenfor regjeringens geografiske prioritering. Ordningen har vært en foreløpig ordning som skulle evalueres etter 3 år. Av den grunn er det satt av midler til evaluering av ordningen i 2026. Det er undertegnet avtaler med samarbeidsbarnehagene fram til 30.06.2026. Siden evalueringen av ordningene og oppfølging av denne

ikke vil være klar før i andre halvdel av 2026 vil samarbeidsbarnehagene få tilbud om å forlenge avtalene ut året 2026.

Barnehageeiere og barnehager som har inngått utviklingsavtale med Sametinget er innlemmet i ordningen. Foreldre som har barn i disse barnehagene, får dekket foreldrebetalingen. Utviklingsavtalen forplikter å gjennomføre utviklingstiltak etter sterke språkopplæringsmodeller og pedagogiske prinsipper for samiske barnehager.

Barnehagene tilbys kompetanseheving og kvalitetsutvikling gjennom blant annet veiledning i språkarbeidet og implementering av sterke språkopplæringsmodeller og pedagogiske prinsipper for samiske barnehager. Veiledning om utviklingsarbeid og tilrettelegging av kompetansebehov blir gjennomført etter barnehagenes lokale behov.

5.3.2 Gratis samiskspråklige barnehager, veiledningsmidler – prosjekt

Mål med prosjektet:

- Barnehager bruker sterke språkopplæringsmodeller og samiske pedagogiske prinsipper.

Prosjektet er en del av satsingen på gratis samiskspråklige barnehager. Barnehagene skal få veiledning og kompetanseheving i bruk av sterke språkopplæringsmodeller og samiske pedagogiske prinsipper. Barnehagene skal gjennom dette bli mer bevisst på språkarbeidet, slik at barnas samiske språk utvikles.

Prosjektet skal også utvikle nettverk for barnehager som er innlemmet i ordningen "Gratis samiskspråklige barnehager". Nettverket skal bidra til læringsarenaer hvor barnehagene sammen kan reflektere over og dele erfaringer. Nettverkene skal bidra til å løse utfordringene der barnehagene har liten erfaring med å arbeide etter sterke språkopplæringsmodeller og samiske pedagogiske prinsipper. Veiledningen skal sikre at barnehagenes utviklingsprosess er i henhold til målet med gratis samiskspråklig barnehageordning.

Det settes av kr 1 100 000 til formålet i 2026.

5.3.3 Gratis samiskspråklige barnehager, foreldrerefusjon – søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)				
	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 - 2025	Avvik i %
Gratis samiskspråklige barnehager, 17060 foreldrerefusjon - søkerbasert tilskudd	1 969	3 663	-1 694	-46,2 %
Sum	1 969	3 663	-1 694	-46,2 %

Mål for tilskuddsordningen – Gratis samiskspråklige barnehager, foreldrerefusjon:

- Flere barn i samiske barnehager og samiske avdelinger får gratis samiskspråklig barnehageplass.

Prioriteringer – Gratis samiskspråklige barnehager, foreldrerefusjon:

- Refusjon av foreldrebetaling.

På grunn av reduksjon i makssats for foreldrebetaling er tilskuddet redusert med kr 1 694 000.

Det settes av kr 1 969 000 til formålet i 2026.

5.3.4 Gratis samiskspråklige barnehager, utviklingsmidler – søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
17061 Gratis samiskspråklige barnehager, utviklingsmidler - søkerbasert tilskudd	2 600	2 600	0	0,0 %
Sum	2 600	2 600	0	0,0 %

Mål for tilskuddsordningen – Gratis samiskspråklige barnehager, utviklingsmidler:

- Samiske barn får opplæring i henhold til sterke språkmodeller.

Prioriteringer – Gratis samiskspråklige barnehager, utviklingsmidler:

- Utviklingstiltak fastsatt i avtale med Sametinget.
- Veiledningstiltak fastsatt i avtale med Sametinget.

Det settes av kr 2 600 000 til formålet i 2026.

5.3.5 Gratis samiskspråklige barnehager, – evaluering

Mål for evalueringen – Gratis samiskspråklige barnehager:

- Undersøke om barnehagene har nådd målet med å bli samiskspråklige i prosjekt perioden

Følgende spørsmål skal besvares i evalueringen:

- Har ansatte blitt samiskspråklige i løpet av prosjektperioden?
- Får barna opplæring etter sterke språkmodeller?
- Hvilken effekt har veiledningene og fagseminarene hatt på de ansatte i forhold til kompetanseutviklingen?

Det settes av kr 1 000 000 til formålet i 2026.

5.4 Samiskspråklige barn i dagens samfunn

Mål for innsatsområdet:

- Samiske barn får lære, styrke og utvikle sitt samiske språk i barnehagen.

Alle barnehager i Norge skal jf. Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver (2017), bygge på verdigrunnlaget som er fastsatt i barnehageloven og internasjonale konvensjoner som Norge har sluttet seg til, som fastslått i FNs konvensjon om barnets rettigheter og ILO-konvensjon nr. 169 om urfolk og stammefolk i selvstendige stater.

Sametinget følger opp dette ved å arbeide for at samiske barn i barnehager får et samiskspråklig barnehagetilbud etter sterke språkopplæringsmodeller. Samiske barn har krav på å bevare og utvikle sitt språk, sin kunnskap og sin kultur i barnehagen uavhengig av hvor i landet de bor. Utfordringen i dag er at samiske barn ikke har rett på samiskspråklig barnehagetilbud. Med den konsekvensen at ikke alle barn får mulighet til å bli samiskspråklige i løpet av barnehageårene. Sametinget arbeider derfor for å få til en lovendring skal sikre et samiskspråklig barnehagetilbud etter en sterk språkopplæringsmodell.

Samiskspråklige barnehager er den viktigste arenaen for revitalisering, bevaring og utvikling av samisk språk og kultur. Sametinget mener derfor at samiske barn, som urfolksbarn, må sikres retten til et samiskspråklig barnehagetilbud. Sametinget og regjeringen har nedsatt en ekspertgruppe for å vurdere endringer i barnehageloven slik at barnehageloven synliggjør og tydeliggjør samisk innhold og kravet om samisk språkkompetanse hos ansatte i samiske barnehager. Ekspertgruppen skal også se på behovet for å definere klare mål for, og kompetansekrav til, samiske barnehagetilbud, både innenfor og utenfor forvaltningsområdene.

Sametinget har gjennom utviklingsarbeidet i SÁMOS prosjektet utviklet rammer og forslag til konkret innhold og arbeidsmetoder til samiskspråklige barnehager. Med dette som grunnlag vil Sametinget fortsette arbeidet frem mot en fremtidig rammeplan for samiske barnehager i Sápmi.

Sametinget arbeider for at barnehager som gir samiskspråklige barnehage tilbud skal ha som mål at barna skal være samiskspråklige ved overgang fra barnehage til skole. Sametinget har derfor fokus på at sterke språkopplæringsmodeller implementeres i det pedagogiske arbeidet i barnehagen. Samiske barnehageansatte trenger kompetanseutvikling og veiledning i bruk av sterke språkopplæringsmodeller.

For å kunne realisere at barnehager kan ta i bruk sterke språkopplæringsmodeller kreves det at barnehagene har styrket samiskspråklig bemanning. Sametinget ser at økt bemanning i samiske barnehager og avdelinger bidrar til å bevare det samiske språket i barnehagene. Sámástahhte/samiskspråklige språkmedarbeidere på toppen av grunnbemanningen bidrar til at flere barn blir samiskspråklige i løpet av barnehageårene.

Tilskudd til barnehager er et virkemiddel for å nå målet om at samiske barnehage tilbud har samisk innhold som fremmer samiske barns utvikling, læring og danning. Sametinget har igangsatt arbeidet med å tydeliggjøre målsetningen med tilskuddsordningene.

5.4.1 Samletabell – Samiskspråklige barn i dagens samfunn

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
17001 Samisk språkopplæring i barnehager - søkerbasert tilskudd	1 845	1 845	0	0,0 %
17010 Prosjekter og utviklingsarbeid i barnehager - søkerbasert tilskudd	2 705	2 705	0	0,0 %
17020 Utvikling av pedagogisk materiell for barnehager - søkerbasert tilskudd	1 540	1 540	0	0,0 %
15001 Julevsáme sámástahhte - Viejega AS - direkte tilskudd	864	838	26	3,1 %
Sum	6 954	6 928	26	0,4 %

5.4.2 Samisk språkopplæring i barnehager – søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
17001 Samisk språkopplæring i barnehager - søkerbasert tilskudd	1 845	1 845	0	0,0 %
Sum	1 845	1 845	0	0,0 %

Mål for tilskuddordningen – Samisk språkopplæring i barnehager:

- Barnehagene lærer de samiske barna samisk.

Prioriteringer – Samisk språkopplæring i barnehager:

- Barnehager som tilrettelegger for samisk språkopplæring for samiskspråklige barn.

Det settes av kr 1 845 000 til formålet i 2026.

5.4.3 Prosjekter og utviklingsarbeid i barnehager – søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 - 2025	Avvik i %
17010 Prosjekter og utviklingsarbeid i barnehager - søkerbasert tilskudd	2 705	2 705	0	0,0 %
Sum	2 705	2 705	0	0,0 %

Mål for tilskuddsordningen – Prosjekter og utviklingsarbeid i barnehager:

- Barnehager med samiskspråklig barnehagehage tilbud, har tiltak knyttet til samisk tradisjonell kunnskap.

Prioriteringer – Prosjekter og utviklingsarbeid i barnehager:

- Tiltak som vil bidra til økt bruk av samisk tradisjonell kunnskap i barnehagene.
- Tiltak som vil bidra til økt bruk av samisk tradisjonell kunnskap i barnehagene og hvor kunnskapsoverføring skjer fra eldre til yngre generasjoner.
- Etablering av nye samiskspråklige barnehage tilbud.

Det settes av kr 2 705 000 til formålet i 2026.

5.4.4 Utvikling av pedagogisk materiell for barnehager – søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 - 2025	Avvik i %
17020 Utvikling av pedagogisk materiell for barnehager - søkerbasert tilskudd	1 540	1 540	0	0,0 %
Sum	1 540	1 540	0	0,0 %

Mål for tilskuddsordningen – Utvikling av pedagogisk materiell for barnehager:

- Barnehager, barnehagelærere og utdanningsinstitusjoner har god tilgang på pedagogisk materiell med samisk innhold på samiske språk.

Prioriteringer – Utvikling av pedagogisk materiell for barnehager:

- Språkstimulerende materiell som er egnet for barnehagebarn i alderen 0-3år.
- Språkstimulerende materiell som er egnet for barnehagebarn i alderen 3-5år.
- Språkstimulerende materiell på alle samiske språk, sørsamisk og lulesamisk materiell prioriteres.
- Språkstimulerende materiell med allsamisk perspektiv..

Det settes av kr 1 540 000 til formålet i 2026.

5.4.5 Julevsáme sámástahtte – direkte tilskudd til Viejega AS

Mål for direktetilskuddsordningen – Direktetilskudd til Viejega AS:

- Barnehagebarna lærer lulesamisk.

Sametinget gir direkte tilskudd til Viejega AS til sámástahtte/språkmedarbeidere for å styrke arbeidet med lulesamisk språkutvikling i barnehagen.

Det settes av kr 864 000 til formålet i 2026.

5.5 Tradisjonell kunnskap i ny tid

Mål for innsatsområdet:

- Samiske barnehager legger vekt på lokal samisk tradisjonell kunnskap og kulturell bærekraft.

5.5.1 Samletabell – Tradisjonell kunnskap i en ny tid

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
Samiske barnehager og barnehager 17030 med samisk avdeling - søkerbasert tilskudd	11 236	10 898	338	3,1 %
Sum	11 236	10 898	338	3,1 %

5.5.2 Samiske barnehager og barnehager med samisk avdeling – søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
Samiske barnehager og barnehager 17030 med samisk avdeling - søkerbasert tilskudd	11 236	10 898	338	3,1 %
Sum	11 236	10 898	338	3,1 %

Mål for tilskuddsordningen – Samiske barnehager og avdelinger:

- Samiske barnehager og samiske avdelinger i norske barnehager lærer samiske barn samisk språk, kultur og tradisjoner.

Prioriteringer – Samiske barnehager og avdelinger:

- Barnehager som utvikler og bygger barnehagetilbudet på samiske verdier, språk, kultur og tradisjonell kunnskap.

Det settes av kr 11 236 000 til formålet i 2026.

5.6 Kunnskap og kompetanse bygger fremtidens barnehager

Mål for innsatsområdet:

Økt kunnskap og kompetanse i den samiske barnehagesektoren.

Den samiske barnehagens oppdrag er å utvikle barnas samiske språk, kultur og samiske identitet. Det samiske samfunnet opplever at det er kompetansekrise i den samiske barnehagesektoren. Mangelen på samiskspråklig personell i barnehager fører til at samiske barn ofte ikke får et tilfredsstillende barnehage tilbud som er bygget på samisk språk og kultur. Sametinget vil arbeide for strukturelle, lovmessige og innholdsmessige endringer som er nødvendige for å løse kompetansekrisen. Det vil si at det er nødvendig å prøve ut alternative løsninger for å rekruttere samiskspråklige studenter til barnehagelærerutdanningen og samiskspråklige ansatte til barnehagene. Det er behov for å se på hvordan dagens struktur for rekruttering og dagens barnehagestruktur kan forbedres og utvikles.

Sametinget har også som mål å bidra til at det opprettes arenaer for informasjons- og kunnskapsdeling, erfaringsutveksling og kompetanseheving. Det er behov for å sikre at barnehageeiere og ansatte i barnehager får nødvendig kompetanse om samiske barns rett til samisk barnehage tilbud.

5.7 Samisk innhold i skolen

Mål for innsatsområdet:

- Elever har kvalitetsmessig god opplæring med utgangspunkt i samisk språk, kultur og samfunnsliv.

God kvalitet i opplæringen avhenger av gode rammebetingelser. Samiske elever og foreldre opplever at samiske elever ikke får oppfylt opplæringsrettighetene de etter loven har krav på. Dette kan skyldes at skoleeiere og skoleledere ikke har tilstrekkelig kjennskap til samiske elevers rett til opplæring i og på samisk. I tillegg kan opplæring i og på samisk være en ressursmessig utfordring for skoleeiere. Sametinget vil i dialog med sentrale, regionale og lokale myndigheter arbeide for å få gode rammevilkår for samisk opplæringstilbud. Sametinget vil arbeide for å styrke samiske elevers opplæringsrettigheter. Ivaretagelse og oppfyllelse av elevenes rettigheter må bli lik, uavhengig av hvor elevene går på skole.

For elever med behov for særskilt tilrettelegging er det viktig at de får opplæring basert på sitt språk og sin kultur. Erfaringsmessig er dette ingen selvfølge. Sametinget ser det som særlig viktig å arbeide for å ivareta det helhetlige opplæringstilbudet for disse elevene. Det er videre viktig å legge til rette for pedagogiske fagdager, som avholdes annethvert år og som er det eneste treffpunktet for pedagoger som har opplæring innenfor spesialpedagogikk. Samiske pedagogiske fagdager 2026 planlegges avholdt i Alta.

Det er viktig å satse på rekruttering av samiskspråklige elever gjennom å tilby et helhetlig grunnopplæringsløp som har grunnlag i samisk språk og samiske kulturverdier, gjennom å støtte etableringen av samiske ressurs-/profilskoler på grunnskole- og videreopplæringsnivå. Den samiske befolkningen bor spredd og det er ikke mulig å etablere lokale helhetlige samiskopplæringstilbud i alle kommunene i Norge. Samtidig har elever som bor på steder der de ikke har lokal samisk språkstøtte, behov for språkbud på arenaer der samisk språk og kultur står sterkt både i skole og ellers i samfunnet. Elever skal også tilbys nord-, lule- eller sørsamisk videregående opplæring dersom de ønsker det. Egne samiske ressurs-/profilskoler vil ha stor betydning for opplæring på samisk språk og på grunnlag av samiske verdier, både lokalt og nasjonalt. Sametinget vil støtte skoler som påtar seg ansvaret for å være samisk ressurs-/profilskole som arbeider målbevisst med å styrke kvaliteten i det samiske opplæringstilbudet (opplæring i og på samisk)- samt styrker og utvider samiskfaglig innhold i opplæringstilbudet i sin helhet.

Tradisjonell kunnskap er en del av den samiske kunnskapsarven. Det er viktig at samisk tradisjonell kunnskap brukes i skolen og at kunnskapsoverføringen skjer fra eldre til yngre generasjoner. I fagfornyelsen er dybdelæring og tverrfaglige tema vektlagt. Arbeidet med tradisjonskunnskap vil være et område som skolene kan bruke som tema for praktiskrettede aktiviteter som er i tråd med Overordnet del – verdier og prinsipper for grunnopplæringen og fagfornyelsens intensjoner generelt. Gjennom tilskuddsordningen «Tradisjonell kunnskap i grunnopplæringen» motiverer Sametinget skolene til å gjennomføre prosjekter knyttet til samiske kulturverdier og tradisjoner.

Videregående opplæring har de senere årene gjennomgått strukturendringer. Sametinget har fått gjennomslag for tilleggspoeng for søkere som har samisk som førstespråk i videregående opplæring, dette innføres fra opptaket til studieåret 2028/2029. Det innebærer at elever som har samisk som førstespråk vil få ekstrapoeng når de søker høyere utdanning.

I Sametingets vedtak i sak 9/25 Sametingets strategi for voksenopplæring, har Sametinget satt som mål å arbeide for å sikre bedre tilrettelegging, økt samarbeid og styrkede rammevilkår for samisk voksenopplæring. Det innebærer at

eksisterende tilbud må styrkes og aktører som tilbyr voksenopplæring må gis tilstrekkelige ressurser og handlingsrom til å utvikle og gjennomføre kurs og opplæringstilbud som er relevante for det samiske samfunn.

Flere samiske skoler, Sámi allaskuvla, Samisk videregående og reindriftsskole i Kautokeino og Samisk videregående skole i Karasjok, er medlem av Winhec /World Indigenous Nations Higher Education Consortium). Winhec har som visjon å anerkjenne og bekrefte utdanningsrettighetene for alle urfolk. For å bli medlemsskole, må skolene vise et målrettet og bevisst arbeid med skolens urfolksidentitet. I Sápmi betyr det at disse skolene har et skoletilbud på grunnlag av samisk språk, kultur, filosofi og samfunnsliv. Sametinget ser nytten av at skoler som gir samisk skoletilbud arbeider målrettet og bevisst med samisk innhold, og gjør samiske elever til samfunnsaktører med en bevisst samisk tilhørighet og har forståelse for utfordringer i samiske samfunn.

Sametinget har siden 2017 fulgt arbeidet i Nasjonalt kompetansepolitisk råd. For Sametinget er det viktig at kompetansebehovet for det samiske samfunns- og arbeidslivet blir kartlagt, og at det utarbeides og iverksettes tiltak.

Den manglende tilgangen til samisklærere gjør at opplæring i samisk, som alle samiske barn har rett til å få, ofte tilbys gjennom fjernundervisning. Det nye læreplanverket 2020 aktualiserte behovet for nye metoder som styrker kvaliteten i samiskopplæringen, og imøtekommer målene for samiskfaget i LK20S. Læreplanene for samiskfaget har tydeliggjort forventningene om at opplæringen i samiskfaget skal ha fokus på at elever skal bli samiskspråklige, ha god språklig utvikling, samt at opplæring blant annet gis gjennom sterke språkopplæringsmodeller.

Sametinget ser behovet for å sikre at samiske elever som ikke har språkstøtte i nærmiljøet, får mulighet til samiskspråklig utvikling gjennom hospitering og språkbud, i tråd med forventningen i de nye læreplanene i samisk om opplæring gjennom sterke språkopplæringsmodeller. Det er også behov for kompetanseheving for skoleeiere og lærere om fjernundervisningsmetoder basert på resultatene fra Sametingets rapport Sterke språkmodeller 2022 i regi av SÁMOS-prosjektet. Effektivisering og digitalisering gir mange nye muligheter og vil være viktig i vurderingen av en fremtidsrettet fjernundervisningsmodell.

I arbeidet med Meld. St. 13 (2022–2023) Samisk språk, kultur og samfunnsliv– Kompetanse og rekruttering i barnehage, grunnsopplæring og høyere utdanning, fikk sametingsrådet gjennomslag for behovet om at departementet må iverksette et utredningsarbeid om den samiskspråklige læremiddelsituasjonen. Sametinget ser det som viktig at de økonomiske rammene og overordnede rammefaktorer for læremiddelutviklerne/forlagene får stor oppmerksomhet i denne utredningen.

5.7.1 Samletabell – Samisk innhold i skolen

(i 1000 kr)				
	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 - 2025	Avvik i %
18701 Fagfornyelsen 2020 og utvidelse av samisk læreplanverk - prosjekt	1 000	1 000	0	0,0 %
17101 Tradisjonell kunnskap i grunnsopplæringen - søkerbasert tilskudd	700	700	0	0,0 %
15201 Nettverk for samiskopplæring - Sámi allaskuvla - direkte tilskudd	631	612	19	3,1 %
19502 Pedagogiske fagdager - konferanse	0	0	0	-
Sum	2 331	2 312	19	0,8 %

5.7.2 Fagfornyelsen 2020 og utvidelse av samisk læreplanverk – prosjekt

Mål for prosjektet:

- I et bærekraftig perspektiv har elevene tradisjonell, relevant og fremtidsrettet opplæring med utgangspunkt i samisk språk, kultur og samfunnsliv med basis i samiske verdier.

Innhold i læreplanene er et viktig virkemiddel for å sikre et kvalitativt godt innhold i samisk opplæringstilbud. Sametinget har myndighet til å fastsette læreplaner i faget samisk for grunnsopplæringen, i særskilte samiske fag for

videregående opplæring og samisk innhold i nasjonale læreplaner. Sametinget har også myndighet til å utvikle modulbaserte læreplaner i faget samisk for voksne. Departementet fastsetter i samråd med Sametinget samisk innhold i de samiske parallelle likeverdige læreplanene.

Gode læreplaner, veiledere, kvalitetskriterier for læremidler og støttemateriell er nødvendig for at skolene og lærerne skal kunne gjennomføre endringer som ligger i de nye læreplanene og forankre dette i sin opplæring i de enkelte klasser. Støttemateriellet skal bidra til å støtte opp om målene for de nye samiske og nasjonale læreplanene. Sametinget ser nødvendigheten av støttemateriell til samiskfaget som Sametinget har ansvar for og de samiske parallelle likeverdige læreplanene, som departementet har ansvaret for. For å støtte lærere i arbeidet med innholdet i læreplanene, har Sametinget tidligere i samråd med direktoratet utarbeidet støttemateriell til samfunnsfag, kristendom, religion, livssyn og etikk/KRLE, mat og helse, og til naturfag. For fremtiden vil det være behov for å utvikle ytterligere støttemateriell om sterke språkopplæringsmodeller. God implementering er nødvendig for å få full effekt av de nye læreplanene og at implisitt samisk innhold konkretiseres i opplæringen. Sametinget ønsker å sikre at skoleeiere og lærere har god kunnskap om innholdet i de nye læreplanene slik at iverksetting av læreplanene blir best mulig. Utvikling av nye læreplaner vil alene ikke styrke opplæringen og forståelsen av intensjonen med læreplanverket. Det trengs gode prosesser og bred involvering av alle ansvarlige parter i alle faser.

Samiskfaget har den viktige funksjonen at det er et dannelsesfag og skal utvikle kulturforståelse og identitetsutvikling. Skolens doble mandat er å utdanne og danne.

Sametinget er åpen for å gi skoleeier og lærere veiledning om innholdet i de nye læreplanene, og gi støtte og oppfølging i bruken av de nye læreplanene. Sametinget påser at statlige initiativ også omfatter tiltak som gir skoleeiere og skoleledere som gir opplæring i og på samisk, mulighet til å imøtekomme kravene i de nye læreplanene. Det er viktig å ha god samhandling og dialog med departementet, direktoratet og partene i fagfornyelsen om de ulike fasene i fagfornyingsprosessene.

Det samiske læreplanverket er ikke fullstendig da ikke alle fag har en samisk parallell likeverdig læreplan. Det er nødvendig å fullføre det samiske læreplanverket gjennom å utarbeide samiske parallelle likeverdige læreplaner for fagene som ikke har egen samisk læreplan, disse er: samisk for elever med tegnspråk, engelsk, matematikk og kroppsøving. Fornyelse av fagene i grunnopplæringen fører til et stort behov og intensivering i produksjon av nye læremidler. Sametinget vil i 2026 fortsette læreplanarbeidet, blant annet med å utvikle en parallell likeverdig læreplan i samisk som andrespråk for elever med tegnspråk, modulbasert læreplan i samisk som førstespråk for voksne og læreplan for tradisjonell kunnskap for videregående opplæring.

Evalueringsprosessen skjer parallelt med innføringen av læreplanene, og er viktig for å gi mer kunnskap om prosessen bak og iverksettingen av læreplanverket Kunnskapsløftet 2020 Samisk og Kunnskapsløftet 2020. Sametinget er særlig opptatt av at utviklingsprosessen og innføring av de samiske parallelle likeverdige læreplanene evalueres. Sametinget vil følge opp evalueringen i samarbeid med relevante fagmiljøer.

Som følge av de nye læreplanene må det utvikles kvalitetskriterier til læremidler i samisk for å sikre at innholdet i læremidler er i tråd med Kunnskapsløftet 2020 - Samisk. Hensikten med kvalitetskriteriene er å gi ulike aktører i grunnopplæringa et grunnlag for å ta en helhetlig vurdering av læremidler, og for å sikre at de samiske læremidlenes innhold har et kvalitativt godt nivå og er i tråd med Kunnskapsløftet 2020 - Samisk. Sametinget arbeider med utvikling av kvalitetskriterier for samiske læremidler.

Oppfølgingen av fagfornyelsen er et stort og viktig arbeid som Sametinget vil prioritere i 2026, og det vil kreve høy arbeidsintensitet i tiden fremover.

Det settes av kr 1 000 000 til formålet i 2026.

5.7.3 Tradisjonell kunnskap i grunnopplæringen – søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)				
	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
Tradisjonell kunnskap i				
17101 grunnopplæringen - søkerbasert	700	700	0	0,0 %
tilskudd				
Sum	700	700	0	0,0 %

Mål for tilskuddsordningen – Tradisjonell kunnskap i grunnsopplæringen:

- Skoler med elever som får opplæring i samisk, har tiltak knyttet til samisk tradisjonell kunnskap.

Prioriteringer – Tradisjonell kunnskap i grunnsopplæringen:

- Tiltak som vil bidra til økt bruk av samisk tradisjonell kunnskap i skoleverket og hvor kunnskapsoverføring kan skje fra eldre til yngre generasjoner med vekt på;
 - o Meahcásteapmi/Birgejupmi
 - o Duodji/duodje/duedtie
 - o Jordbruk
 - o Fangst/Fiske
 - o Mattradisjoner
 - o Lokal historie
 - o Muntlig fortellertradisjon
 - o Joik
 - o Reindrift
 - o Andre lokale tiltak knyttet til samiske tradisjoner

Det settes av kr 700 000 til formålet i 2026.

5.7.4 Nettverk for samiskopplæring/ NetSam – direkte tilskudd til Sámi allaskuvla

Mål for direktetilskuddet:

- Et aktivt lærernettverk for opplæring i og på samisk.

Målgruppen for nettverket er lærere, skoleledere, studenter og institusjoner som jobber med samiskopplæring. NetSam skal fremme og utvikle samiskopplæring gjennom informasjon, kompetanseutvikling, erfaringsutveksling og nettverksbygging. NetSam arbeider for å fremme og utvikle et godt samarbeid, utveksling av kunnskap om samisk opplæring i henhold til de enhver tid gjeldende samiske læreplaner og læreplaner for samisk språk i Norge.

NetSam har i sitt virke blitt en sentral aktør innenfor opplæring i samisk, både for lærere og for Sametinget. NetSam bidrar med å samle lærere til faglig kompetanseløft og erfaringsutveksling, og er den samiske læreres stemme blant annet gjennom å avgi høringsuttalelser i saker som angår opplæring i samisk.

Det avsettes kr 631 000 til NetSam i 2026.

5.8 Arbeid mot mobbing og samehets

5.8.1 Samletabell – Arbeid mot mobbing

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
18801 Arbeid mot mobbing - prosjekt	250	250	0	0,0 %
17401 Forebygging av mobbing og samehets - søkerbasert tilskudd	1 500	1 000	500	50,0 %
Sum	1 750	1 250	500	40,0 %

Mål for innsatsområdet:

- Gode og trygge læringsmiljøer i skoler og i fritidstilbudene, samt økt kunnskapsgrunnlag om hvordan forebygge mobbing blant barn unge.

Mobbing og krenkelser er et alvorlig samfunnsproblem, og krever felles innsats. Som et ledd i målet om en god og trygg barnehage og skole, samarbeider Sametinget med aktuelle aktører med mål om å oppnå et trygt og godt læringsmiljø til det beste for barn og unges læringsutbytte. I tillegg til dette har Sametinget en tilskuddsordning som skal bidra til å redusere mobbing og samehets på barns og unges arenaer. Sametinget er part i den nasjonale satsingen Partnerskap mot mobbing/PMM, som blant annet skal arrangere World Anti Bullying Forum/WABF 2026. I

foreldreutvalget for grunnskolen/FUG og foreldreutvalget for barnehage/FUB, bidrar Sametinget med å sikre samisk representasjon gjennom å oppnevne et medlem til hver av styrene. I tillegg oppnevner og deltar Sametinget i juryen til Benjaminprisen og Dronning Sonjas skolepris.

Det er viktig å styrke samiske barns og unges stemme og medvirkning og Sametinget har derfor etablert et elevforum, som en arena for å fremme deres stemme. Samisk elevforum skal være et medvirkningsorgan som kan gi gode innspill til politikere, og sikre at samiske barn og unge blir hørt. Samisk elevforum bidrar med innspill på bakgrunn av sine erfaringer, og spiller en viktig rolle i arbeidet med å utvikle lokalsamfunn til barnas beste. Elevforumet skal arrangeres fysisk annethvert år, og det planlegges for digitale treffpunkt i mellomåret.

I det nasjonale arbeidet med å bedre kvalitetsvurderingssystemet i skolen er Sametinget opptatt av å påse at tall og data om kvaliteten på skoletilbudet for samiske elever kommer frem. Herunder er Sametinget også opptatt av kunnskapsgrunnlag om mobbing mellom og mot samiske elever fremkommer.

5.8.2 Arbeid mot mobbing - prosjekt

Mål med prosjektet:

- Sametinget arbeider for at samiske barn og unge har et godt og trygt lærings- og fritidsmiljø

Gjennom prosjektet skal Sametinget samarbeide med relevante instanser blant annet om konferanser med fokus på det psykososiale skolemiljøet for barn og unge med samisk innhold og perspektiver. Samarbeidene har som mål om å oppnå et trygt og godt læringsmiljø til det beste for elevers læringsutbytte.

Prosjektet finansierer også samisk elevforum og dets arbeid. Elevrepresentantene sitter i elevforum for ett og halvt år i gangen. Samisk elevforum skal være et medvirkningsorgan som kan gi gode innspill til politikere, og sikre at samiske barn og unge blir hørt. Samisk elevforum bidrar med innspill på bakgrunn av sine erfaringer, og spiller en viktig rolle i arbeidet med å utvikle lokalsamfunn til barnas beste. Elevforumet skal arrangeres fysisk annethvert år, og det planlegges for digitale treffpunkt i mellomåret. Det arrangeres et fysisk elevforum i 2026.

Det settes av kr 250 000 til formålet i 2026.

5.8.3 Forebygging av mobbing og samehets - søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)				
	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 - 2025	Avvik i %
17401 Forebygging av mobbing og samehets - søkerbasert tilskudd	1 500	1 000	500	50,0 %
Sum	1 500	1 000	500	50,0 %

Mål for tilskuddsordningen – Forebygging av mobbing og samehets:

- Samiske barn og unge hører til og er en del av et trygt og godt fellesskap.

Ordningen skal bidra til å motivere organisasjoner, lag og foreninger til å forebygge og fremme trygt og godt oppvekstmiljø i lokalsamfunn for samiske barn og unge. Samiske barn og unge skal få høre til og være en del av et trygt og godt fellesskap, herunder også trygg digital hverdag og sikre beskyttelse mot mobbing og samehets.

Prioriteringer – Forebygging av mobbing og samehets:

- Prosjekter som forebygger mobbing, krenkelser av samiske barn og unge og samehets.
- Tiltak som fremme god psykisk helse, øker trivsel og skaper gode oppvekstmiljø for samiske barn og unge.
- Prosjekter som setter mobbing og krenkelser av samiske barn og unge på dagsorden.
- Prosjekter som skaper involvering og samarbeid mellom barn og unge.
- Prosjekter som styrker kompetansen i organisasjoner, lag og foreninger i arbeidet med å motvirke mobbing og av samiske barn og unge samehets.

Det settes av kr 1 500 000 til formålet i 2026.

5.9 Læremidler

Mål for innsatsområdet:

- Samiske elever og elever med samisk opplæring har tilgang til samiskspråklige læremidler på alle tre samiske språk i alle fag som er i tråd med læreplanverket Kunnskapsløftet 2020 - samisk.

Som et ledd i formidlingen av samiskspråklige læremidler gir Sametinget direkte tilskudd til læremiddelportalen Ovtta|Aktan|Akte som gir oversikt over tilgjengelige læremidler. Sametinget finansierer læremiddelutvikling gjennom en søkerbasert tilskuddsordning og offentlig anskaffelse. Vi definerer mål, strategier og tiltak for virkemidler til utvikling av læremidler gjennom planverk og budsjettprosesser.

5.9.1 Samletabell - Læremidler

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 - 2025	Avvik i %
17201 Utvikling av læremidler - søkerbasert tilskudd	21 460	18 460	3 000	16,3 %
18901 Offentlig anskaffelse av læremidler - avtale a)	9 000	9 000	0	0,0 %
15301 Ovtta Aktan Akte - Sámi allaskuvla - direkte tilskudd	952	923	29	3,1 %
Sum	31 412	28 383	3 029	10,7 %

5.9.2 Utvikling av læremidler - søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 - 2025	Avvik i %
17201 Utvikling av læremidler - søkerbasert tilskudd	21 460	18 460	3 000	16,3 %
Sum	21 460	18 460	3 000	16,3 %

Mål for tilskuddsordningen – Utvikling av læremidler:

- At det finnes læremidler innenfor prioriterte fag og trinn på samiske språk, som er i tråd med læreplanverket LK20S.

Prioriteringene er basert på Sametingets strategiplan for utvikling av samiskspråklige læremidler 2025–2028. De prioriterte fagområdene for nordsamiske læremidler er justert i tråd med endrede behov og innmeldte ønsker fra brukere og fagmiljøer. Læreplan i samisk for elever med tegnspråk er ennå ikke vedtatt av departementet og Sametinget vil derfor avvente med å prioritere ytterligere læremidler i tegnspråk inntil videre. Prioriteringen for særskilt tilrettelagte læremidler gjelder alle fag i hele grunnopplæringsløpet.

Prioriteringer – Utvikling av læremidler:

Læremidler på sørsamisk:

- Samisk fordypning 8.-10. trinn
- Samfunnsfag 8.-10. trinn
- Historie 8. -10. trinn

Læremidler på lulesamisk:

- Samisk som førstespråk, vg1-vg3
- Samisk som andrespråk, Samisk 3, 1.-7. trinn
- Samisk fordypning 8.-10. trinn
- Samfunnsfag 8.-10

Læremidler på nordsamisk:

- KRLE 5.-7. trinn
- Naturfag 1.-4. trinn
- Samfunnsfag 8.-10. trinn

Særskilt tilrettelagte læremidler på nord-, lule- og sørsamisk utover ordinær tilpasning.

For særskilte tilrettelagte digitale læremidler innebærer dette tilrettelegging utover allerede eksisterende krav om universell utforming.

Sametinget er åpen for utvikling av læremidler på to eller flere språk parallelt. På den måten sikrer vi samtidigutgivelser på tre samiske språk samt ivaretagelse av det allsamiske perspektivet i læremiddelet. Et slikt prosjekt må begrenses til å gjelde ett trinn eller ett tema, for å unngå at omfanget blir for stort.

Prosjekter utenfor de prioriterte fagområder blir vurdert ut ifra begrunnet og dokumentert behov. Det presiseres at selv om Sametinget har prioritert læremidler i ett fag for flere trinn/nivå, kan det fremmes søknad for deler av det prioriterte faget. Det er viktig at det gjøres en grundig vurdering av prosjektets omfang i forhold til prosjektets menneskelige ressurser, og hvor stort omfang som er praktisk gjennomførbart innenfor tidsrammen på inntil 3 år

Det settes av kr 21 460 000 til formålet i 2026.

5.9.3 Offentlig anskaffelse av læremidler

Sametinget har via offentlig anbudskonkurranse inngått rammeavtaler om kjøp av samiske læremidler for grunnopplæringen.

Offentlige anskaffelser for læremidler tar utgangspunkt i Sametingets strategiplan for samiskspråklig læremiddelutvikling 2025- 2028.

Det settes av kr 9 000 000 til formålet i 2026.

5.9.4 Ovttas|Aktan|Aktesne – direkte tilskudd til Sámi allaskuvla

Mål med direktetilskuddet:

- Nettsted med samlet oppdatert informasjon om samiske læremidler med aktiv deling av læringsmateriale og aktiv bruk av produksjonsverktøy for digitale læremidler.

Ovttas|Aktan|Aktesne er et nettsted der informasjon om samiske læremidler er samlet, med mulighet for utlån av læremidler og en delingsarena for egne produserte læringsressurser/læremidler. Nettstedet har også produksjonsverktøy for utvikling av digitale læringsressurser/læremidler. Portalen er tilgjengelig på tre samiske språk samt bokmål. Tilskuddet skal sikre videre drift og videreutvikling av nettportalen. Ovttas|Aktan|Aktesne har ansvaret for å kvalitetssikre disse læremidler i tråd med læreplanen.

Det settes av kr 952 000 til formålet i 2026.

5.10 Myndighet, ansvar og roller innen høyere utdanning og forskning

Mål for innsatsområdet:

- Sametinget har reell myndighet innen samisk høyere utdanning og forskning gjennom lov og forskrifter, og gjennom konsultasjoner.

Sametingets myndighet innen høyere utdanning og forskning har betydning for hvordan sektoren ivaretar det samiske samfunnets behov for kunnskapsutvikling. Med unntak av myndighet til å oppnevne to styrerepresentanter og en vararepresentant til styret for Sámi allaskuvla, har Sametinget ingen formell myndighet innenfor sektoren.

For å styrke det samiske innholdet i høyere utdanning og forskning vil Sametinget i 2026 fortsette sitt arbeid gjennom dialog og konsultasjoner med relevante myndigheter og aktører.

5.11 Utdanning- og forskningstilbud

Mål for innsatsområdet:

- Høyere utdanning og forskning dekker kompetanse- og kunnskapsbehov i det samiske samfunnet, og bidra til økt kunnskap i samfunnet om samiske språk, kultur og samfunnsliv.

Det samiske samfunnet er, i likhet med samfunnet ellers, i stadig endring. Det er et mål at utdanningstilbud og forskningsaktivitet samsvarer med de behov det samiske samfunnet til enhver tid har.

Sametinget vil derfor gjennom dialog, konsultasjoner og medvirkning overfor aktuelle myndigheter og institusjoner arbeide for at utdannings- og forskningsinstitusjonene utvikler og tilrettelegger sine tilbud og sin forskning i tråd med behovene i det samiske samfunnet.

5.12 Rekruttering

Mål for innsatsområdet:

- Flere barnehage- og grunnskolelærere med samisk språk- og kulturkompetanse.

Mangelen på samiskspråklige lærere i barnehage og grunnskole er prekær, spesielt gjelder dette for lule- og sørsamisk språkområde.

5.12.1 Samletabell – Rekruttering

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
17301 Stipend for høyere utdanning a)	6 841	3 651	3 190	87,4 %
18604 Rekruttering - prosjekt	600	1 600	-1 000	-62,5 %
Sum	7 441	5 251	2 190	41,7 %

a) Ordningen med aktivitetsnr 12102 språkstipend høyere utdanning er slått sammen med denne stipendordningen.

5.12.2 Stipend for høyere utdanning – søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
17301 Stipend for høyere utdanning	6 841	3 651	3 190	87,4 %
Sum	6 841	3 651	3 190	87,4 %

Mål for tilskuddordningen – Stipend for høyere utdanning:

- Flere fagpersoner med samisk språk- og kulturkompetanse uteksamineres hvert år fra lærer- og barnehagelærerutdanninger, sykepleierutdanninger og samiske språkutdanninger.

Prioritet 1:

Lærerutdanninger:

- Samisk barnehagelærerutdanning.
- Ordinær barnehagelærerutdanning med samisk profil.
- Samisk grunnskolelærerutdanning 1-7 og 5-10.
- Ordinær grunnskolelærerutdanning 1-7 med samisk i fagkretsen som gir undervisningskompetanse samisk som førstespråk, minimum 30 studiepoeng.
- Ordinær grunnskolelærerutdanning 5-10 med samisk i fagkretsen som gir undervisningskompetanse i samisk som førstespråk, minimum 60 studiepoeng.
- Ordinær grunnskolelærerutdanning 1-7 og 5-10 med samisk i fagkretsen som gir undervisningskompetanse i samisk som andrespråk, minimum 60 studiepoeng.
- Lektorutdanning 8-13 for studenter med samisk i fagkretsen som gir undervisningskompetanse i samisk som førstespråk, minimum 60 studiepoeng.

Sykepleierutdanninger:

- Samisk sykepleierutdanning

Prioritet 2

Lærerutdanninger:

- Ordinær barnehagelærerutdanning for studenter med standpunktkarakter/eksamen i samisk som første- eller andrespråk fra videregående opplæring eller tilsvarende nivå.
- Lektorutdanning 8-13 for studenter med standpunktkarakter/eksamen i samisk som førstespråk fra videregående opplæring eller tilsvarende nivå.
- Faglærerutdanninger for studenter med standpunktkarakter/eksamen i samisk som førstespråk fra videregående opplæring eller tilsvarende nivå.
- Praktisk- pedagogiske utdanninger for studenter med standpunktkarakter/eksamen i samisk som førstespråk fra videregående opplæring eller tilsvarende nivå.

Sykepleierutdanninger:

- Ordinære sykepleierutdanninger for studenter med standpunktkarakter/eksamen i samisk som førstespråk fra videregående opplæring eller tilsvarende nivå.

Prioriteringer for språkstipendet:

- Høyere utdanning i språkene sørsamisk og lulesamisk
- Høyere utdanning i skoltesamisk ved Universitetet i Oulu.
- Høyere samisk språkutdanning for studenter fra markasamisk område.
- Masterutdanning i nordsamisk språk
- Samisk tolkeutdanning

Det settes av kr 6 841 000 til formålet i 2026.

5.12.3 Rekruttering – prosjekt

Mål med prosjektet:

- Økt rekruttering av studenter med samisk språkkompetanse til barnehagelærer-, grunnskolelærer-, og lektorutdanningene, samt studier i samisk språk.

Det samiske samfunnet har et betydelig behov for flere fagfolk med samisk språk- og kulturkompetanse som kan bekle stillinger der slik kompetanse er etterspurt. Mangelen på lærere med slik kompetanse utgjør en alvorlig utfordring for samisk språk og kultur både på kort og lang sikt. I tillegg til lærerutdanningene vil utdanninger i samiske språk være avgjørende i mange år fremover for å øke rekrutteringsgrunnlaget.

Derfor vil prosjektet søke å styrke rekrutteringsgrunnlaget. Det langsiktige målet er å øke antallet samiske språkbrukere. På kort sikt synes løsningen å være å bedre utnytte det potensialet som tross alt finnes. Målgruppen vil da være de elevene som i dag har samisk som første eller andre språk i grunn- og videregående opplæring, og voksne samiske språkbrukere som kan kvalifisere seg til å bli etterspurte fagfolk gjennom grunn- og videreutdanninger.

Det settes av kr 600 000 til formålet i 2026.

6 Arealer, miljø og klima

Samfunns mål:

- Arealer og naturressurser i samiske områder forvaltes med tanke på å sikre kommende generasjoners livsgrunnlag og mulighet til videreføring og utvikling av samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv.

Sametingsmelding om areal og miljø danner grunnlaget for Sametingets prioriteringer i areal- og miljøpolitikken i årene framover. Samene har som ett av Norges statskonstituerende folk og landets urfolk en rett til selvbestemmelse. Denne retten innebærer også en rett til medbestemmelse over arealer og naturressurser samt en rettmessig andel i den økonomiske utviklingen. Dette skal skje gjennom å sikre samisk deltakelse i bruk, forvaltning og bevaring av naturressurser i samiske områder. Tradisjonelle levemåter og rettigheter som er opparbeidet gjennom langvarig bruk av områdene må beskyttes. Det har vist seg at areal- og ressursforvaltning som er bygd på tradisjonell samisk praksis og kunnskap er god miljø- og klimapolitikk. Sametinget arbeider for å sikre at urfolks kunnskap om endringer i naturen vektlegges i det videre arbeidet med implementering av Naturavtalen samt nasjonal og internasjonal klimapolitikk.

Sametinget er bekymret for klimakrisen som også det samiske samfunn er berørt av. Det er viktig at klimatiltak som omfatter Sápmi tar utgangspunkt i naturgrunnlaget for samisk kultur, samisk tradisjonskunnskap og samenes selvbestemmelsesrett.

Sametinget forutsetter at samisk bruk knyttet til reindrift, jordbruk, fiske og høsting fra utmark vektlegges ved forvaltning av verneområder, i kommunal planbehandling og ved konsesjoner til energianlegg, gruvevirksomhet og akvakultur med mer.

Samisk utmarksbruk – meahcásteapmi – er en viktig del av det materielle kulturgrunnlaget. Sametinget vil arbeide for at samisk utmarksbruk får tydeligere lovmessig anerkjennelse. Utmarksbruken bidrar som næringsgrunnlag for husholdningen, og er viktig som kulturbærer og som uttrykk for samisk identitet. Sametinget vil arbeide for at bygdenes rettigheter til fornybare ressurser i sine nærområder anerkjennes og at disse ressursene forvaltes lokalt.

6.1 Innsatsområder – Arealer, miljø og klima

Sametingets innsatsområder innenfor areal, miljø og klima:

- Forvaltning av arealer
- Naturressurser
- Naturmangfold

6.1.1 Virkemidler innsatsområder – Arealer, miljø og klima

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
Forvaltning av arealer	4 807	3 682	1 125	30,6 %
Naturmangfold	200	0	200	-
Sum	5 007	3 682	1 325	36,0 %

6.2 Forvaltning av arealer

Mål for innsatsområdet:

- Naturgrunnlaget for samiske næringer, kultur og samfunnsliv er sikret i all planlegging, og Sametinget er en viktig premissleverandør og konsultasjonspart i forvaltning av arealer.

Arealene er under stadig press som følge av utviklingsbehovet det moderne samfunnet har. De tradisjonelle samiske næringer; reindrift, fiskeri, jordbruk og utmarksnæringer opplever disse utfordringene på ulike måter. Forvaltning av arealer skjer i stor grad lokalt i kommunene, med plan- og bygningsloven som det viktigste styringsredskapet. All planlegging skal etter loven sikre naturgrunnlaget for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv. Dette er i dag ikke tilstrekkelig innarbeidet hos de som forvalter arealene. Sametingets arbeid skal bidra til å øke forståelsen for samisk naturbruk og verdigrunnlag.

Staten er folkerettslig forpliktet til å sikre det materielle grunnlaget for samisk kultur, og til å sikre samisk deltakelse i bruk, forvaltning og bevaring av naturressurser i samiske områder. Lovfesting av konsultasjonsplikten og forpliktende samarbeidsavtaler som Sametinget har med andre etater skal bidra til at folkerettslige forpliktelser blir fulgt opp.

6.2.1 Samletabell – Forvaltning av arealer

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
20001 Stiftelsen Protect Sápmi - direkte tilskudd	1 837	1 782	55	3,1 %
22001 Samiske rettigheter til arealer og ressurser - søkerbasert tilskudd	2 970	1 900	1 070	56,3 %
23501 Forsøk om motorferdsel i utmark - prosjekt	0	0	0	-
Sum	4 807	3 682	1 125	30,6 %

6.2.2 Stiftelsen Protect Sápmi – direkte tilskudd

Mål for direktetilskuddet:

- Stiftelsen Protect Sápmi skal arbeide for at samiske rettighetshavere kan gi sitt frie og på forhånd informerte samtykke til utbyggingssaker.

Det settes av kr 1 837 000 til formålet i 2026.

6.2.3 Samiske rettigheter til arealer og ressurser – søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
22001 Samiske rettigheter til arealer og ressurser - søkerbasert tilskudd	2 970	1 900	1 070	56,3 %
Sum	2 970	1 900	1 070	56,3 %

Mål for tilskuddsordningen – Samiske rettigheter til arealer og ressurser:

- Samiske interesser og rettighetshavere har en reell mulighet til å bli konsultert for å kunne gi et fritt forhåndsinformert samtykke til planer og tiltak knyttet til areal- og ressursforvaltning.

Prioriteringer – Samiske rettigheter til arealer og ressurser:

- Prosjekter og tiltak som har som formål å yte bistand til samiske rettighetshavere i saker knyttet til ivaretagelse av land- og ressursrettigheter, herunder saker som gjelder vern av tradisjonelle samiske næringer.
- Prosjekter og tiltak knyttet til veiledning og forundersøkelser for at noen med rettslig interesse fremmer krav om kollektive rettigheter overfor Finnmarkskommisjonen, herunder rettigheter til fiskeplasser i sjø- og fjordområder.
- Nettverk og organisasjoner som arbeider for anerkjennelse av land- og ressursrettigheter utenfor Finnmark (Samerettsutvalget).

Det settes av kr 2 970 000 til formålet i 2026.

6.3 Naturressurser

Mål for innsatsområdet:

- Uttak av naturressurser i samiske områder skjer på en måte som ivaretar samiske rettighetshavere og lokalsamfunn sine interesser og rettigheter, og er i samsvar med internasjonal folkerett og som ivaretar samenes rett til kulturutøvelse.

Sametingets utgangspunkt er å sikre naturgrunnlaget for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsutvikling. Dette sikres også ved behandling av, og konsultasjoner om søknader om utbygginger som følge av energi- eller mineralutvinning. Disse typer tiltak utgjør ofte store inngrep i områder hvor det tidligere ikke har vært inngrep. Sametinget mener at denne utviklingen ikke skal gå på bekostning av samenes tradisjonelle nærings- og ressursområder, og dermed forringe utviklingsmulighetene og eksistensgrunnlaget for samisk kultur.

Sametinget forventer at lokale og sentrale myndigheter legger til rette for en god og reell medvirkning for samiske rettighetshavere og lokalsamfunn i utnyttelsen av naturressursene i samiske områder, og at vedtak om slik utnyttelse er innenfor folkerettens rammer og terskler.

Sametinget skal bruke sin innsigelsesmyndighet for å sikre naturgrunnlaget for samisk kultur og næringsutvikling for fremtidige generasjoner. Sametinget skal utvikle veilederrollen for å bidra til å legge bedre til rette for reell medvirkning av direkte berørte samiske interesser. Videre ser Sametinget behov for at energiloven tas til revisjon slik at den setter tydeligere krav om helhetlig planlegging som sikrer naturgrunnlaget for samisk kultur og næringsutøvelse.

6.4 Naturmangfold

Mål for innsatsområdet:

- Vern av naturmangfoldet gir et robust grunnlag for samisk kultur og næringsutøvelse.

6.4.1 Samletabell – Naturmangfold

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
24501 Vernestyreseminar	200	0	200	-
Sum	200	0	200	-

Samene har en sterk kontinuitet fra historisk til dagens bruk av utmark. Sametinget vil at lokalbefolkningens og reindriftens bruk av sine ressursområder videreføres også i områder som i dag er vernet etter naturmangfoldloven. Forvaltning av verneområder skal ta utgangspunkt i tradisjonell samisk bruk.

Konvensjonen om biologisk mangfold anerkjenner urfolks tradisjonelle kunnskap og slår fast at statene er forpliktet til å respektere, bevare og videreføre slik kunnskap. Sametingets målsetting er at tradisjonell og lokal kunnskap, herunder samiske kunnskap og forståelser, anerkjennes og tas i bruk i forvaltning av arealer og naturresurser på lik linje med forskningsbasert kunnskap.

6.4.2 Verneområdestyreseminar

Mål for seminaret:

Sametingets representanter i verneområdestyrene styrkes i sin rolle for å sikre at forvaltning av verneområder tar utgangspunkt i og muliggjør fortsatt tradisjonell samisk bruk

Sametinget oppnevner 42 representanter i til sammen 21 nasjonalpark- og verneområdestyrer. Styremedlemmenes valgperiode følger Sametingsvalget og oppnevning vil skje av ny Sametingsråd tidlig i 2026.

Det vil være behov for å samle Sametingets representanter til verneområdestyrene kort tid etter ny oppnevning i 2026, slik at representantene kan få faglige verktøy til styrearbeidet, samt en mulighet til å knytte kontakt med andre samiske representanter tidlig i styreperioden. Erfaring i de siste 10 år viser at slike muligheter til å bygge kompetanse og utveksle erfaringer styrker deres mulighet å ivareta de samiske hensynene i styrearbeidet.

Det settes av kr 200 000 til formålet i 2026.

7 Næringer

Samfunns mål:

- Samiske områder har sterke næringer som utvikler og opprettholder livskraftige samiske samfunn.

Sametinget vedtok i sak 42/22, vedtatt 13.10.22, en revidering av Sametingets melding om næringsutvikling – *Šattolaš Sápmi*. I meldingen legger Sametinget premisser for en positiv utvikling av samisk kultur og språk ved å sikre bosetting og sysselsetting i samiske områder. Sametingets midler skal først og fremst prioriteres i tradisjonelle samiske områder, der målet er å styrke lokalsamfunn med et svakere næringsgrunnlag. Behovet for tilskudd er mye større i samiske lokalsamfunn enn i byene og større tettsteder. Aktører i byene har et større marked og dermed flere muligheter for å oppnå kommersialisering og lønnsomhet og av den grunn er behovet for tilskudd mindre.

Sametingets verdiskapingspolitikk baserer seg på en kunnskapsbasert næringsutvikling, hvor økt kunnskap og ny viten, sammen med tradisjonell kunnskap skal danne grunnlag for et fremtidsrettet næringsliv. Sametinget vil ha et sterkt og allsidig næringsliv som bygger på og tar hensyn til samisk kultur, natur og miljø der begrep som birgejupmi, verdevuohta, meahcasteapmi og urfolkskunnskap har en naturlig plass. På den måten sikrer man at tradisjonelle og nye næringer kan utvikles side om side. Sametinget ønsker å bygge en sterk merkevare med utgangspunkt i samisk språk, kultur og næring og bruke dette som et konkurransefortrinn i markedet. Eksempelvis Sámi Made, Sámi duodji-merket og arbeidet med matprosjektet. For å sikre en god utvikling for samisk livsgrunnlag, bosetting, kultur og språk må man ha fokus på natur, miljø og fornybare næringer. Sametinget vil prioritere fornybar næringsutvikling basert på fornybare ressurser og legge til grunn et perspektiv som strekker seg over flere generasjoner.

7.1 Innsatsområder – Næringer

Sametingets innsatsområder innenfor næringer:

- Primærnæringer
- Variert næringsliv
- Samisk reiseliv, kreative næringer og samisk mat
- Duodji

7.1.1 Virkemidler innsatsområder – Næringer

(i 1000 kr)				
	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
Primærnæringer	13 549	11 219	2 330	20,8 %
Variert næringsliv	14 026	6 509	7 517	115,5 %
Samisk reiseliv, kreative næringer og samisk mat	8 337	8 088	249	3,1 %
Duodji	17 087	16 014	1 073	6,7 %
Sum	52 999	41 830	11 169	26,7 %

For de fleste økonomiske virkemidlene som ytes over næringskapittelet, gjelder virkeområdet for tilskudd til næringsutvikling (STN-området). For å se hvilke geografiske områder som tilhører STN-området, se kapittel 7.6.

7.2 Primærnæringer

Mål for innsatsområdet:

- Primærnæringer er bærere av samisk kultur, språk og levesett.

Primærnæringene har en svært viktig plass i store deler av samiske områder, og utgjør en viktig del av grunnlaget for sysselsetting og bosetting i disse områdene. Primærnæringene er dessuten svært viktige som språk- og kulturbærere. Et rikt samisk språk for primærnæringene viser tydelig hvor viktig disse næringene har vært langt tilbake i tid. Næringskombinasjon jordbruk- fiske har vært en særlig viktig del av det materielle og kulturelle grunnlaget for sjøsamisk bosetting, kultur og levesett.

Det forholdet at primærnæringene er viktige bærere av samisk språk og kultur gjør at disse næringene har en viktig funksjon i det samiske samfunnet. Sametinget skal være med på å skape næringsvirksomhet i primærnæringene både gjennom politiske prosesser og gjennom tilskuddsmidlene.

Sametinget ønsker å styrke primærnæringene, slik at de også i fremtiden ivaretar den sentrale rollen de har for det samiske samfunnet.

7.2.1 Samletabell – Primærnæringer

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
28801 Sjøsamiske rettigheter - Borjjadat - prosjekt	500	500	0	0,0 %
27010 Marine næringer - søkerbasert tilskudd	3 970	3 050	920	30,2 %
27020 Jordbruk, hagebruk og skogbruk - søkerbasert tilskudd	2 215	1 850	365	19,7 %
27030 Reindrift - søkerbasert tilskudd	2 600	2 100	500	23,8 %
27030 Tilleggsnæring reindrift - søkerbasert tilskudd	1 000	1 500	-500	-33,3 %
29503 Reindriftsseminar	300	300	0	0,0 %
25501 DeaunInstituhtta - direkte tilskudd	980	951	29	3,0 %
28803 Modeller for lokal forvaltning av Tanavassdraget - prosjekt	300	300	0	0,0 %
70000 Råd for urfolkskunnskap knyttet til laks - prosjekt	200	0	200	-
25601 Bivdu - direkte tilskudd	534	518	16	-
29502 Rovviltseminar	150	150	0	0,0 %
70000 Arbeidsgruppe ny rovviltpolitikk for beitenæringene – prosjekt	800	0	800	-
Sum	13 549	11 219	2 330	20,8 %

7.2.2 Sjøsamiske rettigheter – Borjjadat – prosjekt

Mål for prosjektet:

- Sjøsamiske rettigheter blir styrket i lovverket innen 2030.

Samenes kulturvern i FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter omfatter retten til fiske. Befolkningen i samiske områder må få lovfestet sin rett til å fiske med et levelig økonomisk utkomme, samt en fortrinnsrett ved begrensninger i ressurstilgangen. Det er et stort behov til å styrke organisasjoner som representerer sjøsamiske næringsinteresser og rettighetshavere. Lovverket må innrettes slik at samenes rett til deltakelse i bruk, styring og forvaltning av de fornybare marine ressursene ivaretas på en bedre måte enn i dag.

Det er i 2024 satt i gang en forstudie for å avklare handlingsrommet eller mulighetsrommet for rettighetsarbeidet med anbefalinger for et hovedprosjekt. I forstudien vil Sametinget hente kunnskap fra kunnskapsmiljø, ressurspersoner og andre interessenter for å avdekke alternative innganger til arbeidet. Sametinget har innledet et samarbeid med Bivdu i dette arbeidet.

Det settes av kr 500 000 til formålet i 2026.

7.2.3 Marine næringer

Helt siden opprettelsen har Sametinget arbeidet for å sikre befolkningen i samiske områder rettigheter til fiske. Tilskudd til erverv av båt og bruk, samt etablering av infrastruktur på land for blant annet mottak av fisk, har utgjort en viktig del av Sametingets virkemiddelbruk. Mye kan tyde på at disse tingene har bidratt positivt til utviklingen av fiskeriene i samiske områder. For å sikre at verdiskapningen skjer lokalt og kan danne grunnlag for stabil bosetting og levende sjøsamisk kultur, er det viktig at Sametinget fortsetter arbeidet med å sikre samenes rettigheter til fiske. Sametingets innflytelse i fiskeripolitikken foregår i dag gjennom aktiv bruk av konsultasjonsordningen, deltakelse i areal- og fiskerireguleringsprosesser, oppfølging av Fjordfiskerikommisjonen arbeid, samt samarbeid og dialog med fiskerinæringens organisasjoner.

Marine næringer – søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)				
	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
27010 Marine næringer - søkerbasert tilskudd	3 970	3 050	920	30,2 %
Sum	3 970	3 050	920	30,2 %

Mål for tilskuddsordningen – Marine næringer:

- Opprettholde og øke sysselsettingen i marine næringer i sjøsamiske områder.

Prioriteringer – Marine næringer:

- Tiltak som bidrar til å opprettholde og styrke fiskemottak.
- Førstegangsinvesteringer i fiskefartøy, redskap og utstyr.
- Ungdomsfiskeprosjekter.

Det settes av kr 3 970 000 til formålet i 2026.

7.2.4 Laks

Sametinget vedtok i 2021 en Sametingsmelding om laks. Sametingets politikk innenfor laksefiske bygger på samiske verdier der nærhet til, kunnskap om og respekt for naturen er grunnleggende. Sametinget har som mål å sikre lokal og bærekraftig forvaltning gjennom at tradisjonell kunnskap likestilles med forskning, slik at laksefiske kan videreføres som en grunnleggende del av samisk kultur. Sametinget vil at disse ressursene forvaltes med tanke på å sikre våre kommende generasjoners livsgrunnlag og med et langsiktig perspektiv.

DeanulInstituhtta – direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen – DeanulInstituhtta:

- DeanulInstituhtta utvikler og bistår i økt kunnskap om laksefiske og elvesamisk kultur.

DeanulInstituhtta er et kunnskapssenter for laksefiske og elvesamisk kultur. Et fagområde som er viktig er forskning og dokumentasjon av samiske tradisjoner og tradisjonell kunnskap for å sikre at denne kunnskapen overføres til barn og unge. Dette er viktig for å bevare og utvikle laksefiske og elvesamisk kultur.

Det settes av kr 980 000 til formålet i 2026.

Modeller for lokal forvaltning av Tanavassdraget – prosjekt

Målet med prosjektet:

- Utrede mulige modeller for reell lokalbasert og helhetlig forvaltning av Tanavassdraget som er grenseoverskridende

I prosjektet skal det gjøres en utredning om mulige modeller for helhetlig grenseoverskridende lokal forvaltning av Tanavassdraget. Dette gjøres i samarbeid med Sametinget på finsk side og eventuelt andre aktuelle organisasjoner/institusjoner. Prosjektet baseres på innleid ekstern ressurs og med en styringsgruppe fra de to nevnte Sametingene og eventuelt andre relevante aktører. Prosjektet er et toårig prosjekt og skal avsluttes i 2026.

Det settes av kr 300 000 til formålet i 2026.

Råd for urfolkskunnskap knyttet til laks - prosjekt

Målet med prosjektet:

- Råd for urfolkskunnskap knyttet til laks er opprettet

Rådet skal opprettes i samarbeid med Sametinget på finsk side og eventuelt kommunene Karasjok, Utsjok og Tana. Rådets mandat og sammensetning skal avtales mellom de involverte partene.

Rådet skal ha som oppgave å gi faglige råd både rettet mot forvaltning av økosystemet i Tanavassdraget basert på tradisjonell samisk urfolkskunnskap, samt råd om hvordan den tradisjonelle samiske kunnskapen knyttet til fisket kan forvaltes og hvilke tiltak som kan gjennomføres for å bevare denne kunnskapen.

Det settes av kr 200 000 til prosjektet i 2026.

Bivdu - direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen - Bivdu:

- Styrkede sjøsamiske rettigheter.

Bivdu er en ideell og politisk uavhengig landsdekkende næringsorganisasjon. Bivdu ivaretar interesser knyttet til retten til høsting og bruk av marine ressurser (også laks) i nærområdene for alle som bor i sjøsamiske områder.

Det settes av kr 534 000 til formålet i 2026.

7.2.5 Jordbruk

Sametinget vil gjennom politisk påvirkning, samt tilskudd, bidra til å øke matproduksjonen og øke rekrutteringen til primærnæringer og kombinasjonsnæringer i Sápmi. Selv om antall gårdsbruk går ned, så minker ikke verdiskapingen tilsvarende. Dette kan forklares med at det både blir større enheter i jordbruket og at produksjonen pr. enhet øker.

Samtidig er det i samisk jordbruk viktig å bevare både små og mellomstore bruksenheter. Sametinget skal påvirke denne utviklingen gjennom dialog og konsultasjon med sentrale landbruksmyndigheter, gi innspill til jordbruksavtalen, samarbeide og ha dialog med jordbruksorganisasjonene. sikre at partene har oppdatert fag- og urfolkskunnskap og samordnet politikkutforming innenfor næringen. Sametinget vil også jobbe for å motivere unge til å satse på jordbruk.

Jordbruk – søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
27020 Jordbruk, hagebruk og skogbruk - søkerbasert tilskudd	2 215	1 850	365	19,7 %
Sum	2 215	1 850	365	19,7 %

Mål for tilskuddsordningen – Jordbruk

- Bevare samisk jordbruk i samiske områder, opprettholde sysselsetting og styrke variert bruksstruktur.

Prioriteringer – Jordbruk:

- Nybygg og omfattende ombygging av driftsbygninger.
- Tiltak og prosjekter som bidrar til å dokumentere rovvilttap.
- Tilretteleggende tiltak og prosjekter som bidrar til rekruttering, høyere verdiskapning, lokal videreforedling og utvikling av næringen.
- tiltak innenfor investeringer, rekruttering, velferdsordninger og kompetanseheving.

Det settes av kr 2 215 000 til formålet i 2026.

7.2.6 Reindrift

Samisk reindrift er en næring og et levesett for mange i Sápmi. Reindriften har vært tilpasningsdyktig og har i århundrer gitt levebrød til mange samer. Sametinget ønsker å styrke reindriften rettsgrunnlag, og vil bidra til at reindriftnæringen utvikles og opprettholdes som en tradisjonell kunnskapsbærer. Mange unge ønsker å etablere seg i næringen, men det er utfordrende på grunn av vanskelige rammebetingelser blant annet knyttet til siidaandeler, reintall og areal. Beitearealene begrenser utviklingspotensialet i reindriftnæringen, der tap av beitearealer er en trussel for opprettholdelse av næringen. Det er også høyst nødvendig og sikre de resterende tilgjengelige beitearealene i reindriften for å opprettholde en bærekraftig næring.

Reindriftslovutvalget som ble satt ned av NRL og Sametinget leverte sitt forslag til ny reindriftslov høsten 2022. Sametinget overleverte i januar 2023 forslag til ny reindriftslov til Regjeringen. Regjeringen arbeider med endringer i reindriftsloven, og Sametinget vil følge opp denne prosessen i 2026.

Gjennom å støtte prosjekter og tiltak som styrker tradisjonell kunnskap, vil tilskuddet løfte reindriften som en familiebasert næring. Siden vekstmulighetene er begrenset, er det nødvendig å se på produktutvikling og utviklingen av reinkjøttmarkedet, samt baikedoallu og siidadoallu. Verdiskapningen styrkes gjennom mer videreforedling, matproduksjon og satsning på lokalmat.

Reindrift – søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
27030 Reindrift - søkerbasert tilskudd	2 600	2 100	500	23,8 %
Sum	2 600	2 100	500	23,8 %

Mål for tilskuddsordningen – Reindrift:

- Sikre og styrke tradisjonell familiebasert reindrift, samt øke inntjening og senke tapstall til rovvilt.

Prioriteringer – Reindrift:

- Investeringer og prosjekter som bidrar til betydelig grad av nyskaping og utvikling av reindriften.
- Prosjekter og tiltak som styrker tradisjonell kunnskap i familiebasert reindrift, eller som har som mål om å lære bort/lære bort tradisjonell familiebasert kunnskap i reindriften.
- Krisetiltak i reindrift ved ekstraordinære forhold.
- Investeringer, tiltak og prosjekter som bidrar til dokumentering av rein tatt av rovvilt og som HMS-tiltak.

Det settes av kr 2 600 000 til formålet i 2026.

Tilleggsnæring i reindrift – søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)				
	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
27040 Tilleggsnæring reindrift - søkerbasert tilskudd	1 000	1 500	-500	-33,3 %
Sum	1 000	1 500	-500	-33,3 %

Mål for tilskuddsordningen – Tilleggsnæring i reindrift:

- Økt antall foretak og økt inntjening i tiltak som tar utgangspunkt i reindriften.

Prioriteringer – Tilleggsnæring i reindrift:

- Tiltak som gir en betydelig grad av nyskaping og bedriftsutvikling.
- Lønnsomme etableringer med utgangspunkt i reindriften.

Det settes av kr 1 000 000 til formålet i 2026.

Reindriftseminar

Målet med seminaret:

- Økt forståelse i reindriftsnæringen for areal, beiteland og hvilke rettigheter utøverne innehar.

Med økt press på reindriften arealer er det viktig at næringen rustes kapasitetsmessig og kompetansemessig til å møte de utfordringer de står overfor. Reindriftsseminaret har bidratt til å bygge kompetanse og viktig erfaringsutveksling.

For Sametinget er det viktig å skape en arena for nettverksbygging og økt samarbeid i næringen. Det er videre å viktig å ha en arena der alle reindriftsutøvere kan møtes, også de som ikke er organisert gjennom NRL.

Det settes av kr 300 000 til reindriftsseminar i 2026.

7.2.7 Rovvilt

Rovviltpolitikken har stor innflytelse på målsetningen innenfor primærnæringene. Sametinget har som mål at rovdyrforvaltningen er utformet slik at rovdyrbestandene er på et nivå som ikke truer de samiske beitenæringenes bærekraft. Erfaringsbasert og tradisjonell kunnskap om beitenæringene og rovvilt er en del av kunnskapsgrunnlaget for beslutninger i rovdyrpolitikken og -forvaltningen.

Rovvilt skaper utfordringer for beitenæringene, og har ført til økonomiske tap siden erstatningsordningene ikke dekker de reelle tapene. Beitenæringene må i hele beitesesongen planlegge for hvordan de skal forebygge tap av sau til rovdyr.

Rovviltseminar

Det er viktig at de medlemmene som Sametinget oppnevner i de regionale rovviltnemndene har et enhetlig kunnskapsgrunnlag om samiske næringene og rovviltforvaltningens betydning av dette. Det skal derfor arrangeres et rovviltseminar for medlemmene og varamedlemmene i rovviltnemndene.

Det settes av kr 150 000 til formålet i 2026.

Arbeidsgruppe ny rovviltpolitikk for beitenæringene – prosjekt.

Mål for prosjektet:

- Ny rovviltpolitikk som gir bedre balanse mellom rovvilt og samiske beitenæringer og andre samiske utmarksbaserte næringer.

Sametinget oppnevner en arbeidsgruppe på 5 personer som skal utarbeide og komme med forslag til ny rovviltpolitikk for beitenæringene med samisk tradisjonell kunnskap som grunnlag. Bakgrunnen er at beitenæringene i utmark, særlig reindrift og sauehold, opplever store utfordringer knyttet til rovviltbestander. Sametinget ønsker å sikre bærekraftige næringsgrunnlag for samiske beitenæringer og utmarksbaserte næringer, samtidig som det tas hensyn til naturmangfold og lovpålagte rovviltforpliktelser.

Det settes av kr. 800 000 til prosjektet i 2026.

7.3 Variert næringsliv

Mål for innsatsområdet:

- Vekst i antall lønnsomme foretak i de samiske lokalsamfunnene.

Kapittelet omfatter tilskudd til variert næringsliv og direkte tilskudd til Sápmi næringshage og Ungt Entreprenørskap. Sametinget legger vekt på utviklingsprosesser og -prosjekter for å utløse potensialet i næringslivet.

Et variert næringsliv er sentralt for å få til levedyktige samiske lokalsamfunn. Sametingets tilskuddsmidler skal bidra til å styrke det varierte næringsliv i STN-området og gi vekst i antall lønnsomme foretak i virkeområdet.

Entreprenørskap, innovasjoner og nyskaping er viktig for fornyelse og utvikling i det samiske samfunn. Innovasjoner er sentralt for å oppnå økt lønnsomhet og dermed bedre muligheter for etablering av nye arbeidsplasser. Sápmi næringshage og Ungt Entreprenørskap er viktige organisasjoner for å få lykkes med dette arbeidet.

7.3.1 Samletabell – Variert næringsliv

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
27101 Variert næringsliv - søkerbasert tilskudd	5 470	5 000	470	9,4 %
25001 Sápmi næringshage - direkte tilskudd	1 237	1 200	37	3,1 %
25101 Ungt Entreprenørskap - direkte tilskudd	319	309	10	3,2 %
28630 Samisk investeringsfond - prosjekt	7 000	0	7 000	0,0 %
Sum	14 026	6 509	7 517	115,5 %

7.3.2 Variert næringsliv – søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
27101 Variert næringsliv - søkerbasert tilskudd	5 470	5 000	470	9,4 %
Sum	5 470	5 000	470	9,4 %

Mål for tilskuddsordningen – Variert næringsliv:

- Lønnsomme bedrifter som bidrar inn i de samiske lokalsamfunnene.

Prioriteringer – Variert næringsliv:

- Tiltak som gir nyskapning og bedriftsutvikling.
- Tiltak som styrker næringer med potensiale for vekst og høy sysselsetting, for å skape befolkningsvekst/tilflytting.
- Tiltak som bidrar til attraktive arbeidsplasser i samiske samfunn.

Det settes av kr 5 470 000 til formålet i 2026.

7.3.3 Sápmi næringshage – direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen:

- Sápmi næringshage tilbyr nettverk, kompetanse og effektiv støtte til næringslivet i sitt virkeområde.

Sápmi næringshage er en del av det nasjonale næringshageprogrammet og har Indre Finnmark som sitt virkeområde. Næringshagen dekker kommunene Nesseby, Tana, Porsanger, Karasjok og Kautokeino. Næringslivet i samiske områder er preget av mange små bedrifter med et stort potensial for vekst og utvikling. Samarbeid, nettverksbygging, kompetanseheving og et effektivt støtteapparat er viktig for positiv utvikling i næringslivet. Sápmi næringshage ivaretar en slik funksjon.

Sápmi næringshage er tatt inn i det nasjonale næringshageprogrammet og gjennom sitt nettverk nasjonalt (SIVA) og regionalt (fylkeskommunene, andre næringshager og kunnskapsparker) bidrar de aktivt til nyetableringer og innovasjoner i næringslivet i samiske områder. Sametinget vil derfor legge til rette for at Sápmi næringshage utvikles og gis rammer for å kunne være et sentralt verktøy for utvikling av bedrifter i våre områder.

Det settes av kr 1 234 7000 til formålet i 2026.

7.3.4 Ungt Entreprenørskap – direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen:

- Ungt Entreprenørskap har et spesielt fokus på å utvikle barn og unges kreativitet, skaperglede og tro på seg selv i samiske områder i Troms og Finnmark.

Nyetableringer er avgjørende for vekst og fornying i næringslivet og derigjennom flere arbeidsplasser. For å lykkes med mer entreprenørskap og flere nyetableringer er det nødvendig å starte allerede på grunnskolen og videregående skole. Ungt entreprenørskap arbeider med egne studieopplegg med konkrete arbeids- og prosjektoppgaver som blant annet munnner ut i konkurranser. Gjennom tilskuddet vil Ungt Entreprenørskap ha et spesielt fokus på samiske områder.

Det settes av kr 319 000 til formålet i 2026.

7.3.5 Samisk investeringsfond - prosjekt

Sametinget har over tid jobbet med å se på mulighetene for å få til et samisk investeringsfond. I statsbudsjett 2026 har regjeringen satt av 7 millioner kroner i oppstartskapital til et slik fond.

Midlene tildeles Sametinget som en øremerket overføring. Forvaltningen av et slikt fond er ikke klart, men fra Sametingets side er det et helt sentralt premiss at fondet skal styres av det samiske samfunnet selv og at det skal komme det samiske samfunnet til gode gjennom sine investeringer.

I løpet av budsjettåret skal forvaltningen skal avklares og fondet startes opp.

Det settes av kr 7 000 000 til prosjektet i 2026.

7.4 Samisk reiseliv, kreative næringer og samisk mat

Mål for innsatsområdet:

- Eksisterende og nye aktører innenfor kreative næringer, samisk reiseliv og samisk mat skaper robuste og lønnsomme bedrifter med basis i samisk kulturuttrykk som gjenspeiler Sápmi sitt mangfold.

Kreative næringer inkluderer mange virksomheter med samisk kunst og kultur som kjerne. Sametinget definerer dette som næringer hvor samiske kulturelementer er hovedfokus. Utfordringer inkluderer mange små bedrifter med lav lønnsomhet og et marked langt fra Nord-Norge. Mulighetene øker med dagens økte interesse for samisk kultur og design. Sametinget må støtte denne utviklingen på samiske premisser.

Samisk reiseliv er viktig for bosetting sysselsetting og verdiskaping. Samtidig formidler samisk reiseliv samisk kultur til besøkende, øker kunnskap og forståelse. Reiselivsutviklingen skal baseres på ekte samiske produkter. Sametinget arbeider for, og støtter tiltak og prosjekter, som fremmer sterke merkevarer med samisk forankring og etisk kommersialisering av samisk kultur.

Samisk mat og lokale mattradisjoner kan styrke næringsgrunnlaget i samiske områder. Mange bedrifter selger og foredler samisk mat, men de er lite koordinert. Sametinget ser potensialet i å gjøre Sápmi til en attraktiv matdestinasjon ved å koble samisk reiseliv, kreative næringer og mat tettere sammen. Sametinget har fokus på tiltak og prosjekter som fremhever samisk mat og styrker tilgjengeligheten av lokale merkevarer i lokalsamfunnet.

7.4.1 Samletabell – Samisk reiseliv, kreative næringer og samisk mat

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
28602 Samisk reiseliv - prosjekt	750	750	0	0,0 %
28604 Urfolks matsystemer - prosjekt	1 000	1 000	0	0,0 %
28603 Samisk mat - prosjekt	750	750	0	0,0 %
Samisk reiseliv, kreative næringer 27202 og samisk mat - søkerbasert tilskudd	4 000	4 000	0	0,0 %
25201 Dáiddadállu - direkte tilskudd	812	788	24	3,0 %
25202 Duottar Studio AS - direkte tilskudd	1 025	800	225	28,1 %
Sum	8 337	8 088	249	3,1 %

7.4.2 Samisk reiseliv – prosjekt

Mål med prosjektet:

- Utvikle bærekraftig urfolksturisme i Sápmi.

Sametinget utvikler en strategi med hjelp fra FOU-miljø og ekstern bistand, som en del av nasjonal reiselivsstrategi 2030. Strategien har tiltaksfase fra høsten 2025 frem til 2027, og fokuserer på selvbestemmelse, samisk språk og

kultur, mangfold og aksept. Styringsgruppen består av Sametinget, Innovasjon Norge og representanter fra samisk reiseliv, matprodusenter og kulturnæringer.

Det settes av kr 750 000 til formålet i 2026.

7.4.3 Urfolks matsystemer – prosjekt

Mål med prosjektet:

- Styrke urfolks matsystemer.

Sametinget ser behov for å styrke arbeidet med urfolks matsystemer. Arbeidet skjer i tilknytning til at FNs organisasjon for ernæring og landbruk (FAO) har lansert en koalisjon for urfolks matsystemer, hvor Sametinget allerede deltar i styringsgruppen. Midlene skal brukes til en systematisk tilnærming for hvordan de samiske matsystemene kan styrkes, herunder primærnæringer, tradisjonell kunnskap, matsikkerhet, matkultur, helse og ernæring, tilgang til fornybare naturressurser og rettigheter til land vann. Det er nødvendig å innhente mer kunnskap om matsystemer spesielt blant urfolk i Arktis. Mer kunnskap om urfolks matsystemer er nødvendig for å skape større forståelse for konseptet og for å forme strategier og tiltak. Arbeidet styrkes ved å videreføre urfolks matsystemer til et 3-årig hovedprosjekt.

Det settes av kr 1 000 000 til formålet i 2026.

7.4.4 Samisk mat – prosjekt

Mål med prosjektet:

- Bedrifter tar i bruk og synliggjør samiske mattradisjoner.

Sametinget har satt i gang et prosjekt som skal bidra til at bedrifter tar i bruk og synliggjør samiske mattradisjoner. I prosjektet skal også sjøsamiske mattradisjoner synliggjøres og bidra til robuste klynger som bygger opp solide merkevarer som gir økt faglig kvalitet og omsetning. Det skal være fokus på profesjonalisering av næringa der formidling av samisk kultur på en etisk og kvalitativ god måte står sentralt.

Det settes av kr 750 000 til formålet i 2026.

7.4.5 Samisk reiseliv, kreative næringer og samisk mat – søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)				
	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
Samisk reiseliv, kreative næringer 27202 og samisk mat - søkerbasert tilskudd	4 000	4 000	0	0,0 %
Sum	4 000	4 000	0	0,0 %

Mål for tilskuddsordningen – Samisk reiseliv, kreative næringer og samisk mat:

- Styrke og samordne samisk reiseliv, kreative næringer og samiske matprodusenter/-leverandører

Prioriteringer – Samisk reiseliv, kreative næringer og samisk mat:

-
-
- Tiltak som gir innovasjon basert på samisk kultur.
- Tiltak som styrker samisk mat og lokale merkevarer.
- Tiltak som bidrar til at produkter og tjenester når nye og større markeder.
- Investeringer for økt lønnsomhet.

Tiltak som kobler aktører i de nevnte bransjene til FOU-miljøer. Herunder nettverksbygging, kompetanseheving og markedsutvikling.

Det settes av kr 4 000 000 til formålet i 2026.

7.4.6 Dáiddadállu – direkte tilskudd

Mål med direktetilskuddet:

- Dáiddadállu jobber med å løfte kollektivets medlemmers kunstneriske formidling nasjonalt og internasjonalt.

Dáiddadállu er et samisk kunstnerkollektiv lokalisert i Kautokeino, bestående av kunstnere innenfor forskjellige sjangre som blant annet film, dans, visuell kunst, og litteratur. Samiske kunstproduksjoner av høy kvalitet er etterspurt av både internasjonale og nasjonale aktører. Dáiddadállu er en aktør i internasjonal klasse med nettverk over hele verden. Inntektene til Dáiddadállu er uforutsigbar og usikker. Driftsgrunnlaget har negativ effekt på bemanningsgrunnlaget og arbeidsmiljø. Sametinget ønsker å sikre ressurser og tilrettelegge for økt omsetning og inntjeningsmuligheter.

Det settes av kr 812 000 til formålet i 2026.

7.4.7 Duottar Studio AS – direkte tilskudd

Mål med direktetilskuddet:

- Flere filmer dubbles på de samiske språkene.

Duottar Studio AS driver lydstudio og redigeringsfasiliteter til film og TV. Formålet er at virksomheten skal tilby og produsere dubbing av film og etterarbeid for TV produksjoner, samt tilby leie av lydstudio og redigeringsrom til film og TV bransjen. Duottar Studio AS er et datterselskap til Internasjonalt Samisk Filminstitutt (ISFI).

Det settes av kr 1 025 000 til formålet i 2026.

7.5 Duodji

Mål for innsatsområdet:

- Økt inntjening og lønnsomhet for de som driver med duodji som næring

Duodji er en kulturbærende næring som har stor betydning for samiske språk, kultur og samisk næringsutvikling. Det er viktig å sikre at duodji overlever både som kultur og næring. Duodji er også et viktig identitetsskapende element i det samiske samfunnet.

Sametinget har en langsiktig politikk og strategi for utviklingen av duodji som er vedtatt i *Sametingsmelding om duodji som næring* av 2018. Sametingets overordnede mål om å utvikle duodji som en framtidsrettet og attraktiv næring. Økt omsetning av egenprodusert duodji er sentralt i Sametingets satsing. Næringsavtalen for duodji er et av Sametingets viktigste redskap for utvikling av denne næringen. Næringsavtalen forhandles mellom partene Sametinget, Landsorganisasjonen Sámiid Duodji og Duojáriid Ealáhussearvi. Næringsavtalen inneholder flere ulike tilskuddsordninger til duodjiutøvere og andre aktører.

Avsnitt om tradisjonell duodji er ikke skrevet av avdelingen som avtalt.

7.5.1 Samletabell – Duodji

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
25301 Duodjeinstituhtta - direkte tilskudd	6 556	6 359	197	3,1 %
25401 Opplæringskontoret for reindrift og duodji - direkte tilskudd	2 531	2 455	76	3,1 %
70000 Duodjisenter i lulesamisk område - direkte tilskudd til Árran julevsáme guovdásj	500	0	500	-
Næringsavtale for duodji	7 500	7 200	300	4,2 %
Sum	17 087	16 014	1 073	6,7 %

7.5.2 Duodjeinstituhtta – direkte tilskudd

Mål for tilskuddet:

- Duodjeinstituhtta utvikler og bistår duodjibedrifter med produksjonsveiledning og produktutvikling, samt med nettverksbygging.

Duodjeinstituhtta er en sentral aktør innen duodji og har som oppgave å utvikle og bistå med fagkompetanse innen duodji, yte bistand til produktutvikling og produksjonsveiledning, initiere til deltakelse i forsøks- og utviklingsarbeid. Veilederstillingene inngår i tilskuddet.

Det settes av kr 6 556 000 til formålet i 2026.

7.5.3 Utvikling og rekruttering i duodjinæringen – direkte tilskudd til Opplæringskontoret i reindrift og duodji

Mål for tilskuddet:

- Opplæringskontoret i reindrift og duodji utdanner ungdom til dyktige fagarbeidere, og videreutdanner reindrift- og duodjiutøvere.

Opplæringskontoret har som formål å utdanne ungdom til dyktige fagarbeidere, og videreutdanne reindrift- og duodjiutøvere med sikte på å ta fagbrev etter fagopplæringsloven. Opplæringskontoret arbeider aktivt for å rekruttere lærlinger i reindrift og duodji, og motivere reindrifts- og duodjiutøvere til å ta imot lærlinger. Kontoret medvirker til å øke fagenes kompetanse og renommé. Sametingets tilskudd skal gå til lærlingeordningen i duodji og kontorets arbeid innenfor duodji.

Det settes av kr 2 531 000 til formålet i 2026.

7.5.4 Duodjisenter i lulesamisk område – direkte tilskudd til Árran julevsáme guovdásj/lulesamisk senter

Mål for direkte tilskuddet:

- Senteret ivaretar, revitaliserer og utvikler duodje i lulesamisk område

Duodjesenteret skal tilby kurs, veiledning og opplæring i duodje, samt dokumentere, revitalisere og utvikle tappt kunnskap og tradisjoner om duodje i lulesamisk område. Senteret skal også legge til rette for småskala næringsutvikling, innovasjon og design, samt initiere til forskning og formidling i samarbeid med utøvere, foreninger og forskningsmiljøer.

Senteret legges til Árran lulesamisk senteret. Det forutsettes at senteret samarbeider med Duodjeinstituhtta for koordinert og samordnet veiledning i Nordland

Det settes av kr 500 000 til formålet i 2026.

7.5.5 Næringsavtale for duodji

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 - 2025	Avvik i %
28001 Driftstilskudd - søkerbasert tilskudd	2 800	2 800	0	0,0 %
28002 Inv.- og utviklingstiltak, HMS og etableringstilskudd - søkerbasert tilskudd	800	800	0	0,0 %
28003 Duodjistipend - søkerbasert tilskudd	300	190	110	57,9 %
28004 Velferdsordninger - søkerbasert tilskudd	30	120	-90	-75,0 %
28005 Kompetanse, opplæring, kurs - søkerbasert tilskudd	450	250	200	80,0 %
28006 Markedstilpasning (inkluderer Bodø 2024) - søkerbasert tilskudd	600	600	0	0,0 %
28030 Duojáriid Ealáhus Searvi - direkte tilskudd	690	630	60	9,5 %
28031 Sámiid Duodji - direkte tilskudd	1 430	1 310	120	9,2 %
28008 Duodjiverksted - søkerbasert tilskudd	0	100	-100	-100,0 %
28042 Bistand til bedrifts- og forretningsutvikling	400	400	0	0,0 %
Sum	7 500	7 200	300	4,2 %

Partene ble i juni 2025 enige om en næringsavtale for årene 2026/2027. Avtalen er gjeldende fra 01.01.2026 og varer til og med 31.12.2027. Den økonomiske rammen er på kr. 7 500 000. Dette er en økning på kr. 300 000 fra 2024. Partene ble enige om å øke rammene for investerings- og utviklingstiltak, duodjistipend og kompetanse/opplæring. Organisasjonene Sámiid duodji og Duojáriid Ealáhussearvi gjør en viktig jobb for duodji, og partene ble derfor enige om å styrke organisasjonenes rammer.

Driftstilskudd

Mål for tilskuddsordningen – Driftstilskudd:

- Øke omsetningen av egenprodusert tradisjonell duodji.

Prioriteringer – Driftstilskudd:

- Duodjiutøveren skal være registrert i Merverdiavgiftsregisteret og ha en omsetning av duodji på minst kr 50 000 (brutto).

Det settes av kr 2 800 000 til formålet i 2026.

Investeringer, utviklingstiltak, konsulentbistand og etablerertilskudd

Mål for tilskuddsordningen – Investeringer, utviklingstiltak, konsulentbistand og etablerertilskudd:

- Duodjibedriftenes profesjonalitet og inntjening økes.

Prioriteringer – Investeringer, utviklingstiltak, konsulentbistand og etablerertilskudd:

- Bedrifter som har bedriftsutvikling i fokus.

Det settes av kr 800 000 til formålet i 2026.

Duodjistipend

Mål for tilskuddsordningen – Duodjistipend:

- Flere med formell kompetanse innenfor duodji.

Prioriteringer – Duodjistipend:

- Elever som på heltid tar Vg1 Design og håndverk eller Vg2 Design og duodji.
- Studenter fra Norge som på heltid tar duodji ved Samernas utbidningscentrum og til elever ved duodjiutdanningen i Sogsakk, eller duodji på bachelor- og masternivå.

Det settes av kr 300 000 til formålet i 2026.

Velferdsordninger

Mål for tilskuddsordningen – Velferdsordninger:

- Gode velferdsordninger for duodjiutøvere som er godkjent i duodjiregisteret.

Prioriteringer – Velferdsordninger:

- Foreldrepenger.
- Sykepengeordning.

Det settes av kr 30 000 til formålet i 2026.

Kompetanse, opplæring og kurs

Mål for tilskuddsordningen- Kompetanse, opplæring og kurs:

- Duodjibedriftenes og duodjiutøvernes profesjonalitet og kompetanse økes.

Prioriteringer – Kompetanse, opplæring og kurs:

- Duodjivirksomheter som driver med duodji som næring og har som formål å øke egen inntjening.
- Duodjikurs som har til formål å ivareta og utvikle samisk identitet

Det settes av kr 450 000 til formålet i 2026.

Markedstilpasning / Markedsføring

Mål for tilskuddsordningen – Markedstilpasning / Markedsføring:

- Duodjibedriftenes profesjonalitet og inntjening økes.

Prioriteringer – Markedstilpasning:

- Markedstilpasning, markedsføring, salgsarena, stand/messeavgift med mer
- Rekruttering og salgsfremmende tiltak.

Det settes av kr 600 000 til formålet i 2026.

Bistand til bedrifts- og forretningsutvikling – prosjekt

Mål med prosjektet:

- Økt lønnsomhet hos Duodjibedrifter

Det skal gjennomføres et prosjekt der duodjibedrifter som har ambisjoner om å utvikle sine bedrifter skal få tilbud om bistand til bedrifts og forretningsutvikling.

Det settes av kr 400 000 til formålet i 2026.

7.6 Virkeområdet for tilskudd til næringsutvikling (STN-området)

Følgende virkeområde gjelder for Sametingets tilskudd til næringsutvikling:

5612	Kautokeino, hele kommunen	5624	Lebesby, følgende grunnkretser:
5601	Alta, følgende grunnkretser:	0103	Dyfjord
0101	Stjernøy	0104	Kifjord/Normanset/Mårøyfj.
0102	Seiland	0105	Torskefjord/Bekkarfjord
0103	Lille Lerresfjord	0106	Lebesby
0104	Store Lerresfjord	0107	Ifjord
0105	Komagfjord	0108	Friarfjord/Adamsfjord
0106	Korsfjord	0109	Laksefjordbotn/Kunes
0107	Nyvoll	0110	Veidnesklubben/Godviknes
0108	Storekorsnes	0111	Vadasbaksæibos
0110	Kongshus	0112	Gappatvarri
0111	Leirbotn	0113	Eretoavit
0201	Isnestofte	0114	Vuonjalráššá
0202	Tappeluft/Riverbukt		
0203	Langfjordbotn	5626	Gamvik, hele kommunen
0204	Talvik	5628	Tana, hele kommunen
0205	Vasbotnelv		
5614	Loppa, hele kommunen	5636	Nesseby, hele kommunen
2017	Tidligere Kvalsund kommune	5605	Sør-Varanger, følgende grunnkretser:
5616	Måsøy, følgende grunnkretser:	0101	Bugøynes
0119	Snefjorden	0102	Bugøyfjord
0120	Litlefjord	0103	Spurvnes/Skogerøya
0121	Slåtten	0104	Neiden
0122	Gunnarnes	0402	Jakobsnes
0123	Tufjord	0403	Ropelv
0124	Ingøy	0404	Jarfjord
5620	Nordkapp, følgende grunnkretser:	0405	Grense Jakobselv
0101	Skarsvåg	0503	Svanvik
0102	Kamøyvær	0504	Melkefoss/Skrotnes
0113	Vestersida-Botnområdet	0505	Øvre Pasvik
0114	Nordvågnesområdet	5501	Tromsø, følgende grunnkretser:
0115	Kjelvik-Helnesområdet	3301	Jøvik
0117	Skuotanjargga	3302	Olderbakken
0118	Mannskarvik-Repvåg	3303	Lakselvbukt
0119	Sværholthøya	3304	Lakselvdalen
0200	Gjesvær	3305	Sjøvassbotn
0201	Gjesvær	3306	Stordal
0202	Knivskjellodden	3307	Sjursnes
0203	Tufjorden	3308	Reiervik
0204	Magerøystua	3309	Breivika
0205	Finnvik	3310	Ullsfjordmoane
0206	Vannfjordnæringen	1913	Tidligere Skånland kommune
	Bygda Sarnes	5516	Gratangen, hele kommunen
5622	Porsanger, hele kommunen	5518	Lavangen, hele kommunen
5610	Karasjok, hele kommunen		
5522	Salangen, hele kommunen		
5526	Sørreisa, følgende grunnkretser:		
0101	Gumpedal		
0102	Øvre Bakkejord		
0103	Skøelvdal		
0104	Smørsgård		
0201	Storlia/Rabbås		
0207	Reinelv		

	0208	Andsvatn
5532		Balsfjord, hele kommunen
5534		Karlsøy, hele kommunen
5536		Lyngen, hele kommunen
5538		Storfjord, hele kommunen
5540		Kåfjord, hele kommunen
5542		Skjervøy, hele kommunen
5544		Nordreisa, hele kommunen
5546		Kvænangen, hele kommunen
1805		Narvik, følgende grunnkretser:
	0102	Herjangen
	0109	Vassdal
	0110	Elvegården
	0111	Kvandal
1875		Hamarøy, følgende grunnkretser:
	0116	Innhavet
	0117	Veggfjell
	0118	Sagvatnan
	0119	Grensefjellene
1850		Tidligere Tysfjord kommune
1853		Evenes, følgende grunnkretser:
	0109	Evenesmark
	0110	Myrnes
	0111	Osmark
	0114	Lenvik/Lenvikmark
	0117	Veggen

Midler til næringsutvikling kan i tillegg til det geografiske virkeområdet ytes til:

- Duodji i hele landet.
- Reindrift og tilleggsnæringer til reindrift i samiske områder.
- Kreative næringer der samiske kulturelementer utgjør en sentral del av virksomheten i sørsamisk, pitesamisk og lulesamisk område.
- Reiseliv der samiske kulturelementer utgjør en sentral del av virksomheten i sørsamisk, pitesamisk og lulesamisk område.

8 Kultur

Samfunns mål:

- Et levende og mangfoldig samisk kunst- og kulturliv av god kvalitet.

Sametingets hovedoppgave i kulturpolitikken er å legge til rette for utvikling av et mangfold av samiske kunst- og kulturaktiviteter.

Ved bruk av Sametingets ulike virkemidler og i dialog og samarbeid med aktører på kulturfeltet, arbeider Sametinget for gode rammevilkår for samiske kunstnere, for samiske kulturinstitusjoners videreutvikling, for samisk litteratur, samisk idrett, og andre saksområder innen kultursektoren.

Et bredt tilfang av profesjonelle samiske kunstnere, robuste kulturinstitusjoner og organisasjoner, kulturarbeidere og andre aktører med handlingsrom for aktivitet, og en bevissthet om viktigheten av bevaring og videreføring av samisk materiell og immateriell kulturarv, er blant faktorene som vil bidra til å nå målet om et levende og mangfoldig samisk kunst- og kulturliv av god kvalitet også i framtiden.

Sametinget er en sentral premissgiver for utviklingen av samisk kunst og kultur. Nasjonale, regionale og lokale myndigheter har imidlertid også ansvar for at samisk kunst og kultur har de samme utviklingsmulighetene som øvrig kunst- og kulturliv i Norge.

Samisk kunst og kultur har over lang tid vist seg å ha internasjonal gjennomslagskraft, og har de siste årene hatt en sterk utvikling på ulike internasjonale arenaer. Sametinget vil støtte opp om den økte interessen både nasjonalt og internasjonalt for samisk kunst og kultur, og det legges til rette for at det prioriteres i dette budsjettet. Sametinget er også opptatt av den samiske kunstens og samiske kunstners rolle i samtiden og i vår nære historie, og ønsker å tilrettelegge for sammenhenger mellom dette og den nasjonale og internasjonale nettverksbyggingen. I Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport og Sametingets plenumssak 009/24 Sannhet og forsoning - Pilar 3: Kultur og kulturminner, viser at kunst- og kulturfeltet vil kunne spille en sentral rolle i reparasjons- og forsoningsarbeidet. Plenumssaken har flere forslag til reparerende tiltak. Oppfølgingen fordrer at Sametinget og det samiske samfunn settes ressursmessig i stand til å iverksette forslag og tiltak fra kommisjonsrapporten og plenumssaken, for slik å sikre og utvikle samisk kunst, kultur og kulturarv.

Sametingets plenum fastslo i juni 2021 under sak *Eierskap til samisk immateriell kulturarv* at det er samene selv som eier vår immaterielle kulturarv. Videre at prosessene med å utrede modeller og tiltak for å bygge strukturer og metoder for eierskapet må fortsette. Prosessene må inkludere hele Sápmi og Samisk Parlamentarisk råd (SPR) må være sentrale i arbeidet. SPR har i sin handlingsplan vedtatt å følge opp arbeidet med samisk kulturarv på tvers av grensene. Sametingene i Norge, Sverige og Finland samarbeider om et forprosjekt med mål om å etablere en felles strategi for kartlegging, forvaltning og vern av samisk immateriell kulturarv og tradisjonell kunnskap.

Sametinget har et godt samarbeid med kunstnerorganisasjonene. Sametinget og Samisk kunstnerråd/Sámi Dáiddárráđđi (SDR) har god dialog basert på styringsdokument som er utarbeidet i fellesskap. Det mest sentrale verktøyet er den årlige forhandlingen om kunstneravtalen som setter den økonomiske rammen for SDR og deres medlemsorganisasjoner – i alt syv medlemsorganisasjoner. Avtalen er etablert for å styrke samarbeidet med kunstnerne om prioriteringer for å utvikle samisk kunst.

Sametinget er opptatt av å skape bidra til faglig sterke samiske institusjoner gjennom dialog og gode økonomiske rammevilkår. Sametingets rammebetingelser og virkemidler gir de samiske institusjonene rom for utvikling og nytenking for å bli gode arenaer for utvikling av samisk kunst og kultur.

Sametinget har de siste årene hatt fokus på samisk litteratur og lagt om mye av ordningene til produksjon og formidling av litteratur. Samtidig er det satt av midler til lesekampanjer og nye formidlingsstillinger i sørsamisk og lulesamisk område. Alt i alt skal dette resultere i flere samiske bøker som blir formidlet til flere lesere.

Manglende eller utilstrekkelig statistikk og annen grunnlagsdokumentasjon er generelt en utfordring for det samiske samfunn og for Sametinget. Det er behov for mer tallgrunnlag, og mer systematisk oversikt over situasjonsbeskrivelser, strømninger, trender og utfordringer innen det samiske kunst- og kulturfeltet, som grunnlag for problemløsning og målretting av strategier og tiltak.

8.1 Innsatsområder – Kultur

Sametingets innsatsområder innenfor kultur:

- Tilrettelegging, samarbeid og premisser for utvikling av samisk kunst og kultur.
- Gode rammevilkår for samiske kunstnere.
- Samiske kulturinstitusjoner som arena for formidling og opplevelse av samisk kultur.
- Samisk litteratur.
- Samiske medier.
- Samisk idrett.

8.1.1 Virkemidler innsatsområder – Kultur

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
Gode rammevilkår for samiske kunstnere	21 076	19 136	1 940	10,1 %
Samiske kulturinstitusjoner	181 933	165 030	16 903	10,2 %
Samisk litteratur	21 746	20 032	1 714	8,6 %
Samiske medier	6 319	6 129	190	3,1 %
Samisk idrett	6 483	5 783	700	12,1 %
Sum	237 557	216 110	21 447	9,9 %

8.2 Tilrettelegging, samarbeid og premisser for utvikling av samisk kunst og kultur

Mål for innsatsområdet:

- Økt synliggjøring av og kunnskap om samisk kunst og kultur.

Det er stor oppmerksomhet om samisk kunst og samiske kunstnere, både i Sápmi og internasjonalt. Sametinget skal være en viktig premissleverandør for utvikling av samisk kunst. Det er viktig å få på plass gode rammebetingelser og gode økonomiske ordninger. Samarbeid med andre offentlige aktører innen kultursektoren er en viktig strategi for å nå målet, i tillegg til å få styrket samiske institusjoner.

Gode rammebetingelser oppnås også gjennom dialog og samarbeid med aktuelle aktører innen kultursektoren. Sametinget har i dag administrative kontaktmøter med flere relevante aktører, som Kulturdepartementet, Kulturdirektoratet, Kulturrådet, Kulturtanken, de fylkeskommuner vi har samarbeidsavtale med og flere. Dette er et samarbeid som gir gevinst for alle parter.

8.3 Gode rammevilkår for samiske kunstnere

Mål for innsatsområdet:

- Samiske kunstnere har gode muligheter til kunstnerisk utvikling.

Et mangfold av samiske kunst- og kulturuttrykk er viktig. Kunsten har egenverdi og eksisterer for kunstens egen del. Samtidig er det like viktig at kunst bidrar til å utfordre og utvikle samisk kultur og samfunn. Samiske kunstnere har vært med på å skape debatt om viktige samfunnsspørsmål i det samiske samfunn, og bidratt til å synliggjøre dette også utenfor det samiske samfunnet. Samiske kunstnere trenger gode rammer for å skape og utøve sin kunst. Sametingets viktigste verktøy i denne sammenheng er våre økonomiske virkemidler, men også

påvirkningsmuligheten vi har gjennom konsultasjoner, dialog, kontakt og samarbeid med andre offentlige myndigheter.

Sametinget ser det som naturlig i politikktutforming å ha en aktiv dialog med samiske kunstnerorganisasjoner om politikk- og strategiutvikling. Samarbeidsavtalen mellom Sametinget og Samisk kunstnerråd danner grunnlaget for dette. Den årlige kunstneravtalen mellom partene er det viktigste verktøyet for å nå dette målet, og er blitt både en viktig strategisk arena og et virkemiddel for gjennomføring av kunst- og kulturpolitikken.

Samletabell – Gode rammevilkår for samiske kunstnere

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
33001 Samisk kunstneravtale – avtale	11 830	11 830	0	0,0 %
32001 Joik og samisk musikk - søkerbasert tilskudd	3 470	2 500	970	38,8 %
32101 Kulturtiltak - søkerbasert tilskudd	5 776	4 806	970	20,2 %
Sum	21 076	19 136	1 940	10,1 %

8.3.1 Samisk kunstneravtale

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
33001 Samisk kunstneravtale - direkte tilskudd til Samisk kunstnerråd	11 830	11 830	0	0,0 %
Sum	11 830	11 830	0	0,0 %

Målsetning med kunstneravtalen:

- De samiske kunstnerorganisasjonene og de samiske kunstnerne har gode og forutsigbare rammevilkår for sin virksomhet.

Avtaleinstituttet mellom Sámi Dáiddárráđđi / Samisk kunstnerråd (SDR) og Sametinget inneholder målsettinger for samisk kunstpolitikk og retningslinjer for hvordan forhandlinger om en samisk kunstneravtale skal foregå mellom partene. Denne kunstneravtalen omfatter økonomisk ramme for ordninger partene er enige om.

Samarbeidsavtalen mellom Sámi Dáiddárráđđi og Sametinget skulle etter planen revideres i løpet av 2024, da den forrige fireårige avtalen er utgått (2020-2024). SDR ønsket å prioritere å forhandle om samarbeidsavtalen før inngåelse av den årlige kunstneravtalen.

På bakgrunn av dette ble partene enige om at rammen for Kunstneravtalen 2026 skal være på samme nivå som i 2025.

Samisk kunstneravtale – fordeling

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
Driftsstøtte til Samisk kunstnerråd (SDR) og syv kunstnerorganisasjoner	6 062	6 062	0	0,0 %
Stipend til samiske kunstnere	4 721	4 721	0	0,0 %
Dáiddafoanda	947	947	0	0,0 %
Visningsvederlag	100	100	0	0,0 %
Sum	11 830	11 830	0	0,0 %

Det settes av kr 11 830 000 til formålet i 2026.

8.3.2 Joik og samisk musikk – søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
32001 Joik og samisk musikk - søkerbasert tilskudd	3 470	2 500	970	38,8 %
Sum	3 470	2 500	970	38,8 %

Joik og samisk musikk opplever økende popularitet etter eksponering på flere arenaer og plattformer. Joik og samisk musikk har hatt en stor utvikling de seneste årene, og er en viktig kunstgren når det gjelder synliggjøring av samisk kulturarv. Sametinget har lenge lagt til rette for utvikling av det samiske musikkmiljøet med støtteordninger til musikkutgivelser, samt utvikling av samiske artister. Samisk musikk er i en stadig endringsprosess og Sametinget ønsker å fortsette å støtte dette.

Joik er den eldste samiske kulturtradisjonen vår og det er relativt få som behersker den tradisjonelle joiketradisjonen. Sametinget ønsker at joiketradisjonen skal føres videre og at den yngre generasjonen i større grad skal få ta del i den.

Mål for tilskuddsordningen – Joik og samisk musikk:

- Samiske musikere og artister utvikler og produserer joik og samisk musikk.

Prioriteringer – Joik og samisk musikk:

- Joik og samisk musikkproduksjon for ulike plattformer.
- Management og utvikling av samiske musikere og artister, herunder promotering, markedsføring, og internasjonalisering.
- Musikkvideo, turnestøtte til samiske musikere og artister.

Det settes av kr 3 470 000 til formålet i 2026.

8.3.3 Kulturtiltak – søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
32101 Kulturtiltak - søkerbasert tilskudd	5 776	4 806	970	20,2 %
Sum	5 776	4 806	970	20,2 %

Sametinget anerkjenner kunst- og kulturfeltet som et sentralt og viktig reparerende virkemiddel. Samtidig er det viktig at samiske kunstnere har rett til å skape kunst på sine egne premisser, for kunstens egen del, og ikke bare som instrument for å oppnå reparasjon og forsoning.. Et mangfoldig samisk kulturliv bidrar til levende lokalsamfunn ved at det skaper aktivitet, tilhørighet, trivsel og identitet. Retten til å bevare, utøve, oppleve og utvikle vårt samiske kunst- og kulturliv er en verdi som ligger til grunn for Sametingets kulturpolitikk. For Sametinget er det viktig at den samiske befolkningen skal ha like muligheter som den øvrige befolkningen til å delta i kulturlivet. Samtidig er det like viktig at kunst bidrar til å utfordre og utvikle samisk kultur og samfunn. Samiske kunstnere har vært med på å skape debatt om viktige samfunnsspørsmål i det samiske samfunn. Samisk kunst har i tillegg fått et større positivt fokus nasjonal og internasjonal. Sametinget ønsker å fortsette å bidra til denne utviklingen gjennom virkemiddelordningen kulturtiltak.

I forbindelse med Sametingets behandling av sannhet og forsoningskommisjonens rapport viser Sametinget til at nasjonale institusjoner med nasjonalt ansvar og samfunnsoppdrag, allerede har et ansvar for formidling av samisk kunst, kultur og historie som del av kulturen i Norge. Det er derfor en forventning om at det følges opp, også for noen institusjoner på regionalt og lokalt nivå. Sametinget viser til behov for gode rammebetingelser og forvaltning for å beskytte samiske kulturelementer mot kulturell misappropriasjon og misbruk.

Som en del av Sametingets oppfølging av Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport, vil Sametinget bidra til lokale samiske arrangementer der formålet er at lokalsamfunnene kan bidra til å reparere sitt forhold til, eller vedlikeholde, lokal samisk kultur i vid forstand.

Mål for tilskuddsordningen – Kulturtiltak:

- Samisk kunst og kulturliv, utvikles og formidles gjennom samiske kunstproduksjoner og kulturopplevelser.

Prioriteringer – Kulturtiltak:

- Kulturarrangement med hovedvekt på samisk kunst, kultur og samfunnsdebatt.
- Samiske filmproduksjoner og samiske scenekunstproduksjoner
- Prosjekter for barn og unge med hovedvekt på samisk kultur.
- Prosjekter som bidrar til internasjonalisering av samisk kunst og kultur.
- Arrangementer som bidrar til å reparere, eller vedlikeholde, lokalsamfunnenes forhold til sin samiske kultur.

Det settes av kr 5 776 000 til formålet i 2026.

8.4 Samiske kulturinstitusjoner som arena for formidling og opplevelse av samisk kultur

Mål for innsatsområdet:

- Samiske institusjoner som forvalter, formidler og utvikler samisk kunst, kultur, kulturarv og historie.

Samiske kultur- og kulturformidlingsinstitusjoner er viktige arenaer når samisk kunst, kultur og kulturarv ivaretas, utvikles og presenteres for allmennheten på ulike måter. De samiske kulturinstitusjonene og festivalene er sentrale i utviklingen av det samiske samfunn. Institusjonene er en del av pilarene i samfunnsorganiseringen.

Samiske kulturinstitusjoner må være likestilte med sammenlignbare norske institusjoner, herunder at de har økonomiske rammer og bygg/lokaler til å kunne forvalte, formidle, forske og drive utvikling. Slik er det ikke i dag.

Sametinget har hatt en første behandling av Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport. Som del av reparasjonsarbeidet må det bygges opp om grunnleggende infrastruktur i Sápmi. Samiske kulturinstitusjoner i bredt utgjør en sentral del av infrastrukturen. De vil også kunne få en sentral rolle i oppfølging av kommisjonsrapporten,

som arenaer for formidling og fortelling, møteplasser, dialog- og diskusjonsarenaer for videre tematisering av fornorsking og forsoning.

De samiske kulturinstitusjonene opplever større etterspørsel etter samisk kunst- og kulturkompetanse, veiledning i samiske spørsmål, og om samarbeid med norske institusjoner. Denne type henvendelser vil trolig øke når kommisjonsrapporten skal følges opp, og samiske kulturinstitusjoner må settes i stand til å møte denne etterspørselen.

Som del av samisk samfunnsbygging og reparasjon etter fornorskningen må også manglende kulturinstitusjoner og annen kulturell infrastruktur bygges opp. Det mangler institusjoner ikke bare i geografiske områder, men også på fagfelt. Dette er et institusjonsgap som må dekket opp.

Samiske kulturinstitusjoner er avgjørende for å fremme og utvikle samisk kunst og kultur. Det er kritisk at disse institusjonene forvaltes og utvikles på en best mulig måte. Det er viktig at ressurser utnyttes effektivt og at arbeidet som utføres er av høy kvalitet. Gode strukturer og rutiner for økonomi, personal og annen oppfølging er viktige. Styrets og daglig leders/direktørens rolle og ansvar er helt essensielle i dette arbeidet. Sametinget vil derfor sette fokus på dette i 2026 og løfte bevisstheten og kompetansen på dette feltet blant våre institusjoner.

8.4.1 Samletabell – Samiske kulturinstitusjoner

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
33903 Institusjonsutvikling - kompetanseheving - prosjekt	0	500	-500	-100,0 %
30001 Internasjonalt Samisk Filminstitutt - direkte tilskudd	2 217	2 150	67	3,1 %
30101 Sámi Dáiddaguovddáš - direkte tilskudd	6 279	6 090	189	3,1 %
Festivaler – direkte tilskudd	9 636	9 290	346	3,7 %
Teatre – direkte tilskudd	50 432	47 416	3 016	6,4 %
Museer – direkte tilskudd	94 901	83 416	11 485	13,8 %
Samiske kulturhus og kulturformidlingsinstitusjoner – direkte tilskudd	13 859	11 568	2 291	19,8 %
32201 Institusjonsutvikling - søkerbasert tilskudd	2 000	2 000	0	0,0 %
33904 Skoltesamisk kulturår - prosjekt	350	350	0	0,0 %
33905 Kartlegging, forvaltning og vern av immatriell kulturarv	150	150	0	0,0 %
33906 Arbeidsgruppe for å etablere institusjonelt hjem for vuelie/luohti/vuolle – prosjekt	300	300	0	0,0 %
33907 Prosjekt for oppbygging av nye institusjoner i Sápmi - prosjekt	1 500	1 500	0	0,0 %
31200 Saami Council Headquarters – direkte tilskudd	309	300	9	3,0 %
Sum	181 933	165 030	16 903	10,2 %

8.4.2 Internasjonalt Samisk Filminstitutt – direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen – tilskudd til Internasjonalt Samisk Filminstitutt:

- Internasjonalt Samisk filminstitutt utvikler og fremmer samisk film.

Internasjonalt Samisk Filminstitutt (ISFI) ble etablert i 2007 og fikk status som internasjonalt samisk filminstitutt i 2014. Instituttets formål er å styrke samisk filmproduksjon gjennom kompetansebygging og økonomisk støtte, samtidig som det fremmer samarbeid mellom urfolks filmselskaper internasjonalt.

ISFI har over tid arbeidet strategisk for å utvikle samisk langfilm og TV-serier, og har vært en sentral aktør bak en rekke produksjoner som er lansert eller under utvikling. Instituttet gir søkerbaserte tilskudd til filmprosjekter i alle sjangre, dubber barnefilmer til samiske språk og fremmer samisk film lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt – fra rekruttering til samarbeid med globale aktører.

Selv om ISFI har et tydelig ansvar for utvikling og støtte til samisk film, ligger hovedansvaret for finansiering fortsatt hos Norsk Filminstitutt (NFI). Denne organiseringen begrenser muligheten for en helhetlig, samiskstyrt utvikling av filmfeltet. Sametinget ønsker på sikt at ISFI overta det fulle ansvaret for samisk filmforvaltning.

Det settes av kr 2 217 000 til formålet i 2026.

8.4.3 Sámi Dáiddaguovddáš – direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen – Sámi Dáiddaguovddáš:

- Sámi Dáiddaguovddáš formidler kunst til et bredt nasjonalt og internasjonalt publikum.

Sámi Dáiddaguovddáš er et internasjonalt senter for samisk samtidskunst. Senteret er en viktig visningsarena og møteplass med lokal forankring i Sápmi, og formidler samisk kunst nasjonalt og internasjonalt. Institusjonen fremmer kunstnerisk ytringsfrihet, eksperimentelle uttrykk og styrker publikums møte med samisk kunst – både i og utenfor Sápmi.

Det settes av kr 6 279 000 til formålet i 2026.

8.4.4 Festivaler – direkte tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
30201 Riddu Riđđu Festivála	1 777	1 667	110	6,6 %
30202 Samisk påskefestival i Kautokeino	2 135	2 071	64	3,1 %
30203 Márkomeannu	1 776	1 723	53	3,1 %
30204 Kárášjoga festiválat / Festivaler Karasjok	1 116	1 082	34	3,1 %
30205 Raasten Rastah	639	620	19	3,1 %
30207 Samisk uke i Tromsø - Stiftelsen Midnight Sun Marathon	558	541	17	3,1 %
30208 Samisk musikkfestuke i Alta - Audioland AS	622	603	19	3,2 %
30209 Beskán Luossa Rock	374	363	11	3,0 %
30210 Tjaktjen Tjåanghkoe - Saemien Sijte	639	620	19	3,1 %
Sum	9 636	9 290	346	3,7 %

Mål for tilskuddsordningen – Festivaler:

- Festivaler som synliggjør, formidler og utvikler samisk kunst og kultur.

Samiske festivaler er mangfoldige og viser en stor bredde i presentasjon og formidling av kunst og kultur. De er samtidig viktige arenaer for utvikling, nyskaping og profilering spesielt av samisk musikk og joik, men også samisk kunst og kultur for øvrig.

Det settes av kr 9 636 000 til formålet i 2026.

8.4.5 Teatre – direkte tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
30301 Beaivváš Sámi Našunálateáhter a)	46 624	43 722	2 902	6,6 %
30302 Áarjelhsaemien Teatere	3 073	2 981	92	3,1 %
30303 Sámi mánaidteáhter - Tana kommune	735	713	22	3,1 %
Sum	50 432	47 416	3 016	6,4 %

a) bevilgningen til teateret styrket med kr 1 500 000 til innkjøp av brukerstyr og innredning til nytt kostymelager, samt til å dekke økte driftsutgifter i forbindelse med flytting til nytt bygg.

Mål for tilskuddsordningen – Teater:

- De etablerte samiske teatrene kan utvikle seg kunstnerisk, produsere samisk scenekunst på høyt nivå og kan turnere med scenekunst som gir kulturopplevelser og synliggjør samiske språk.

For Sametinget er det viktig at samiske teatre har rammer til å fremføre og formidle samisk kunst på et høyt nivå og til et stort publikum.

Det settes av kr 50 432 000 til formålet i 2026.

Beaivváš Sámi Našunálateáhter

Beaivváš Sámi Našunálateáhter flyttet inn i nye lokaler i 2024. I den forbindelse ble det gitt en økning i bevilgningen for 2024 på kr 8 300 000 til økt husleie. Denne bevilgningen videreføres med prisvekst i 2026. I tillegg ble bevilgningen økt med kr 4 100 000 i 2025 for å kompensere for ytterligere husleieøkning. Tilskuddet til Beaivváš Sámi Našunálateáhter får kompensasjon for prisstigning, dette gjelder også husleie.

Som ledd i arbeidet med realisering av nytt bygg har Sametinget trappet opp driftstilskuddet til teateret. I Sametingets reviderte budsjett mars 2025 ble bevilgningen til teateret styrket med kr 1 500 000 til innkjøp av brukerstyr og innredning til nytt kostymelager, samt til å dekke økte driftsutgifter i forbindelse med flytting til nytt bygg. Dette var en varig økning.

Áarjelhsaemien Teatere

Áarjelhsaemien Teatere gjennomførte 2023-2024 et omfattende arbeid i forbindelse med triologien Biegke beaheme som ble vist under åpningsuka for Bodø2024. Gjennom prosessen har teateret bygget nettverk og kompetanse med større samarbeidsinstitusjoner, som gir godt utgangspunkt for videre samarbeid om større kunstneriske produksjoner. Teateret jobber aktivt med å synliggjøre samisk språk både skriftlig og muntlig i scenekunsten, med spesielt fokus på sør- og umesamisk. Sámi mánaidteáhter i Tana har siden 2014 mottatt direkte tilskudd fra Sametinget. Teateret er en viktig arena for å utvikle nye talenter og har gjort mye for å synliggjøre det samiske språket som et scenespråk for barn og unge. Tana kommune finansierer sammen med Sametinget driften av teateret.

8.4.6 Museer – direkte tilskudd

(i 1000 kr)

		Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
30401	Árran julevsáme guovdásj/ Árran lulesamisk senter a)	14 359	12 727	1 632	12,8 %
30402	Saemien Sijte a)	23 185	21 588	1 597	7,4 %
30402	Samisk museumslag - Saemien Sijte	961	932	29	3,1 %
30403	RiddoDuottarMuseat a)	19 995	16 863	3 132	18,6 %
30404	Deanu ja Várjjat museasiida/Tana og Varanger museumssiida a)	17 280	14 760	2 520	17,1 %
30405	Várdobáiki Sámi guovddáš/ Várdobáiki samisk senter a)	9 315	8 035	1 280	15,9 %
30406	Davvi álbmogiid guovddáš/Senter for nordlige folk a)	7 382	6 160	1 222	19,8 %
30407	Norges museumsforbund	2 424	2 351	73	3,1 %
Sum		94 901	83 416	11 485	13,8 %

a) Det ble gitt økning i bevilgningen i Sametingets reviderte budsjett mars 2025. Denne bevilgningen videreføres i 2026 med prisstigning og til samme formål som kommer fram i Sametingets reviderte budsjett

Mål for tilskuddsordningen – Museer:

- Samisk kulturarv eies og forvaltes av faglig sterke samiske museer på vegne av det samiske samfunnet.

Sametingets behandling av Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport løfter fram samiske museers faglige styrke og viktige bidrag i forskning, forvaltning og formidling av samisk historie og kulturarv. Museene anerkjennes som sentrale arenaer for å formidle fornorskningshistorien og dens konsekvenser – både til det samiske samfunnet og til majoritetsbefolkningen.

I 2020 vedtok Sametingets plenum prinsippene for Sametingets museumsvirksomhet, der det slås fast at samisk kulturarv skal eies og forvaltes av det samiske samfunnet. Samiske museer spiller en nøkkelrolle i dette arbeidet, men det er også nødvendig å videreutvikle deres funksjon som samfunnsrelevante og faglig sterke institusjoner – som arenaer for debatt, refleksjon og demokratisk deltakelse, rettet mot et bredt og mangfoldig publikum.

Det settes av kr 94 901 000 til formålet i 2026.

Árran julevsáme guovdásj/ Árran lulesamisk senter

Árran julevsáme guovdásj/ Árran lulesamisk senter fikk en økning i Sametingets reviderte budsjett mars 2025 på kr 1 200 000. Økningen skal bidra til å dekke en fagstilling til forvaltning Elle Hánssa sin kunst. Dette innebærer oppbygging av database, registrering, merking, fotografering og utlån og formidling. Denne bevilgningen videreføres i 2026.

Saemien Sijte

Saemien Sijte har en sentral rolle i å administrere arbeidet til Samisk museumslag, og har etablert en egen koordinatorstilling for å sikre faglig samarbeid mellom de samiske museumssiidaene.

Bevilgningen til Saemien Sijte ble i Sametingets reviderte budsjett økt med kr 900 000. Økningen skal bidra til å øke bemanningen til å ivareta og formidle ny utstilling og flere besøkende. Denne bevilgningen videreføres i 2026 budsjettet.

I tillegg har Saemien Sijte tatt på seg ansvaret for å koordinere det samiske markeringsåret 2027, som en del av forberedelsene til Norges jubileumsfeiring i 2030.

Samisk museumslag

Saemien Sijte har tatt på seg å koordinere dette arbeidet med tilsettingsprosess, med mål om at stillingsressursen skal være lokalisert ved en av museumssiidaene. Det ble i 2025 gitt en økning på kr 900 000 til drift og utvikling av Samisk museumslag. I 2026 er denne bevilgningen økt med prisstigningen. Til sammen er denne bevilgningen i 2026 på kr 925 000. Dette er en bevilgning som er knyttet til arbeidet med Samisk museumslag. Bevilgningen vil følge den institusjonen som til enhver tid tar på seg oppdraget.

RiddoDuottarMuseat

Bevilgningen til RiddoDuottarMuseat ble i Sametingets reviderte budsjett mars 2025 økt med kr 3 500 000. Økningen skal bidra til å dekke utgifter knyttet til flytteprosess, leie av midlertidige lokaler under byggeprosessen og styrking av fagressurser på kunstmagasinet for forberedelser til nytt kunstmuseum. I Sametingets budsjett 2025 fikk RiddoDuottarMuseat en engangsbevilgning på kr 1 000 000 knyttet til flytting. Denne millionen er dermed strøket fra budsjettet. Totalt med beregnet prisstigning får RDM en økning på kr 2 598 000 i 2026, i tillegg til kompensasjon for prisstigning.

Deanu ja Várjjat museasiida/Tana og Varanger museumssiida

Deanu ja Várjjat museasiida / Tana og Varanger museumssiida er i gang med flere sentrale byggeprosjekter: Et nytt museumsbygg for Saviomuseet i Kirkenes, ombygging av Varanger Samiske Museum for å kunne ta imot Bååstede-gjenstanden og Lossoasamlingen, samt utvikling av nye museumslokaler for Tana Museum.

Bevilgningen til Deanu ja Várjjat museasiida/Tana og Varanger museumssiida ble i Sametingets reviderte budsjett mars 2025 økt med kr 2 000 000. Økningen skal bidra til arbeidet med planlegging av nytt Savio-museum, styrking av arbeidet med skoltesamisk språk og kultur, styrking av arbeidet med bygningsvern og fartøyvern samt videre arbeid med mulig ombygging ved Varanger Samiske museum til å ivareta Losoa-samlingen og Bååstede gjenstander. Denne bevilgningen videreføres i 2026 med prisstigning.

Várdobáiki Sámi guovddáš/ Várdobáiki samisk senter

Bevilgningen til Várdobáiki Sámi guovddáš/ Várdobáiki samisk senter ble i Sametingets reviderte budsjett mars 2025 økt med kr 1 000 000. Økningen skal bidra til videreutvikling av basisutstillingen og styrking av satsingen på bygningsvern. Bevilgningen videreføres i 2026 med prisstigning.

Davvi álbmogiid guovddáš/Senter for nordlige folk

Bevilgningen til Davvi álbmogiid guovddáš/Senter for nordlige folk ble i Sametingets reviderte budsjett 2025 økt med kr 1 000 000. Økningen skal bidra til å styrke fagressursene på museet og til videreutvikle strategiplanarbeidet, samt utbedringer av magasinet. Bevilgningen videreføres i 2026 med prisstigning.

Dávvirat Duiskkas – Norges museumsforbund

I prosjektet Dávvirat Duiskkas, som betyr «Gjenstander i Tyskland», samarbeider tyske og samiske museer om kartlegging og kunnskapsutveksling om samiske gjenstander i tyske samlinger. Prosjektet var planlagt avsluttet 31.12.2025 men på grunn av forsinkelser i oppstart vil prosjektet bli forlenget ut 2026.

Prosjektet skal kartlegge samiske gjenstander i museer og samlinger i Tyskland, bygge nettverk mellom fagpersonene og formidle samisk kultur, historie og duodji.

8.4.7 Samiske kulturhus og kulturformidlingsinstitusjoner – direkte tilskudd

(i 1000 kr)

		Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 - 2025	Avvik i %
30503	Mearrasiida a)	2 230	1 863	367	19,7 %
30504	Sijti Jarnge a)	2 533	2 157	376	17,4 %
30506	Sállto bidumsáme guovdátj	1 313	1 274	39	3,1 %
30507	Sámi viessu Oslo/Samisk hus Oslo	2 264	2 196	68	3,1 %
30508	Lásságámmi	507	492	15	3,0 %
30509	Dállågådden, Tollådal a)	305	196	109	55,6 %
30511	Lávgu (Álttá sámi giella- ja kulturguovddás) AS	850	824	26	3,2 %
30512	Sjeltie - Samisk kulturpark a)	955	428	527	123,1 %
30514	Sjøsamisk tun	431	418	13	3,1 %
30515	Aajege Saemien gieles & maahoejarnge - Trøndelag fylkeskommune a)	792	469	323	68,9 %
30516	Samisk hus i Tromsø a)	876	551	325	59,0 %
30517	Máze Giilesearvi - Golle Máze, forsøksprosjekt for dokumentasjonssenter	700	700	0	0,0 %
30518	Bieggaviessu - direkte tilskudd til Nordavindsfolket	103	0	103	-
Sum		13 859	11 568	2 291	19,8 %

a) Det ble gitt økning i bevilgningen i Sametingets reviderte budsjett mars 2025. Denne bevilgningen videreføres i 2026 med prisstigning og til samme formål som kommer fram i Sametingets reviderte budsjett

Mål for tilskuddsordningen – Samiske kulturhus og kulturformidlingsinstitusjoner:

- Samiske kulturhus og kulturinstitusjoner er attraktive møteplasser og arena for samisk kunst- og kulturformidling.

Samiske kulturhus og kulturformidlingsinstitusjoner er av ulik størrelse, samt at det har varierende grad av aktiviteter og faglig virksomhet. De skal likevel jobbe etter samfunnsoppdraget som er skissert i deres vedtekter. De skal tilby et variert tilbud innen samisk kultur og kulturhistorie i et lokalt og regionalt perspektiv. De skal ha regelmessige åpningstider og arrangere ulike arrangementer, kurs og prosjekter, samt ha dialog med befolkningen om aktivitetstilbudene.

Bevilgningen til Mearrasiida ble i Sametingets reviderte budsjett mars 2025 økt med kr 300 000. Økningen skal bidra til styrking av bemanningen og satsning på sjøsamisk båtbygging. Bevilgningen videreføres i 2026 med prisstigning.

Bevilgningen til Sijti Jarnge ble i Sametingets reviderte budsjett mars 2025 økt med kr 300 000. Økningen skal bidra til planlegging og kalkyler for oppgradering og ombygging av bygget. Bevilgningen videreføres i 2026 med prisstigning.

Bevilgningen til Dállågådden, Tollådal ble i Sametingets reviderte budsjett mars 2025 økt med kr 100 000. Økningen skal bidra til å styrke bemanningen i forbindelse med vedlikehold av bygningsmassen. Bevilgningen videreføres i 2026 med prisstigning.

Bevilgningen til Sjeltie - Samisk kulturpark ble i Sametingets reviderte budsjett mars 2025 økt med kr 500 000. Økningen skal bidra til å styrke bemanningen i forbindelse med vedlikehold og drift av anlegget/institusjonen. Bevilgningen videreføres i 2026 med prisstigning.

Bevilgningen til Aajege Saemien gieles & maahtoejarnge - Trøndelag fylkeskommune ble i Sametingets reviderte budsjett mars 2025 økt med kr 300 000. Økningen skal bidra til å styrke kapasiteten for å kunne iverksette og følge opp flere kulturtiltak i regionen og være en viktig møteplass i området. Bevilgningen videreføres i 2026 med prisstigning.

Bevilgningen til Samisk hus i Tromsø ble i Sametingets reviderte budsjett mars 2025 økt med kr 300 000. Økningen skal bidra til å styrke driften, dekking av økte utgifter knyttet til flytting til nye lokaler samt øke bemanningskapasiteten. Bevilgningen videreføres i 2026 med prisstigning.

Bevilgning til Bieggaviessu - direkte tilskudd til Nordavindsfolket er et nytt direkte tilskudd som kom inn på Sametingets budsjett under behandlingen av Sametingets reviderte budsjett mars 2025. Bieggaviessu som drives i regi av Nordavindsfolket har blitt en viktig møteplass for samene i Honningsvåg. Bevilgningen på kr 100 000 skal bidra til å dekke driftsutgifter som husleie og strøm. Bevilgningen videreføres i 2026 med prisstigning.

Máze Gilisearvi – Golle Máze ble gitt et tilskudd på kr 700 000 i forbindelse med utarbeiding av forprosjekt for dokumentasjonssenter i Máze i 2025. Tilskuddet er et midlertidig tilskudd over 2 år så bevilgningen videreføres i 2026. Prosjektet skal avsluttes i slutten av 2026.

Det settes av kr 13 859 000 til formålet i 2026.

8.4.8 Institusjonsutvikling – søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
32201 Institusjonsutvikling - søkerbasert tilskudd	2 000	2 000	0	0,0 %
Sum	2 000	2 000	0	0,0 %

Samiske kultur- og kulturformidlingsinstitusjoner er viktige arenaer når samisk kunst, kultur og kulturarv ivaretas, utvikles og presenteres for allmennheten på ulike måter. De samiske kulturinstitusjonene og festivalene er sentrale i utviklingen av det samiske samfunn.

Sametinget ønsker at de samiske institusjonene skal ha en utvikling og bli robuste institusjoner for det samiske samfunnet.

De samiske kulturinstitusjonene opplever større etterspørsel etter samisk kunst- og kulturkompetanse, veiledning i samiske spørsmål, og om samarbeid med norske institusjoner. Denne type henvendelser vil trolig øke når kommisjonsrapporten skal følges opp, og samiske kulturinstitusjoner må settes i stand til å møte denne etterspørselen.

Mål for tilskuddsordningen – Institusjonsutvikling:

- Samiske kulturinstitusjoner som har faglig fornying og institusjonell utvikling.

Prioriteringer – Institusjonsutvikling:

- Faglige samarbeidsprosjekter mellom institusjoner.
- Prosesser og prosjekter knyttet til tilbakeføringsprosesser.
- Kompetanseheving for institusjonene.
- Strategi- og omorganiseringsprosjekter knyttet til faglig utvikling

Det settes av kr 2 000 000 til formålet i 2026.

8.4.9 Skoltesamisk kulturår – prosjekt

Mål med prosjektet:

- Den skoltesamiske kulturen er på agendaen lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt.

Målet med tiltaket er å sette søkelys på skoltesamisk kultur i forbindelse med markeringen av grensetrekningen mellom Norge, Finland og Russland i 1826 – noe som fikk enorme konsekvenser for det skoltesamiske folket. Kulturåret 2026 skal ha hovedfokus på skoltesamisk kultur i Sør-Varanger på norsk side, samt Anár/Enare kommune på finsk side. Det skal være en rekke med forskjellige aktiviteter og arrangement gjennom året. Prosjektet skal finansieres av Sametinget og andre aktører blant annet Barentssekretariatet, Finnmark fylkeskommune og Kulturdepartementet. Tiltaket skal medfinansiere en ekstern prosjektkoordinator samt prosjektaktivitet over tre år.

Det settes av kr 350 000 til formålet i 2026.

8.4.10 Kartlegging, forvaltning og vern av immateriell kulturarv – prosjekt

–Mål med prosjektet:

- Etablere en samlet samisk strategi for forvaltning av immateriell samisk kulturarv og tradisjonell kunnskap i tråd med UNESCO-konvensjonen om vern av immateriell kulturarv. –

I 2025 ble et forprosjekt gjennomført. Målet med forprosjektet var å utforme en interreg-søknad for et treårig hovedprosjekt om immateriell kulturarv. Hovedprosjektet vil pågå 2026 – 2028. Denne bevilgningen skal dekke Sametinget i Norge sitt arbeid i hovedprosjektet.

Det settes av kr 150 000 til formålet i 2026.

8.4.11 Arbeidsgruppe for å etablere institusjonelt hjem for vuelie/luohti/vuolle – prosjekt

Mål med prosjektet:

- Jobbe fram et grunnlag for institusjonelt hjem for vuelie/luohti/vuolle.

Sametinget fikk i 2018 utarbeidet en rapport med redegjørelser og anbefaling om hva et institusjonelt hjem eller senter for joik kunne inneholde og hvilken organisasjonsform den kunne ha. Rapporten kommer med en anbefaling om hvilken organisasjonsform som skal være med i en slik organisering og en handlingsplan for hvordan det institusjonelle hjemmet skal bli etablert. Arbeidsgruppen skal forelå tiltak for oppfølging av rapporten samt digitalisering og tilgjengeliggjøring av joikearkiv.

Det settes av kr 300 000 til prosjektet i 2026.

8.4.12 Oppbygging av nye institusjoner i Sápmi – prosjekt

Mål med prosjektet:

- Et større mangfold blant samiske institusjoner

Det er stort behov for å utvikle samiske institusjoner både geografisk, samt innenfor ulike fagområder. Prosjektet skal gjennom å kartlegge geografiske og faglige områder det mangler institusjoner i dag utarbeide kriterier for etablering av eventuelt nye institusjoner. Prosjektet skal også identifisere mulige interessenter som kan bidra i arbeidet med etablering av nye institusjoner. Prosjektet er en del av oppfølgingen av SP 37/24 Regional oppfølging av Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport.

Det settes av kr 1 500 000 til formålet i 2026.

8.4.13 Saami Council Headquarters - KulturSápmi – direkte tilskudd

Mål med direkte tilskuddet:

- Gjennomføre KulturSápmi.

KulturSápmi fungerer som en sentral kulturarena og møteplass for aktører fra hele Sápmi og det internasjonale feltet. Gjennom samling av det samiske kulturfeltet legger KulturSápmi til rette for nettverksbygging, kompetanseutvikling og dialog om kulturpolitikk. Målet er å styrke samisk kunst og kultur gjennom samarbeid, erfaringsdeling og felles strategisk retning.

Det settes av kr 309 000 til formålet i 2026.

8.5 Samisk litteratur

Mål for innsatsområdet:

- Kvalitativ samisk litteratur utgis, formidles aktivt og gjøres tilgjengelig.

Sametinget har i 2018 gjennom en litteraturredegjørelse og en sak om formidling av samisk litteratur satt fokus på en helhetlig gjennomgang av samisk litteratur, herunder se på hva som skal til innenfor de ulike elementene i litteraturfeltet for å skape en positiv utvikling.

8.5.1 Samletabell – Samisk litteratur

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
Utvikling og fremming av samisk litteratur – direkte tilskudd	14 593	12 902	1 691	13,1 %
32301 Prosjektstøtte til samisk litteratur - søkerbasert tilskudd	2 850	2 850	0	0,0 %
Formidling av samisk litteratur – direkte tilskudd	3 103	3 080	23	0,7 %
34501 Samiske litteraturdager - konferanse	300	300	0	0,0 %
31102 Styrke formidling i nordsamisk område - direkte tilskudd til Troms fylkeskommune	300	300	0	0,0 %
33701 Loga munnje! Les for meg! - prosjekt	600	600	0	0,0 %
Sum	21 746	20 032	1 714	8,6 %

8.5.2 Utvikling og fremming av samisk litteratur – direkte tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
30601 Davvi Girji AS a)	5 731	5 308	423	8,0 %
30602 ČálliidLágádus AS a)	4 402	4 019	383	9,5 %
30603 Idut AS a)	2 410	2 087	323	15,5 %
30604 ABC-Company E-skuvla AS a)	1 025	744	281	37,8 %
30605 DAT AS a)	1 025	744	281	37,8 %
Sum	14 593	12 902	1 691	13,1 %

Mål for tilskuddsordningen – Utvikling og fremming av samisk litteratur:

- Flere utgivelser av skjønnlitteratur og faglitteratur på alle de samiske språkene.

Ordningen for utvikling og fremming av samisk litteratur spiller en nøkkelrolle i bevaringen og styrkingen av samisk språk og identitet. Et rikt mangfold av samiske forlag legger til rette for økt produksjon av samisk litteratur, noe som igjen fremmer leselyst og tilgjengelighet blant publikum.

Ordningen er gjort permanent og innebærer direkte tilskudd til samiske forlag, med mål om å stimulere til flere bokutgivelser på samisk – på alle de samiske språkene. Det legges også vekt på at utgivelsene skal tilgjengeliggjøres i både e-bok- og lydbokformat, slik at litteraturen når bredere lesergrupper og støtter opp under bruk og utvikling av samisk språk i ulike medier.

Alle postene under denne ordningen ble i Sametingets reviderte budsjett mars 2025 økt med kr 250 000. Økningen skal bidra til utvikling av samisk litteratur og er knyttet til økte kostnader i forbindelse med markedsføring og digitale produksjoner. Bevilgningen videreføres i 2026.

Det settes av kr 14 593 000 til formålet i 2026.

8.5.3 Prosjektstøtte til samisk litteratur – søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)				
	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
32301 Prosjektstøtte til samisk litteratur - søkerbasert tilskudd	2 850	2 850	0	0,0 %
Sum	2 850	2 850	0	0,0 %

Det er viktig å stimulere til et mangfold av samiske utgivelser i en søkerbasert ordning for samisk litteratur til de forlag som ikke omfattes av direktetilskuddsordningen.

Det er stor etterspørsel etter samiske lyd- og e-bøker, som gjør det viktig å påse at ny samisk litteratur også er tilgjengelig digitalt. Slike utgivelser er viktige tiltak både for Sametingets litteraturpolitikk og språkpolitikk. Digitale utgivelser må være tilpasset dagens teknologiske plattformer og må gjøres mer tilgjengelig for bibliotek, slik at flere får tilgang til den samiske litteraturen. I lule- og sørsamiske språkområder er det en utfordring med mangel på originallitteratur, som gjør det særlig viktig å tilgjengeliggjøre den litteraturen som finnes.

Oversettelser av litteratur, spesielt på disse språkene er derfor en viktig og nødvendig prioritering i Sametingets litteraturstrategi og gjenspeiles i denne ordningen.

Mål for tilskuddsordningen – Prosjektstøtte til samisk litteratur – søkerbasert tilskudd:

- Samisk litteratur som er tilgjengelig på samisk.

Prioriteringer – Prosjektstøtte til samisk litteratur – søkerbasert tilskudd:

- Skjønnlitteratur med originalmanus på samiske språk.
- Faglitteratur med originalmanus på samiske språk.
- Oversettelser av skjønnlitteratur til samiske språk.
- Lydbøker.
- E-bøker.

Det settes av kr 2 850 000 til formålet i 2026.

8.5.4 Formidling av samisk litteratur – direkte tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
30701 Kautokeino - Kautokeino kommune	330	330	0	0,0 %
30702 Tana/Nesseby - Nesseby kommune	500	500	0	0,0 %
30703 Kåfjord - Kåfjord kommune	500	500	0	0,0 %
30704 Sør-Troms - Troms fylkeskommune	500	500	0	0,0 %
30705 Sør-Trøndelag - Trøndelag fylkeskommune	500	500	0	0,0 %
30706 Samisk litteratursenter AS	773	750	23	3,1 %
Sum	3 103	3 080	23	0,7 %

Mål for tilskuddsordningen – Formidling av samisk litteratur:

- Samisk litteratur er tilgjengelig og kjent for brukerne.

Det er viktig å jobbe mer målrettet for å øke kompetansen og interessen for samisk litteratur i de samiske områdene. De samiske bokbussene skal tilby arrangement som synliggjør samisk litteratur. De skal ha et godt tilbud av samiskspråklig litteratur, og aktivt bidra til at brukerne er kjent med tilbudet.

Sametingets tilskudd kan ikke overstige kr 500 000 pr. buss jf. vedtak i SP 49/18 Formidling av samisk litteratur.

Samisk litteratursenter har en viktig funksjon i formidlingen av samisk litteratur med formål om at samiske språk og bøker søker brukere. Litteratursenteret skal aktivt formidle samisk litteratur med spesiell vekt på oppsøkende virksomhet og spesielt med barn og unge som målgruppe. Formidling og promotering skal skje i samarbeid med forfattere, forlag, forfatterorganisasjoner, bibliotek, språksentre, skoler og andre. Samisk litteratursenter har over flere år hatt samlinger, foredrag, kåseri og lignende både på senteret i Karasjok og rundt om i Sápmi. Aktiviteter som har vært prosjektfinansiert fra Sametingets side. Samisk litteratursenter gis i 2026 en økning på kr 400 000 for å styrke driften. Dette er en varig økning.

Det settes av kr 3 103 000 til formålet i 2026.

8.5.5 Samiske litteraturdager – konferanse

Sametinget arrangerer årlig samiske litteraturdager. De samiske litteraturdagene er et godt etablert arrangement i det samiske litteratur og forfattermiljøet, som har stor deltakerinteresse. De samiske litteraturdagene er en viktig arena hvor samiske forfattere og lesere møtes for å diskutere samisk litteratur.

Sametinget har utvidet programmet for de samiske litteraturdagene for å nå ut til et bredere samisk publikum. Dagene arrangeres i det lule- og sørsamiske området og i Finnmark.

Det settes av kr 300 000 til formålet i 2026.

8.5.6 Styrke formidling i nordsamisk område – direkte tilskudd til Troms fylkeskommune

Mål for tilskuddet:

- Sametinget og Troms og fylkeskommune samarbeider om formidling av samisk litteratur.

Troms og Finnmark fylkeskommune og Sametinget har etablert et samarbeid om formidling av samisk litteraturformidling i nordsamisk område. Samarbeidsområder knyttes til en egen samarbeidsavtale. Omkring 25 % av fylkeskommunens samiske bibliotekjeneste vil gå til samarbeidet.

Partene samarbeider om å styrke og utvikle nye formidlingstiltak for å øke kunnskap om samisk litteratur i nordsamisk område. Samarbeidet innebærer å prøve ut en ny driftsform som knytter partene nærmere sammen i en felles samisk bibliotekteneste.

Et samarbeid kan eksempelvis dreie seg om arrangementer som fremmer samisk litteratur i det nordsamiske språkområdet, utvikling av samarbeid på tvers av nasjonalgrensene om formidling av nordsamisk litteratur eller lignende.

Det settes av kr 300 000 til formålet i 2026.

8.5.7 Loga munnje! Les for meg! – prosjekt

Mål for prosjektet:

- Å motivere til økt leselyst og styrke interessen for litteratur

Lesekampanjen Loga munnje/les for meg! er etablert for å motivere og stimulere til lesing, og for å styrke språkutvikling og øke interessen for samisk litteratur og samiske forfattere.

Sametinget vil at alle samiske barn skal få mulighet til å utvikle gode språk-, lese- og skriveferdigheter, slik at de lykkes i utdanning, arbeids- og samfunnsliv. Gjennom lek og læring i barnehagen utvikler barna gode språklige ferdigheter, men høytlesing kan starte allerede mens barna er helt små.

Helsestasjoner arbeider med barns språkutvikling og er småbarnsfamiliens viktigste støtte i deres tidlige språkarbeid. Lesekampanjen legger til rette for samarbeid mellom helsestasjon og bibliotek.

Gjennom å dele ut barnebøker, og arrangere språkstimulerende aktiviteter sammen med biblioteket kan de styrke samiske barns språklæring, og leseglede. Bibliotekene kan fortsette dette arbeidet, med å dele ut samiske barnebøker, og bidra til å etablere gode lesevaner og leselyst. På den måten blir biblioteket en viktig støttespiller for samiske familier

Sametinget har mottatt en utmerkelse fra Library of Congress Literacy Awards Program. Denne anerkjennelsen tildeles organisasjoner i USA og internasjonalt som utmerker seg ved å tilby unike, nyskapende og bærekraftige strategier for å fremme lesing og leseferdigheter.

Sametinget er nå i gang med å utvikle nye tiltak for å inspirere den samiske storfamilien til å lese høyt for barna. Vi legger vekt på besteforeldrenes tradisjonelle rolle. Ved å oppmuntre alle til å delta i høytlesingen, fremhever vi de kulturelle særpregene som er unike for det samiske samfunnet. Vi oppmuntrer bibliotekene til å være med på å løfte disse tiltakene og legge til rette for formidling og leseaktiviteter for hele familien i biblioteket. Dette arbeidet er av stor betydning for både språklig og kulturell utvikling, og bidrar til å bevare og styrke den samiske kulturen for fremtidige generasjoner.

Det settes av kr 600 000 til formålet i 2026.

8.6 Samiske medier

Mål for innsatsområdet:

- Et mangfold av samiske medier som synliggjør samisk språk, kultur og samfunnsliv.

Samiske medier spiller en avgjørende rolle i utviklingen av det samiske samfunnet. De bidrar til å styrke identitet, skape engasjement og sikre at samiske perspektiver formidles og forankres i offentligheten. Gjennom nyhetsformidling og debatt bidrar mediene til at det samiske samfunnet får tilgang til oppdatert og relevant informasjon om viktige samfunnsendringer og utviklingstrekk.

8.6.1 Samletabell – Samiske medier

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
Samiske medier – direkte tilskudd	6 319	6 129	190	3,1 %
Sum	6 319	6 129	190	3,1 %

8.6.2 Samiske medier – direkte tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
30801 Nuorttanaste	1 500	1 455	45	3,1 %
30802 Ungdomsmagasinet Š - Idut AS	2 057	1 995	62	3,1 %
30803 Sámis - Čálliidlágádus AS	485	470	15	3,2 %
30804 Daerpies Dierie/Sørsamisk kirkeblad - Den norske kirke	313	304	9	3,0 %
30805 Bårjås - Árran julesáme guovdásj	165	160	5	3,1 %
30806 Guovdageainnu Lagasradio (GLR)	631	612	19	3,1 %
30807 NuorajTV	724	702	22	3,1 %
30808 Bamsebladet - ABC-Company E- skuvla AS	444	431	13	3,0 %
Sum	6 319	6 129	190	3,1 %

Mål for tilskuddsordningen – Samiske medier:

- Samiske medier som skaper samfunnsengasjement.

Medier er en viktig del av samfunnet og samfunnsdebatten. For Sametinget er det viktig at samisk språk, kunst og kultur er tilgjengelig på ulike medier, på ulike plattformer og at det produseres og formidles med høy kvalitet.

Mediene utgjør en sentral del av samfunnet og den offentlige samtalen. For Sametinget er det avgjørende at samisk språk, kunst og kultur har en sterk tilstedeværelse i ulike medier og på tvers av plattformer. Dette innebærer satsing på produksjon og formidling av innhold av høy kvalitet, som sikrer at samiske perspektiver når ut bredt og får synlighet i det nasjonale og internasjonale medielandskapet.

Det settes av kr 6 319 000 til formålet i 2026.

8.7 Samisk idrett

Mål for innsatsområdet:

- Et mangfold av idrettsaktiviteter.

For Sametinget er det viktig at den samiske idrettsorganisasjonen, med sine særforbund, og lokale lag og foreninger har ressurser og kompetanse til å legge til rette for et bredt spekter av idrettsaktiviteter lokalt, og til å delta i og

utvikle arenaer i allsamisk sammenheng. De skal mulighet til å utvikle samarbeid med andre urfolk og folk fra andre arktiske områder. En tilrettelegging av idrettsaktiviteter er også viktig i et folkehelseperspektiv.

I 2022 ble det etablert et avtaleinstitutt med Sámi Valáštallan Lihttu (SVL) som skal være arena for å fremme og drøfte generelle idrettspolitiske tiltak og utfordringer. Partene drøfter budsjettmessige muligheter og utfordringer, og samarbeider om å få på plass felles mål og strategier for idrettsfeltet. Partene har gjennomført forhandlinger om en Idrettsavtalen for 2026t. Idrettsavtalen med en økonomisk ramme på 6 250 000 ble godkjent av Sametingets plenum i desember 2025.

Sametinget søker også årlig om tippemidler fra Kultur –og likestillingsdepartementet som tildeles i sin helhet til Sámi Valáštallan Lihttu.

8.7.1 Samletabell – Samisk idrett

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
Samisk idrett – direkte tilskudd	6 283	5 683	600	10,6 %
34701 Kultur- og idrettsstipend	200	100	100	100,0 %
Sum	6 483	5 783	700	12,1 %

8.7.2 Samisk idrett – direkte tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
30901 Sámiid Valáštallan Lihttu - Norga (SVL-N)	6 283	5 683	600	10,6 %
Sum	6 283	5 683	600	10,6 %

Mål med tilskuddsordningen – samisk idrett:

- Samisk idrett har et mangfold av idrettsaktiviteter.

Det settes av kr 6 283 000 til formålet i 2026.

8.7.3 Kultur- og idrettsstipend – stipend

Mål med stipendet – Kultur- og idrettsstipend:

- Motivere unge kultur- og idrettsutøvere til videre satsing.

Sametingets kultur- og idrettsstipend skal motivere samisk ungdom til å engasjere seg innenfor kunst, kultur og idrett. Sametinget deler ut fire stipend årlig til ungdom som engasjerer seg innenfor musikk, kunst, kultur og idrett.

Det settes av kr 200 000 til formålet i 2026.

9 Kulturminnevern

Samfunns mål:

- Samiske kulturminner er viktige kilder til kunnskap om vår kulturhistorie og legger premisser for all planlegging og inngrep.

Samiske kulturminner er synlige spor etter våre forfedres bruk og tilstedeværelse i landskapet. De formidler kunnskap om livsvilkår, overlevelsesstrategier, ressursbruk, trosforestillinger og tilpassinger til landskapet. Dette landskapet formidler også kunnskap om rike ressurser og langvarig bosetting. Deler av den tradisjonelle kunnskapen er fortsatt i aktiv bruk i samiske samfunn, parallelt med nye kunnskaper. Sikring av kulturminner og kunnskapsformidling om dem er viktig for å videreføre samisk kulturarv i framtiden. Kunnskap om landskaps- og ressurstilpassing, som er nedfelt i samiske kulturmiljø, har verdi langt utenfor samiske samfunn. Klimaendringene har konsekvenser for samiske kulturminner, siden gjengroing av landskap blant annet innebærer at arkeologiske kulturminner som ikke er kartfestet og dokumentert mister synlighet. I tillegg utgjør økende nedbørsmengder en trussel mot freda samiske bygninger.

Kulturminneloven slår fast at alle samiske kulturminner fra 1917 eller eldre er automatisk fredet. Sametinget, som samenes øverste politiske myndighet, har forvaltningsansvar for samiske kulturminner og legger hovedpremissene for dette arbeidet. Det følger også av folkeretten.

Sametinget har ansvar for forvaltning av den samiske bygningsarven, og det er registrert over 900 automatisk freda samiske bygninger. Overordnede prinsipper for forvaltning av bygningene er beskrevet i «Sametingets plan for forvaltning av freda samiske bygninger» som ble vedtatt i Sametingets plenum i juni 2017.

Endringer i rammebetingelser, kunnskapsgrunnlag og arealbruk har gjort det nødvendig å utarbeide et overordnet styringsdokument for den samiske kulturminneforvaltningen. Som følge av dette ble *Áimmahuššan* sametingsmelding om samisk kulturminnevern vedtatt av Sametingets plenum i 2021 og revidert av plenum i juni 2025. Meldingen redegjør for status og utfordringer, og den fastsetter strategier for måloppnåelse på de ulike saksfeltene i kulturminneforvaltningen. Det videre arbeidet vil være konsentrert om å gjennomføre de strategiske satsingene som er fastsatt i meldingen.

9.1 Innsatsområder – Kulturminnevern

Sametingets innsatsområder innenfor kulturminnevern:

- Forvaltning av kulturminner
- Rammebetingelser for samisk kulturminnevern
- Tilrettelegging og formidling av den samiske kulturarven
- Forvaltning av samisk bygnings- og båtarv

9.1.1 Virkemidler innsatsområder – Kulturminnevern

(i 1000 kr)				
	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
Forvaltning av kulturminner	3 465	3 100	365	11,8 %
Tilrettelegging og formidling av den samiske kulturarven	1 900	1 750	150	8,6 %
Forvaltning av samisk båtarv	500	0	500	0,0 %
Forvaltning av samiske levninger	1 200	1 000	200	0,0 %
Sum	7 065	5 850	1 215	20,8 %

9.2 Forvaltning av kulturminner

Mål for innsatsområdet:

- Samiske kulturminner forvaltes på grunnlag av egen historie og egne verdier.

Sametingets arbeid skal føre til at flere samiske kulturminner registreres og istandsettes. Gjennom dette arbeidet styrkes kunnskapen om samisk tradisjon og historie, samt grunnlaget for bevaring og vern av samiske kulturminner.

Til forvaltningen hører tilskuddene Ceavccageadgi/Mortensnes kulturminneområde, Skoltebyen kulturmiljø og ulike prosjekter som omhandler registrering, skjøtsel, sikring og tilrettelegging av samiske kulturmiljøer, herunder også samiske bygninger. Sametinget har en funksjonell, kunnskapsbasert og forutsigbar forvaltning etter kulturminneloven og plan- og bygningsloven.

Et bredt utvalg av kulturmiljø i det samiske bosettingsområdet skal vedlikeholdes og formidles. Tilretteleggingene har som mål å synliggjøre samisk kulturhistorie og landskapsbruk i hele Sápmi. Etter flere år med tilrettelegging, synliggjøring og formidling av samiske kulturmiljøer ser Sametinget at det kreves ressurser for å ivareta oppfølging og vedlikehold av de tilrettelagte kulturmiljøene.

9.2.1 Samletabell – Forvaltning av kulturminner

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
37001 Samisk kulturminnevern - søkerbasert tilskudd	3 265	2 900	365	12,6 %
38501 Skjøtsels- og formidlingsarbeid på Ceavccageadgi/Mortensnes kulturminneområde - prosjekt	200	200	0	0,0 %
Sum	3 465	3 100	365	11,8 %

9.2.2 Samisk kulturminnevern – søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
37001 Samisk kulturminnevern - søkerbasert tilskudd	3 265	2 900	365	12,6 %
Sum	3 265	2 900	365	12,6 %

Mål for tilskuddsordningen – Samisk kulturminnevern:

- Samiske kulturminner med tilhørende tradisjoner synliggjøres gjennom dokumentasjon, formidling og istandsetting.

Prioriteringer – Samisk kulturminnevern – søkerbasert tilskudd:

For bygningsvern og fartøyvern:

- Utarbeide istandsettingsplaner for verneverdige samiske bygg og – båter.
- Istandsetting av verneverdige samiske bygninger. Bygninger som har særskilt betydning for det samiske lokalsamfunnet prioriteres.
- Formidling av samisk bygnings- og båtarv.

- Gjennomføring eller deltagelse i kurs og aktiviteter som bidrar til kompetanseheving knyttet til samiskbåt- og bygningsarv - Tiltak og deltagelse som bidrar til rekruttering prioriteres.

For registrering og dokumentasjon av samiske kulturminner og kulturmiljøer:

- Registrering og dokumentasjon av samiske kulturmiljøer. Områder som er lite undersøkt prioriteres.
- Innsamling og dokumentasjon av samisk tradisjonskunnskap som kan knyttes til kulturminner på sjø- og land.

For skjøtsel og tilrettelegging:

- Utarbeidelse av skjøtelsplaner for samiske kulturmiljøer.
- Skjøtselstiltak og tilrettelegging av kulturmiljøer. Kulturmiljøer som allerede er tilrettelagt, prioriteres.

Det settes av kr 3 265 000 til formålet i 2026.

9.2.3 Skjøtels- og formidlingsarbeid Ceavccageadje/Mortensnes kulturminneområde – prosjekt

Mål for prosjektet:

- Videreutvikle Ceavccageadje/Mortensnes som kulturminneområde.

Ceavccageadje/Mortensnes kulturminneområde ble fredet i 1988 og forvaltes av Sametinget. Det ordinære skjøtelsarbeidet i kulturminneområdet gjennomføres av Várjjat Sámi Musea og midler til dette blir overført Tana og Varanger museumssida via direktetilskuddet til samiske museer.

Sametinget vil også fortsatt jobbe videre med at Várjjat siida fremmes som samisk verdensarvområde på UNESCOs liste over verdens kulturarv.

Det settes av kr 200 000 til formålet i 2026.

9.3 Rammebetingelser for samisk kulturminnevern

Mål for innsatsområdet:

- Sametinget har formell forvaltningsmyndighet for samiske kulturminner etter kulturminneloven.

Forvaltningsmyndigheten for samiske kulturminner er overført til Sametinget gjennom Forskrift om fastsetting av myndighet mv. etter kulturminneloven (ansvarsforskriften). Sametinget skal være den viktigste premissleverandøren for det samiske kulturminnevernet og myndigheten bør i stedet overføres ved lov. Dette krever en endring som foreslått av Sametinget. Nåværende kulturminnelov er under revidering, og Sametinget forventer at den nye loven vil være i tråd med folkeretten.

Videre er gode økonomiske rammebetingelser avgjørende for forvaltningen av samiske kulturminner. For å oppnå dette må Sametinget gis mulighet til reelle konsultasjoner med regjeringen om bevilgningene til samisk kulturminnevern. Nasjonale tilskuddsordninger og – bevaringsstrategier må møte de behov og utfordringer som Sametinget erfarer i forvaltningen av samiske kulturmiljøer.

Kunnskapsmengden om samiske bosettingsområder og antall kulturminner har vært økende, særlig med hensyn til automatisk freda samiske byggverk. Gode rammebetingelser oppnås også gjennom samarbeid med aktuelle partnere innen kulturminnevernet og de samiske lokalsamfunnene. Sametinget samarbeider i dag nært med enkelte fylkeskommuner, et samarbeid som gir gevinst for alle parter.

9.4 Tilrettelegging og formidling av den samiske kulturarven

Mål for innsatsområdet:

- Samiske kulturminner er grunnlag for kunnskapsproduksjon om samisk tilstedeværelse og levesett.

Synliggjøring av samiske kulturminner medfører økt kunnskap om samisk historie og levesett. Sametinget arbeider for at formidling av samiske kulturmiljøer skal skje gjennom muntlige og skriftlige framstillinger og ved tilrettelegging og bruk av kulturminnene. Samiske kulturminner dokumenterer bruk av ressurser og landskap, og kan bidra til å styrke samiske lokalsamfunn. Sametinget skal være en premissleverandør ved formidlingen av den samiske kulturarven.

9.4.1 Samletabell – Tilrettelegging og formidling av den samiske kulturarven

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
39102 «Kjent og anerkjent» - satsing på sørsamisk kulturarv - prosjekt	400	400	0	0,0 %
39104 Revitalisering av samiske kulturmiljø i "Fotefar mot nord" - prosjekt	500	500	0	0,0 %
39201 Skoltebyen - møtested og formidlingsarena for skoltesamisk kulturarv - prosjekt	650	500	150	30,0 %
39105 Kulturminner som grunnlag for rettigheter til arealer og samisk arealbruk - prosjekt	350	350	0	0,0 %
Sum	1 900	1 750	150	8,6 %

9.4.2 "Kjent og anerkjent" – satsing på sørsamisk kulturarv – prosjekt

Mål med prosjektet:

- Gjøre sørsamisk kulturarv kjent og anerkjent.

«Áimmahuššan – Sametingsmelding om samisk kulturminnevern» har satt mål og strategier for en rekke av Sametingets arbeidsfelt innen kulturminnevernet. I det sørsamiske området er det et særlig behov for å satse på synliggjøring, registrering, dokumentasjon og oppfølging av samiske kulturminner. Det gjelder både for freda arkeologiske kulturminner og freda bygninger. En annen faktor er at den samiske kulturarven i dette området er lite kjent blant allmenheten og at den ofte er dratt i tvil, underkommunisert og «overskrevet» av norsk kulturhistorie. Dette er også en utfordring i arealplansaker. Et oppdatert og styrket kunnskapsgrunnlag om sørsamiske kulturminner vil være et viktig redskap i Sametingets deltakelse i arealplanprosesser i disse områdene.

Det settes av kr 400 000 til formålet i 2026.

9.4.3 Revitalisering av samiske kulturmiljø i "Fotefar mot Nord" -prosjekt

Mål med prosjektet:

- Styrke og opprettholde samisk identitet og tilhørighet og være en ressurs for lokalt næringsliv.

Prosjektet skal revitalisere og oppgradere kulturmiljøene som på 1990-tallet ble tilrettelagt gjennom Landsdelsutvalgets satsing "Fotefar mot nord". Tilretteleggingen omfattet et kulturmiljø i hver av kommunene. Til sammen 17 av i alt 103 fotefarsteder formidler samisk kulturhistorie. Prosjektet er et samarbeid mellom Sametinget, Trøndelag, Nordland, Troms og Finnmark fylkeskommuner og kommunene. En prosjektleder med kontorsted i Nordland fylkeskommune koordinerer arbeidet og vil være bindeledd mellom samarbeidspartnerne.

Det generelle formålet med fotefarstedene er å styrke lokal identitet og tilhørighet og være en ressurs for lokalt næringsliv. All skriftlig formidling vil skje på samisk, i tillegg til andre språk.

Det settes av kr 500 000 til formålet i 2026.

9.4.4 Skoltebyen - møtested og formidlingsarena for skoltesamisk kulturarv – prosjekt

Mål med prosjektet:

- Sää'msijdd / Skoltebyen er et møtested og en lærings- og formidlingsarena for skoltesamisk kulturarv.

Dette er et fireårig prosjekt.

Tiltak som skal gjennomføres i perioden:

- Hallonenhuset settes i stand, og inventaret oppgraderes opp mot planlagt bruk.
- Det innledes samtaler med berørte miljøer om fremtidig eierskap og forvaltning av Skoltebyen.
- Lokal involvering blant annet av Norrøis-Skoltesamene, Sør-Varanger kommune og andre relevante parter og gjennom programmet utvalgte kulturlandskap i Norge (UKL).

Det settes av kr 650 000 til formålet i 2026.

9.4.5 Kulturminner som grunnlag for rettigheter til arealer og samisk arealbruk – prosjekt

Mål med prosjektet:

- Samisk kulturarv legger premisser for all planlegging og inngrep.

Mangelen på ressurser i forvaltningen av samiske kulturminner generelt, og i samisk bygningsvern og fartøyvern spesielt, gjør det svært vanskelig å få til en forsvarlig forvaltning. Det er behov for å styrke Sametingets arbeid med samisk kulturarv gjennom økte ressurser og økt kapasitet på arbeidsfeltet. Dette vil øke Sametingets innflytelse i arealsaker og som formidler av samisk kulturhistorie, tilstedeværelse og landskapsbruk.

Det settes av kr 350 000 til formålet i 2026.

9.5 Forvaltning av samisk bygnings- og båtarv

Mål for innsatsområdet:

- God kvalitet og tilfredsstillende vedlikehold på samiske bygningsarv og verneverdige samiske båter.

Bygningsregistreringsprosjektet, som Sametinget har gjennomført i samarbeid med Riksantikvaren, har resultert i at antallet automatisk freda samiske byggverk har økt fra 60 til rundt 930. Sametingets ansvar er å forvalte disse byggverkene og formidle historien de representerer. Registreringsprosjektet har skapt forventninger i de samiske lokalsamfunnene, og det forplikter alle ansvarlige deltakere til å imøtekomme disse forventningene, og til å følge opp det klare ansvaret som er nedfelt i kulturminneloven. Riksantikvaren har bevilget tilskuddsmidler til Sametinget for å styrke oppfølgingen av arbeidet med bevaring av automatisk fredede samiske bygninger. Sametinget vil følge dette opp med styring av tilskudd til fredede kulturminner i privat eie og ellers i tråd med «Plan for forvaltning av automatisk fredede samiske bygninger» som er vedtatt av Sametingets plenum.

Antall identifiserte og registrerte samiske kulturminner øker fra år til år, og bidrar til å synliggjøre samisk historie og tilstedeværelse i stadig nye områder. Det voksende antallet kulturminner dokumenterer samisk historie i hele Sápmi.

Sametinget har fått ansvar for samisk fartøyvern fra 2020, og dette saksfeltet er derfor i en tidlig etableringsfase. Siden Sametinget ikke har en samlet oversikt over verneverdige samiske båter, vil arbeidet med identifisering av samiske båter og fartøy være en prioritert oppgave for dette saksfeltet. Å etablere kontakt og samhandling med kunnskapsmiljøer som kjenner lokale samiske båttradisjoner vil være en viktig premiss i arbeidet med å etablere et funksjonelt samisk båt- og fartøyvern.

9.5.1 Samletabell – Forvaltning av samisk bygnings- og båtarv

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
39250 Samisk båtarv - prosjekt	500	0	500	-
Sum	500	0	500	-

9.5.2 Samisk båtarv – prosjekt

Mål med prosjektet:

- Styrke samisk båtarv og båtværn

Sametinget har i 2024 samlet all kompetanse på området i et nettverk. Det er ca 30 deltakerne i nettverket. Nettverket består av det aller meste av det som finnes av kompetanse i Norge om samiske båter og båtbygging.

På bakgrunn av det Sametinget har gjort i 2024 og den erfaring og kompetanse Sametinget har tilegnet seg, skal Sametinget i samarbeid med nettverket jobbe videre med å se på modeller for formidling av den samiske båtarven.

Det settes av kr 500 000 til prosjektet i 2026.

9.6 Forvaltning av samisk levninger

Mål for innsatsområdet:

- Sametinget eller det organ Sametinget utpeker, er rette myndighet i forvaltning av samiske levninger og gravmateriale

Samisk gravskikk kan følges langt tilbake i tid. De eldste levningene kommer fra de førkristne samiske urgravene. Denne gravskikken kan føres tilbake til 900-tallet f.Kr. Dette er en av de lengste sammenhengende gravskikkene vi kjenner i Europa, og forekom helt til 16/1700-tallet. Universitetet i Oslo har i dag den største samlingen av levninger fra samiske graver – både fra førkristne urgraver og kristne begravelser. Levningene fra urgravene, med tilhørende gravkontekst og geografiske distribusjon utgjør et stort kunnskapspotensial om samisk tilstedeværelse og levesett.

Innsamlingen særlig fra kristne kirkegårder vakte i sin tid fortvilelse og sterke reaksjoner, og skjedde uten samtykke fra de samiske lokalsamfunnene. Sametinget og Universitetet i Oslo har i dag en egen avtale om forvaltning av samiske menneskelige levninger ved De Schreinerske Samlinger, som nå har skiftet navn til De bioantropologiske samlinger ved Universitetet i Oslo. I avtalen går det fram at Universitetet i Oslo har det daglige forvaltningsansvaret for de samiske levningene og at Sametinget fatter endelig avgjørelse i alle forhold som gjelder de samiske levningene.

«Áimahuššán – Sametingsmelding om samisk kulturminnevern» klargjør mål og strategier for forvaltningen av samiske levninger. Meldingen slår fast at forvaltningen av samiske levninger og gravgods skal bygge på et bredt kunnskapsgrunnlag som tar hensyn til de enkelte levningenes funnkontekst og innsamlingshistorikk, alder og sjeldenhet samt spesifikke kildeverdier for samisk historie. Videre skal krav om tilbakeføring løses gjennom dialog og gode prosesser som inkluderer berørte parter. Sametinget skal derfor utvikle gode medvirkningsprosesser som håndterer meningsmangfold og bygger dialog. Det er videre behov for å utarbeide egne styringsdokumenter for forvaltning av samiske levninger med tilhørende funn, det være seg oppbevaring, formidling, kunnskapsproduksjon, medvirkningsprosesser, deponering og gjenbegravelse.

9.6.1 Samletabell – forvaltning av samiske levninger

(i 1000 kr)				
	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
39301 Forvaltning av samiske levninger - prosjekt	1 200	1 000	200	20,0 %
Sum	1 200	1 000	200	20,0 %

9.6.2 Forvaltning av samiske levninger – prosjekt

Mål med prosjektet:

- Etablere et rammeverk som sikrer en etisk og kunnskapsbasert forsvarlig forvaltning av samiske menneskelige levninger

Dette er et treårig prosjekt som skal avsluttes i desember 2027. Prosjektet består av fire aktiviteter.

- Aktivitet 1: Utarbeide styringsdokument for forvaltning av samisk skjelettmateriale med tilhørende funn, det være seg oppbevaring, formidling, forskning, medvirkningsprosesser, deponering og gjenbegravelse.
- Aktivitet 2: Utvikle gode og inkluderende medvirknings- og forsoningsprosesser som handterer meningsmangfold og bygger på dialog med berørte parter.
- Aktivitet 3: Belyse de samiske levningenes betydning og verdi som kilde til kunnskap om samisk tilstedeværelse, levesett og historie.
- Aktivitet 4: Initiere dialogmøter og tilrettelegge for en god prosess og avklaringer med de institusjonene i Norge som har samisk levninger i sine samlinger.

Det settes av kr 1 200 000 til formålet i 2026.

10 Helse, sosial og barnevern

Samfunns mål:

- Det samiske folk har god helse og mottar likeverdige tjenester tilpasset deres språklige og kulturelle bakgrunn, og deres rettigheter som urfolk.

Sametinget bygger sin politikk på urfolks rett til gode og likeverdige helse- og omsorgstjeneste og barnevernstjeneste på lik linje med befolkningen for øvrig. Dette følger av norsk lov og internasjonale konvensjoner. Tjenestene skal utformes og gjennomføres under urfolks eget ansvar og kontroll for å sikre best mulig fysisk og psykisk helse. Tjenestetilbudet skal tilpasses samiske pasienters språk og kultur, må dette må komme klart til uttrykk i og nasjonale føringer og lovtekster. Ansvar for kvalitetssikring av samiske tjenester skal løftes til et overordnet nivå. Sametinget forutsetter at samiske pasienters rett til god helse og tilrettelagte tjenester etterspørres og synliggjøres i planlegging, utredninger og når beslutninger tas.

Utvikling av god helse for det samisk folk må bygge på dokumentert kunnskap om det samiske folks helse, levekår, og faktorer som påvirker helsetilstanden. Kunnskap er viktig for identifisering av helseutfordringer og for igangsetting av tiltak. Sametinget ser behov for styrking av forskning på forhold som påvirker helsetjenestetilbud til samiske pasienter, samt å styrke samisk språk- og kulturkompetanse på alle nivåer innenfor helsetjenesten.

Samiske barn har rettigheter etter norsk lov og internasjonale konvensjoner til å vokse med eget språk og kultur, også under barnevernets omsorg. De har rett til tjenester og tiltak som tar utgangspunkt i deres etniske, religiøse, kulturelle og språklige bakgrunn.

Ivaretagelse av samiske barns identitet, språk og kultur er avgjørende for gode barnevernstjenester. En god barnevernsomsorg forutsetter kunnskap om samiske barns rettigheter. Det mangler dokumentert kunnskap om samiske barn under barnevernets omsorg. Offentlige myndigheter forklarer dette med manglende registrering av barns samiske bakgrunn. Økt kunnskap er en forutsetning for å sikre deres rettigheter som urfolk.

10.1 Innsatsområder – Helse, omsorg og barnevern

Sametinget ønsker å nå hovedmålet for helse og sosial ved å fokusere på følgende innsatsområder:

- Spesialisthelsetjenesten
- Helse- og omsorgstjenesten
- Folkehelse
- En likeverdig og kultursensitiv barnevernstjeneste
- Sosiale forhold og velferdstjenester

10.1.1 Virkemidler innsatsområder – Helse, omsorg og barnevern

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
Helse- og omsorgstjenesten	5 332	4 273	1 059	24,8 %
Folkehelse	0	1 000	-1 000	0,0 %
Sum	5 332	5 273	59	1,1 %

10.2 Spesialisthelsetjenesten

Mål for innsatsområdet:

- Samiske pasienter mottar spesialisthelsetjenester der deres språklige og kulturelle bakgrunn har en naturlig plass, og samisk språk kan benyttes i behandlingssammenheng.

Samiske pasienter har rett på likeverdige helsetjenester på lik linje med den øvrige befolkning. Samisk spesialisthelsetjeneste må gjenspeile samenes rett til selvbestemmelse som urfolk, jf. ILO-konvensjon nr. 169 § 25. Sametinget mener at dagens organisering, der samiske helsetjenester er organisert, under et underliggende helseforetak, ikke oppfyller dette kravet. Sametinget vil følge opp utredningen av Sámi klinihkka som et nasjonalt urfolkssenter, eventuelt som et eget foretak under Helse Nord RHF, i tråd med Sykehusutvalgets forslag og regjeringens varslede utredning i Nasjonal helse- og samhandlingsplan 2024–2027.

Tilgang til samiske helsetjenester skal sikres uavhengig av bosted. Sametinget er i dialog med sentrale myndigheter og arbeider for å styrke SANKS og Sámi Klinihkka som nasjonale tilbud. Sametinget vil også sikre reell medbestemmelse gjennom samisk representasjon i helseforetak og brukerorganer, slik at samiske pasienters behov og autonomi blir ivare tatt.

Helsetjenestene må ta hensyn til samisk språk, kultur, historie, og levesett. Sametinget arbeider for at også øvrige helseforetak etablerer språklige og kulturelt tilpassede tjenester, og utvikler handlings- og tiltaksplaner i nært samarbeid med samiske helsefagmiljøer. Nyere forskning viser at andelen voldsutsatte ikke går ned. Sametinget ser behovet for å sikre at nye former for vold, som digitale seksuelle krenkelser og nettbasert vold, inkluderes i fremtidige handlings- og tiltaksplaner.

10.3 Helse- og omsorgstjenesten

Mål for innsatsområdet:

- Samiske pasienter og brukere, uavhengig av bosted, mottar en språklig og kulturelt tilrettelagt pleie- og omsorgstjeneste.

Samiske pasienter over hele landet har rett til helsetjenester tilpasset eget språk og kultur. Sannhets- og forsoningskommisjonen peker på manglende implementering og lite likeverdig tjenesteyting innen helse- og omsorgssektoren på kommunalt nivå. Sametinget mener det er nødvendig med styrket satsning innen kommunale helse- og omsorgstjenester for å ivareta samiske pasienters rettigheter, særlig retten til å bruke morsmålet i møte med helsetjenestene.

Det har ikke vært en systematisk satsing på samiske pasienters behov i primærhelsetjenesten. Sametinget ser derfor behov for at det utvikles en nasjonal handlingsplan for helse og omsorgstjenester til den samiske befolkningen.

Sametinget ser behov for at de samiske fag- og kompetansemiljøer over hele landet styrkes, inkludert utviklingssenter for sykehjem og omsorgstjenester for samiske pasienter. Helsefagmiljøene som er etablert i samarbeid med helsedirektoratet må styrkes og gjøres permanente. Disse skal bistå kommuner med å utvikle samisk språklige og kulturelle tjenester, øke kompetansen på disse tjenestene og bidra til brukerrettede tilbud til samiske eldre og andre. Videre er det behov for flere helsenettverk/ helseteam, spesielt i storbyene, som kan være med på å utvikle helse- og omsorgstilbudet for samer.

Gjennom Sametingets samarbeidsavtaler med bykommuner setter Sametinget fokus på helsetjenester til samiske brukere, herunder sikring av samisktalende helsesykepleiere ved helsestasjoner, særlig med tanke på oppfølging av samiske barns språkutvikling.

Samiske eldre i byene etterlyser møteplasser og tjenester som ivaretar deres samiske språk og kultur. Sametinget vil i samarbeid med bykommunene, arbeide for at det etableres et samiskspråklig omsorgstilbud til samiskspråklige eldre.

Sannhets- og forsoningskommisjonen peker på behovet for økt kunnskap om konsekvensene av fornorskningen. Sametinget mener det er behov for mer forskning på generasjonstraumer, internatlivets konsekvenser, internalisert rasisme, sårbarhetsfaktorer og sammenhengen mellom fornorskningen og rusmisbruk.

Mange samer har ikke tilgang til samiske fastleger. Sametinget mener det bør opprettes en fjernkonsultasjonsordning med samisktalende leger, og anser Sámi klinihkka som en naturlig aktør for å ivareta dette ansvaret.

10.3.1 Samletabell – Helse- og omsorgstjenesten

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
40001 Brukerrettede tilbud for eldre samer - Várdobáiki Sámi guovddáš/ Várdobáiki samisk senter - direkte tilskudd	872	846	26	3,1 %
40101 Samisk legeforening - direkte tilskudd	376	365	11	3,0 %
40201 Sørsamisk helsenettverk/Åarjelsaemien healoeviermie - direkte tilskudd	468	454	14	3,1 %
40301 Brukerrettede tilbud for eldre samer - Samisk hus i Oslo - direkte tilskudd	731	709	22	3,1 %
40401 Sørsamisk helsekonferanse - direkte tilskudd til Aajege - Trøndelag fylkeskommune	205	199	6	3,0 %
42001 Helse-, omsorg- og barnevernsprosjekter - søkerbasert tilskudd	2 680	1 700	980	0,0 %
Sum	5 332	4 273	1 059	24,8 %

10.3.2 Brukerrettede tilbud for den samiske befolkningen, i livsløps- og folkehelseperspektiv – direkte tilskudd til Várdobáiki

Mål for tilskuddsordningen – Brukerrettede tilbud for den samiske befolkningen, i livsløps- og folkehelseperspektiv:

- Gi råd og veiledning til personer og organisasjoner som ønsker å gjennomføre frivillige brukerrettede tiltak for samiske eldre.

Gjennom denne ordningen gir Várdobáiki veiledning og råd til personer og organisasjoner som ønsker å gjennomføre frivillige tiltak for samiske eldre. Várdobáiki gis i 2026 en økning på kr 100 000 for å styrke driften av det brukerrettede tilbudet for den samiske befolkningen, i livsløps- og folkehelseperspektiv. Dette er en varig økning.

Det settes av kr 872 000 til formålet i 2026.

10.3.3 Samisk legeforening – direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen – Samisk legeforening:

- At samisk legeforening gjennom faglig bistand og informasjonsvirksomhet kan bidra til at den samiske befolkningen har et helsetilbud som er tilpasset deres språk og kultur.

Sámi Doaktáriid Searvi/Samisk Legeforening er en frivillig, uavhengig, ideell organisasjon som arbeider for å bedre helsetilbudet til den samiske befolkningen samt fremme helseopplysning på samisk. Samisk legeforening er en svært viktig samarbeidspartner for å fremme Sametingets helsepolitikk. De har ofte en avgjørende rolle for gjennomføring

av Sametingets politikk, og er en viktig ressurs for Sametinget. Samisk legeforening gis i 2026 en økning på kr 30 000 for å styrke driften av foreningen. Dette er en varig økning.

Samisk legeforening vil bidra til rekruttering av samisk helsepersonell til samiske områder.

Det settes av kr 376 000 til formålet i 2026.

10.3.4 Sørsamisk helsenettverk – direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen – Sørsamisk helsenettverk:

- Bidra og styrke arbeidet for likeverdige helsetjenester til den samiske befolkningen i sørsamisk område.

Sørsamisk helsenettverk består av helsepersonell i sørsamisk område, og har som formål å arbeide for likeverdige helsetjenester til den samiske befolkningen i sørsamisk område. Nettverket samarbeider på tvers av etater, kommuner, fylker og landegrensen.

Det settes av kr 468 000 til formålet i 2026.

10.3.5 Brukerrettede tilbud for eldre samer – direkte tilskudd til Samisk hus Oslo

Mål for tilskuddsordningen – Brukerrettede tilbud for eldre samer:

- Utvikle brukerrettede tilbud for samiske eldre i områder hvor samer er i mindretall.

Gjennom denne ordningen arrangerer Samisk hus Oslo helsetreff for samiske eldre. Tiltaket får en økning på budsjettet for 2026 på kr 200 000 for å styrke arbeidet med helsetreffene og helse- og omsorgssaker. Dette er en varig økning.

Det settes av kr 731 000 til formålet i 2026.

10.3.6 Sørsamisk helsekonferanse – direkte tilskudd

Mål for konferansen – Sørsamisk helsekonferanse:

- Økt kompetanse om helse og levekår, samt utfordringer og behov for samiske pasienter i sørsamisk område.

Gjennom denne ordningen legger Aajege til rette for at samiske fagfolk, samiske brukere og andre kan dele kompetanse og erfaringer som kan bidra til utvikling og tilrettelegging av helse- og omsorgstjenester til sørsamiske områder. Sørsamisk helsekonferanse gis i 2026 en økning på kr 40 000 for å styrke driften av konferansen. Dette er en varig økning.

Det settes av kr 205 000 til formålet i 2026.

10.3.7 Helse-, omsorg- og barnevernsprosjekter – søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)				
	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
Helse-, omsorg- og 42001 barnevernsprosjekter - søkerbasert tilskudd	2 680	1 700	980	57,6 %
Sum	2 680	1 700	980	57,6 %

Mål for tilskuddsordningen – Helse-, omsorg- og barnevernsprosjekter:

- God helse og likeverdige helse-, omsorg- og barnevernstjenester for den samiske befolkningen.

Prioriteringer – Helse-, omsorg og barnevernsprosjekter:

- Prosjekter som bidrar til dokumentert kunnskap om samiske barn under barnevernets omsorg
- Prosjekter som øker samiske pasienters medvirkning og brukerstyring.
- Prosjekter som styrker psykisk helse hos samiske barn og unge.
- Prosjekter som bidrar til å forebygge og redusere omfang av selvmord, selvmordsforsøk og selvskading.

- Prosjekter som fremmer god helse blant den reindriftssamiske befolkningen
- Prosjekter for møteplasser for samiske eldre.
- Prosjekter for overføring av tradisjonell samisk kunnskap mellom generasjoner for samiske eldre og ungdom.
- Prosjekter for å reparere menneskelige konsekvenser etter fornorskningen.

Det settes av kr 2 680 000 til formålet i 2026.

10.4 Folkehelse

Mål for innsatsområdet:

- God helse og trivsel i den samiske befolkningen.

God folkehelse r i det samiske samfunnet forutsetter kunnskap om samisk språk, kultur og samfunnsliv, både for identifisering av helseutfordringer og iverksette tiltak.

Det finns lite dokumentert kunnskap om folkehelsen i den samiske befolkningen. Sametinget etterlyser forskning om følgene av fornorskningspolitikken. Samer rapporterer oftere enn øvrig befolkning om diskriminering, det er en sammenheng mellom opplevd diskriminering og hvor sterk den psykiske belastningen oppleves.

Sametinget mener det er viktig å styrke Senter for samisk helseforskning for å sikre økt evidensbasert kunnskap, spesielt om fornorskningens konsekvenser for samisk folkehelse. Sametinget er tilfreds med gjennomføringen av helse- og levekårsundersøkelsen SAMINOR 3, og forventer at resultatene vil bidra til å styrke kunnskapsgrunnlaget om samiske helseforhold. En videre styrking av forskningen forutsetter økte bevilgninger til Senter for samisk helseforskning fra nasjonale myndigheter.

Sametinget vil arbeide for at regjeringen følger opp Meld. **St. 19 (2018–2019) Folkehelsemeldingen – Gode liv i et trygt samfunn** med konkrete tiltak for folkehelsearbeid i samiske områder. Sametinget vil styrke samiske elders rett til en verdig alderdom. Folkehelse for samiske eldre handler om en alderdom hvor samisk språk og kultur er en del av hverdagen.

Det samiske samfunnet møter store utfordringer, spesielt innenfor samiske tradisjonelle næringer. Arealpress, klimakriser, ressurskonflikter, rovdyrproblematikk, uforutsigbare rammevilkår og negative holdninger fra samfunnet påvirker den enkeltes psykiske og fysiske helse. Krisene i reindriften rammer ikke bare den som daglig utøver næringen, men hele familien. Sametinget ser derfor et behov for å arbeide målrettet overfor kommunene for å sikre at helse- og velferdstilbud ivaretar hele familien. Det er viktig å utvikle kommunale tjenester som forstår de spesifikke utfordringene reindriftsfamilier og andre samiske næringsutøvere står overfor, slik at både voksne og barn får nødvendig støtte og oppfølging.

Sametinget mener det er nødvendig med selvmordsforebyggende tiltak i det samiske samfunnet. Forskning viser at selvmordsforebyggende arbeid blir mer effektivt når fagfolk involverer nettverket rundt personer i risikozonen, og når pårørende og andre får opplæring i å gjenkjenne faresignaler og snakke om selvmord. Det er også viktig med målrettet og kulturtilpasset støtte til etterlatte, da ett selvmord ofte berører både familie og lokalsamfunn.

Forskere peker på at selvmord blant samer ikke alltid er knyttet til psykiske lidelser, men også kan ha sammenheng med sosiale utfordringer. Diskriminering og hets øker risikoen for at unge samer utvikler selvmordstanker. Sametinget mener det er nødvendig med et samisk lavterskeltilbud for personer i krise, og vil arbeide videre for å etablere dette. Tiltak som bidrar til å redusere traumer og utenforskap kan også forebygge selvmord.

10.4.1 Samletabell – Folkehelse

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
43701 Forebygging av selvmord i Sápmi - prosjekt	0	1 000	-1 000	-100,0 %
Sum	0	1 000	-1 000	-100,0 %

10.5 En likeverdig barneverntjeneste

Mål for innsatsområdet:

- Samiske barns rettigheter og behov er sikret i møte med barnevernet.

Samiske barn har rett til å vokse opp med sitt språk og sin kultur, slik det er fastsatt i norsk lov og internasjonale konvensjoner. Hjelpetilbud skal ta hensyn til barnas etniske, religiøse, kulturelle og språklige bakgrunn. Kunnskap om samiske barns rettigheter, språk og kultur er avgjørende for å gi dem og deres familier et riktig og tilpasset tilbud.

Sametinget har gjennom sitt arbeid sikret at samiske barns rett til språk, kultur, etnisitet og religion er forankret i barnevernlovens formålskapittel. Sametinget vil videre arbeide for at disse rettighetene også sikres i forskrifter og øvrige prosesser som angår barn. Sametinget vil påse at samiske barns språk, kultur og identitet synliggjøres og følger barnet under barnevernets omsorg. Sametinget vil også etterspørre forskning på helse og levekår for samiske barn som har vært eller er under barnevernets omsorg.

10.6 Sosiale forhold og velferdstjenester

Mål for innsatsområdet:

- Velferdstjenester skal tilpasses samiske brukere.

10.6.1 Barn som vokser opp i lavinntektsfamilier.

Barnefattigdom er en voksende utfordring i samiske områder. Prisvekst, renteøkninger, klimaendringer og manglende lønnsomhet i primærnæringene gir grunn til bekymring for at dette er en voksende trend. Sametinget vil arbeide systematisk med sosiale spørsmål, og blant annet jobbe for at velferdstjenester er både tilpassede og tilgjengelige for samiske brukere.

11 Urfolksrettigheter, internasjonalt samarbeid og likestilling

Samfunns mål:

- Rettigheter som er anerkjent i FNs erklæring om urfolks rettigheter er implementert i lovverk og praktisk politikk.

Sametinget er pådrivere i internasjonale organer for å utvikle og følge opp folkerettslige konvensjoner, erklæringer og andre instrumenter som styrker rettighetene til verdens urfolk. Som urfolk i et av verdens rikeste land har samene en solidarisk forpliktelse til å bidra til at situasjonen til andre urfolk blir bedre. Samtidig er internasjonal rett avgjørende for å fremme og ivareta våre rettigheter og interesser på hjemmebane. Vårt internasjonale arbeid og engasjement får direkte og konkret betydning i vårt samfunn, helt ned på lokalt nivå.

Urfolks rettigheter handler om grunnleggende menneskerettigheter, om rettferdighet, demokrati, likhet, ikke-diskriminering, godt styresett og god tro. Vi skal kunne delta i beslutningsprosesser, og statene skal konsultere med oss for å oppnå vårt frie og informerte forhåndssamtykke før lover og tiltak som påvirker oss vedtas. Vi har rett til fritt å fremme vår økonomiske, sosiale og kulturelle utvikling.

Det grenseoverskridende arbeidet retter seg mot innsatsområder som samisk samarbeid, nordområdene, urfolks- og menneskerettigheter, solidaritetsarbeid og globale utfordringer. Sametinget deltar aktivt i nasjonale og internasjonale fora og arenaer som Samisk parlamentarisk råd, Nordisk samarbeid, Barentssamarbeidet, Arktisk råd, EU og FN.

Sametinget konstaterer at i en rekke saker krenkes samiske rettigheter og mulighetene for politiske løsninger er ikke til stede lenger. Videre ser vi at enkeltpersoner og grupperinger må stå alene i rettsaker mot staten der politiske prosesser ikke har ført fram.

11.1 Innsatsområder – Urfolksrettigheter, internasjonalt samarbeid og likestilling

Sametingets innsatsområder innenfor urfolksrettigheter, internasjonalt samarbeid og likestilling:

- Samisk samarbeid
- Nordområdene
- Urfolksrettigheter
- Likeverd og solidaritet
- Likestilling

11.1.1 Virkemidler innsatsområder – Urfolks rettigheter, internasjonalt arbeid og likestilling

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
Samisk samarbeid	5 500	3 500	2 000	57,1 %
Urfolksrettigheter	3 758	1 836	1 922	104,7 %
Likestilling	1 777	1 764	13	0,7 %
Sum	11 035	7 100	3 935	55,4 %

11.2 Samisk samarbeid

11.2.1 Samletabell – Samisk samarbeid

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
Sámi Giellagáldu - avtale	5 500	3 500	2 000	0,0 %
Sum	5 500	3 500	2 000	57,1 %

Mål for innsatsområdet:

- Samisk språk, kultur og samfunnsliv bevares og utvikles både innenfor den enkelte nasjonalstat og på tvers av statsgrensene.

11.2.2 Sámi Giellagáldu

Sámi Giellagáldu ble etablert som egen driftsenhet tilknyttet Sametinget i Norge i 2022. De tre sametingene har i 2020 vedtatt vedtekter for organisasjonen samt bestemt organisering og finansiering. Sámi Giellagáldu er en selvstendig virksomhet etablert av Sametingene i Finland, Sverige og Norge. Praktisk og administrativt er Sámi Giellagáldu tilknyttet Sametinget i Norge, men ledes av et eget styre hvor de tre sametingene har lik innflytelse.

Sametingene i Norge, Sverige og Finland fremforhandler årlig en avtale om finansiering av Sámi Giellagáldu etter vedtekter for Sámi Giellagáldu. Finansieringsavtalen for Sámi Giellagáldu er Sametingets viktigste redskap for normering av terminologi og skriveregler av de samiske skriftspråkene.

Sámi Giellagáldu er samenes felles nordiske fagorgan i samiske språkspørsmål. Sámi Giellagáldu har ansvar for å koordinere, styrke, og utvikle det nordiske samiske språksamarbeidet. Sámi Giellagáldus formål er å bevare, verne og utvikle den kulturarven som de samiske skriftspråkene og talespråkene representerer, og å bevare, styrke og utvikle de samiske språkene samtidig som det tas hensyn til de forskjellige samiske språkenes behov, utfordringer og ressurser. Nordisk språksamarbeid er viktig for å øke bruken av samiske språk.

Det settes av kr 5 500 000 til formålet i 2026.

11.2.3 Samisk parlamentarisk råd (SPR)

Samene er både et folk og et urfolk med tradisjonelle områder innenfor statsgrensene til Finland, Norge, Sverige og Russland. Vi er forent gjennom felles historie, kultur og samiske språk, og gjennom bruken av våre tradisjonelle land-, fjord- og kystområder med tilhørende ressurser. Kontakten mellom samer på tvers av landegrenser har avgjørende betydning for bevaring av tradisjoner og for utvikling av samisk fellesskap og mangfold. Dette arbeidet gjøres blant annet gjennom Samisk parlamentarisk råd (SPR) som er den parlamentariske samiske stemmen internasjonalt og som skal ivareta samenes interesser på tvers av landegrensene. Det er et mål at Samisk parlamentarisk råd skal ha et institusjonalisert samarbeid i saker som berører samer i flere stater, eller samene som ett folk.

Sametinget i Norge har 7 delegater i rådet.

Det langsiktige målet er et fremtidig felles samisk folkevalgt organ. I et mer kortsiktig perspektiv vil vi prioritere tiltak som harmoniserer valgordningene, slik som for eksempel en felles valgdag.

Et utvalg i SPR ledet av Sametinget i Norge har levert en egen rapport om grensehindre i Sápmi. Denne legger fram en rekke konkrete forslag til løsninger på utfordringer. Sametinget har også vedtatt en egen plenumsak (SP 10/22) som har forslag til løsninger og anbefalinger som vil bli fulgt opp. SPR følger opp de foreslåtte løsningene og anbefalingene fra plenumsaken.

11.3 Nordområdene

Mål for innsatsområdet:

- En bærekraftig utvikling for folkene som bor i nord.

For å sikre en bærekraftig utvikling i nordområdene er det viktig med samarbeidet både mellom urfolksinstitusjoner, interesseorganisasjoner, næringsliv og offisielle myndigheter. Derfor er Sametinget aktiv på arenaer som omhandler nordområdepolitikk, både nasjonalt og internasjonalt, blant annet gjennom deltagelse i nordområdeforumet og på internasjonale konferanser der nordområdepolitikken er tema.

11.4 Urfolksrettigheter

Mål for innsatsområdet:

- FNs erklæring om urfolks rettigheter er implementert i lovverk og praktisk politikk.

Urfolk har rett til selvbestemmelse. I kraft av denne retten bestemmer de fritt sin politiske stilling og fremmer fritt sin egen økonomiske, sosiale og kulturelle utvikling. Selvbestemmelse omfatter også rettigheter knyttet til urfolks helse, utdanning, opplæring på eget språk og i egen kultur, medier, åndelige og religiøse tradisjoner, rett til bevaring og utvikling av egen kulturarv, tradisjonell kunnskap og kulturuttrykk. Samt rettigheter til land og vann, territorier og ressurser som danner naturgrunnlaget for urfolks kultur. Sametingene jobber blant annet med å få til at urfolks representative selvstyreorganer har selvstendig deltakerstatus i FN-møter som berører urfolksspørsmål samt oppfølgingen av sluttokumentet fra FNs verdenskonferansen for urfolk (WCIP) i 2014.

11.4.1 Samletabell – Urfolksrettigheter

(i 1000 kr)				
	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
Oppfølging av rapporten fra 48701 Sannhets- og forsoningskommisjonen - prosjekt	1 990	350	1 640	468,6 %
Internasjonalt arbeid – direkte tilskudd	1 248	1 079	169	15,7 %
48501 International Decade of Indigenous Languages 2022-2032 - prosjekt	100	0	100	-
Jevgenij Jushkovs minnefond - 45005 direkte tilskudd til Samerådet - norsk seksjon	420	407	13	3,2 %
Sum	3 758	1 836	1 922	104,7 %

11.4.2 Oppfølging av sannhet- og forsoningskommisjonens rapport – prosjekt

Mål med prosjektet:

- Gjøre Sametinget i stand til å imøtekomme forventninger knyttet opp mot sannhets- og forsoningskommisjonens arbeid.

Sametinget behandlet i 2024 saker knyttet til oppfølgingen av Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport blant annet om Sametingets overordnede vurdering, om næring, om menneskelige omkostninger og en felles uttalelse fra Sametinget og en sak om regional gjennomgang av tilbud og ordninger i alle Sametingets valgkretser. Sametinget har ikke mulighet og kapasitet til å få gjennomført alle tiltakene som er skissert i de ulike sakene på en gang, og gjennomfører høringer i alle Sametingets valgkretser etter tur. Nordre og sørsamisk valgkrets ble gjennomført i 2025.

På bakgrunn av prosessene i 2025 vil oppfølgende tiltak og etablering av møteplasser følges opp i de ordinære virkemiddelordningene til Sametinget.

For å få best mulig grunnlag for å prioritere tiltak vil Sametinget i 2026 ha høring og folkemøter i Vesthavet og Sør-Norge valgkrets. I tillegg vil Sametinget se på muligheten for en undersøkelse av fremgangen i reparasjonsprosessen etter forforskningen med relevante samarbeidspartnere.

Det settes av kr 1 990 000 til formålet i 2026.

11.4.3 Internasjonalt arbeid – direkte tilskudd

(i 1000 kr)				
	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 - 2025	Avvik i %
45002 Samerådet - norsk seksjon	777	754	23	3,1 %
45003 Mama Sara Education Foundation	219	212	7	3,3 %
45004 Docip	252	113	139	123,0 %
Sum	1 248	1 079	169	15,7 %

Samerådet – norsk seksjon – direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen:

- Fremme samiske rettigheter, slik at den samiske befolkningen blir akseptert som ett folk med politiske, økonomiske og sosiale rettigheter som er sikret i de respektive landenes lovverk.

Samerådet er en samarbeidsorganisasjon for samiske organisasjoner i Norge, Sverige, Russland og Finland. Samerådets hovedmål er å fremme samiske interesser og rettigheter, og at samene blir akseptert som ett folk med politiske, økonomiske og sosiale rettigheter som er sikret i de respektive landenes lovverk. Samerådet arbeider også for å styrke samenes samhörighet som et folk over landegrensene. Samerådet deltar i tillegg i internasjonale prosesser knyttet til urfolk, menneskerettigheter og miljøet i Arktis. Samerådet er organisert slik at hvert land har en seksjon. Sametinget bidrar med driftstilskudd til Samerådet – norsk seksjon.

Det settes av kr 777 000 til formålet i 2026.

Mama Sara Education Foundation – direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen:

- Bistå og styrke solidaritets- og humanitært arbeid utført gjennom Mama Sara Education Foundation.

Mama Sara Education Foundation er en frivillig hjelpeorganisasjon med base i Kautokeino. Organisasjonen jobber aktivt med å hjelpe masaibarn i Tanzania med skolegang gjennom en fadderordning, samt å samle inn penger til skolebygg for maasaibarna. I 2017 ble skolebygget i Loliondo ferdig og overlevert skolemyndighetene i Loliondo. Organisasjonen vil fortsette samarbeidet med Loliondo og har under planlegging et nytt prosjekt i Engaruka. Solidaritetsarbeidet organisasjonen gjør er viktig, og Sametinget bidrar derfor med direkte tilskudd for å styrke dette arbeidet.

Det settes av kr 219 000 til formålet i 2026.

Docip – direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen:

- Tilskuddsordningen skal styrke bistanden til urfolk i forbindelse med ulike møter i FN-systemet.

Indigenous Peoples' Center for Documentation, Research and Information – Docip er en internasjonal urfolksorganisasjon med sete i Genève. Docip er et informasjons- og dokumentasjonssenter som også arbeider med forskning knyttet til urfolk.

Formålet med tilskuddsordningen er å styrke den bistanden institusjonen gir til urfolk i forbindelse med ulike møter i FN-systemet.

Docip fikk økning i sin bevilgning i Sametingets reviderte budsjett mars 2025 og juni 2025. Bevilgningene videreføres i 2026.

Det settes av kr 252 000 til formålet i 2026.

11.4.4 International Decade of Indigenous Languages 2022-2032 – prosjekt

Sametinget vil fortsette arbeidet med å fremme samiske språk og andre urfolksspråk under IDIL 2022-2032. Sametinget vil følge opp *Mijá tekno* – Sametingenes felles flaggskipprosjekt sammen med sametingene i Sverige og Finland. Sametinget vil også følge opp arbeidet med Nasjonalt samarbeidsforum sammen med Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD).

Samarbeidsforumet for Det internasjonale tiåret for urfolksspråk (IDIL 2022- 2032) har det siste året hatt økt fokus på språkteknologi og kunstig intelligens. Samarbeidsforumet har foreslått etablering av et kompetansenettverk som KI satsning i Sápmi. Det første nettverksmøtet med workshop ble avholdt i slutten av oktober. Etter workshopen i oktober 2025 er målet at det etableres et nettverk som på sikt som kan være et miljø for samisk kunstig intelligens og språkteknologi på tvers av landegrenser.

Det settes av kr 100 000 til formålet i 2026.

11.4.5 Jevgenij Jushkovs minnefond - direkte tilskudd til Samerådet - norsk seksjon

Mål for tilskuddsordningen:

- Jevgenij Jushkovs minnefond er styrket.

Samerådet opprettet i 2022 Jevgenij Jushkovs minnefond. Minnefondet har som mål å støtte samer fra russisk side av Sápmi som tar samisk språkopplæring.

Det avsettes kr 420 000 til formålet med 2026.

11.5 Likeverd og solidaritet

Mål for innsatsområdet:

- Det vises solidaritet med andre urfolk.

Sametinget er pådriveren i internasjonale organer for å utvikle og følge opp folkerettslige konvensjoner, erklæringer og andre instrumenter som styrker rettighetene til verdens urfolk. Som urfolk i et av verdens rikeste land har vi en solidarisk forpliktelse til å bistå til at situasjonen til andre urfolk blir bedre. Samtidig er internasjonal rett avgjørende for å fremme og ivareta våre rettigheter og interesser på hjemmebane.

11.6 Likestilling

Mål for innsatsområdet:

- Et likestilt samisk samfunn med like rettigheter og muligheter for alle.

Utgangspunktet for å nå dette målet er at likestilling berører alle samfunnsområder og skal være en integrert del av vårt arbeid, uavhengig av blant annet kjønn, funksjonsevne, etnisitet og seksuell legning. Likestilling er derfor et aspekt ved alle politikkområdene i Sametinget, og likestilling skal derfor være en integrert del av hvert fagområde.

Urfolkskvinner er sjelden med i beslutningsprosessene. Spørsmål som gjelder urfolkskvinner, blir ofte usynliggjort i internasjonale rettighetsprosesser. I tillegg blir spørsmål som gjelder urfolkskvinner ofte usynliggjort på arenaer der urfolksspørsmål tas opp eksplisitt. Det kommer stadig sterkere krav fra urfolkskvinner om at de må bli inkludert i beslutningsprosesser og på arenaer som gjelder urfolk.

11.6.1 Samletabell – Likestilling

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
48601 Oppfølging av Sametingets likestillingsmelding og handlingsplan mot samehets - prosjekt	1 350	1 350	0	0,0 %
45103 Garmeres - norsk seksjon – direkte tilskudd	427	414	13	3,1 %
Sum	1 777	1 764	13	0,7 %

11.6.2 Oppfølging av Sametingets likestillingsmelding og arbeidet mot samehets – prosjekt

Sametinget vedtok i 2020 likestillingsmeldingen Sábmme Jállu, og denne har innsatsområdene: kjønnslikestilling; seksuell orientering og kjønnsidentitet; vold i samiske samfunn; samer med funksjonsnedsettelse samt hatyrtinger og hatkriminalitet. Det er en intensjon å utvikle handlingsplaner på alle innsatsområdene under Sametingets likestillingsmelding.

Sametinget vedtok i 2023 en handlingsplan mot vold. Vold i nære relasjoner er et samfunnsproblem også i Sápmi, og krever økt bevissthet om temaet og målrettede tiltak innenfor forebygging, tjenestetilbudet for berørte og kompetanseheving blant fagfolk. Vi ønsker å være premissleverandør for utforming av statlige tiltak på området. Det er viktig å få mer forskning på feltet, økt kompetanse og kapasitet i alle ledd, samt bidra til holdningsendring.

Sametinget leverte i 2022 en handlingsplan mot samehets med varighet ut 2025. t. Selv om perioden for handlingsplanen er avsluttet, er forebygging av samehets fortsatt en prioritet for Sametinget. Det budsjetteres med videre innsats på området og fortsatt samarbeid med mobbeprosjektet beskrevet under kapittel 5.8.2.

Sametinget har også utarbeidet en handlingsplan for realisering av samer med normbrytende funksjonsvariasjoners rettigheter i 2024. Denne handlingsplanen skal bidra til forsterket innsats for å realisere rettigheter til samer med normbrytende funksjonsvariasjoner.

Det settes av kr 1 350 000 til formålet i 2026.

11.6.3 Garmeres – direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen:

- Styrkede rettigheter for skeive samer.

Garmeres er en organisasjon av og for skeive samer på tvers av landegrensene. De jobber for skeive samers rettigheter, muligheter og synlighet i hele Sápmi. Tilskuddet er også for å arrangere Sápmi Pride.

Det settes av kr 427 000 til formålet i 2026.

12 Samarbeidsavtaler

Samfunns mål:

- Et styrket samisk språk, kultur og samfunnsliv.

Kommunene er blant de viktigste samarbeidspartnerne for Sametinget. Kommunene er de som først og fremst legger til rette tjenester til den samiske befolkningen hva gjelder språk, oppvekst og opplæring, helse og sosial, kultur, næring og arealbruk.

Sametinget arbeider for å legge forholdene til rette slik at det samiske folk selv, på egne premisser, skal ha mulighet til å utvikle sine samfunn, sitt språk og kultur på best mulig måte. Dette er et ansvar som Sametinget verken skal, kan eller vil bære alene. Sametinget ønsker å styrke samarbeidet med regionale og lokale myndigheter. Dette skal skje gjennom etableringen av partnerskapsavtaler og samarbeidsavtaler med kommuner og fylkeskommuner, samt andre sentrale institusjoner hvis virksomhet berører samiske interesser.

Sametinget har i 2024 satt i gang en prosess med evaluering av samarbeidsavtalene med fylkeskommunene og byene som vi har samarbeidsavtale med.

Sametinget vil i 2026 jobbe spesielt for å opprette og styrke eksisterende partnerskap med lokale og regionale myndigheter der målet er et felles løft for de samiske institusjonene.

12.1.1 Virkemidler innsatsområder – Samarbeidsavtaler

(i 1000 kr)				
	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 - 2025	Avvik i %
Regionalt samarbeid	2 965	2 000	965	48,3 %
Interreg	500	500	0	0,0 %
Sum	3 465	2 500	965	38,6 %

12.2 Regionalt samarbeid

Mål for innsatsområdet:

- Et aktivt og målrettet samarbeid med regionale og lokale myndigheter for å styrke og utvikle samisk kultur, språk og samfunnsliv.

Sametinget er avhengig av samarbeid med andre parter for å oppnå resultater i vårt arbeid. Sametinget vil også i 2026 være aktiv overfor fylkeskommuner og kommuner for å følge opp samarbeidsavtaler for å sikre at samisk språk, kultur og samfunnsliv ivaretas på en best mulig måte i de fylkeskommunene og kommunene Sametinget har samarbeidsavtale med.

Sametinget har undertegnet samarbeidsavtaler med flere bykommuner. Samarbeidsavtalene har som intensjon å ivareta samisk språk og kultur for den samiske befolkningen i disse kommunene. Videre legger samarbeidsavtalene forholdene til rette for en mer åpen og tillitsfull dialog om forhold som gjelder samer. Oppfølgingen av avtalene skjer gjennom tiltak innenfor de ulike fagkapitlene i budsjettet.

12.2.1 Regionalutviklingsprosjekter – søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
Tilskudd til				
52001 regionalutviklingsprosjekter - søkerbasert tilskudd	2 965	2 000	965	48,3 %
Sum	2 965	2 000	965	48,3 %

Mål for tilskuddsordningen – Regionalutviklingsprosjekter:

- Et aktivt og målrettet samarbeid med regionale og lokale myndigheter for å styrke og utvikle samisk kultur, språk og samfunnsliv.

Prioriteringer – Regionalutviklingsprosjekter:

- Prosjekter som fremmer samisk språk, kultur og samfunnsliv i de fylkeskommuner som Sametinget har samarbeidsavtale med.
- Prosjekter som fremmer samisk språk, kultur og samfunnsliv i de bykommuner som Sametinget har samarbeidsavtale med.

Det settes av kr 2 965 000 til formålet i 2026.

12.3 Interreg

Mål for innsatsområdet:

- økt samarbeid over landegrensene i Sápmi.

En ny programperiode for Interreg trådte i kraft i 2021 og skal vare til 2027. Sametinget skal ta større ansvar for å få i gang grenseoverskridende samiske prosjekter. I dag er det få samiske prosjekter som settes i gang over landegrensene, og potensialet for å få større verdiskaping både på norsk, svensk og finsk side av Sápmi er stort.

Sametinget har styrket sin innsats knyttet til Interreg, i første omgang ved å ta et større sekretariatsansvar og gjennom denne posten bidra til samfinansiering av prosjekter. Dette har vært en villet satsning som er i samsvar med det sametingene har villet over mange år gjennom samarbeidet i Samisk parlamentarisk råd. Stortingsmelding om samisk språk, kultur og samfunnsliv trekker også frem Interreg som et viktig verktøy for å styrke samisk samarbeid over landegrensene. Samisk reiseliv, kreative næringer, kunst og kultur og samisk språk er viktige satsingsområder.

Sametinget ønsker å kunne bidra med en støtteordning slik at samiske aktører på norsk side har en større mulighet for egenfinansiering til sine prosjekter. Dette skal bidra til at det for denne Interreg-perioden blir gjennomført flere samiske Interreg prosjekter på norsk side.

12.3.1 Interreg – søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
52101 Interreg - søkerbasert tilskudd	500	500	0	0,0 %
Sum	500	500	0	0,0 %

Mål for tilskuddsordningen – Interreg:

- Økt samarbeid over landegrensene i Sápmi.

Prioriteringer – Interreg:

- Prosjekter innenfor de fire innsatsområdene i Interreg Aurora.
- Forskning og innovasjon.
- Miljø og klima.
- Kultur, utdanning og bærekraftig reiseliv
- Kapasitetsbygging og folk-til-folk samarbeid.

Det settes av kr 500 000 til formålet i 2026.

13 Andre tiltak

13.1 Samletabell – Andre tiltak

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
85001 Noereh - direkte tilskudd	265	257	8	3,1 %
85002 Norrøs skoltesamene	412	400	12	0,0 %
87001 Samiske hovedorganisasjoner - søkerbasert tilskudd	5 163	4 038	1 125	27,9 %
87010 Tilskudd til organisasjonene til partier og grupper som er representert på Sametinget - søkerbasert tilskudd	663	643	20	3,1 %
88001 Samiskrelatert statistikk i Norge - avtale	375	375	0	0,0 %
88101 Forskning på sametingsvalget - avtale	800	800	0	0,0 %
88501 Sametingsvalget - prosjekt	0	5 000	-5 000	0,0 %
88201 Samisk KI-arbeid - prosjekt	475	0	475	0,0 %
Virkemidler politisk nivå	8 777	10 643	-1 866	-17,5 %
Sum	16 930	22 156	-5 226	-23,6 %

13.1.1 Noereh – direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen – direkte tilskudd Noereh:

- Opprettholde et variert samisk organisasjonsliv.

Noereh er en samisk ungdomsorganisasjon på norsk side av Sápmi som ble stiftet i 2009. Noereh skal jobbe for all samisk ungdom, og med saker samiske ungdommer brenner for. Noereh skal legge til rette for at all samisk ungdom har en møteplass som bidrar til å styrke den samiske identitetsfølelsen på tvers av geografi og grenser. Noereh er en partipolitisk og livssynsmessig nøytral organisasjon.

Det settes av kr 265 000 til formålet i 2026.

13.1.2 Norrøs skoltesamene – direkte tilskudd

Mål for tilskuddsordningen – direkte tilskudd Norrøs skoltesamene:

- Opprettholde et variert samisk organisasjonsliv.

Norrøs er en grenseoverskridende, frittstående og partipolitisk uavhengig organisasjon som ble stiftet i 2023.

Organisasjonen arbeider for å ta tilbake, synliggjøre og utvikle skoltesamisk tradisjon, språk, kultur og identitet. Organisasjonen uttaler seg i saker som berører den skoltesamiske befolkningen. 2026 er det første året Norrøis får direkte tilskudd over Sametingets budsjett. Tilskuddet skal gå til å styrke organisasjonens drift.

Det settes av kr 412 000 til formålet i 2026.

13.1.3 Samiske hovedorganisasjoner – søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
87001 Samiske hovedorganisasjoner - søkerbasert tilskudd	5 163	4 038	1 125	27,9 %
Sum	5 163	4 038	1 125	27,9 %

Mål for tilskuddsordningen – Samiske hovedorganisasjoner:

- Opprettholde et variert organisasjonsliv og sikre organisasjonene et stabilt økonomisk fundament.

Det settes av kr 5 163 000 til formålet i 2026.

13.1.4 Organisasjonene til partier og grupper som er representert i Sametinget – søkerbasert tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
87010 Tilskudd til organisasjonene til partier og grupper som er representert på Sametinget - søkerbasert tilskudd	663	643	20	3,1 %
Sum	663	643	20	3,1 %

Mål for tilskuddsordningen – Organisasjonene til partier og grupper som er representert i Sametinget:

- Sikre det finansielle grunnlaget til organisasjonene til partier og grupper som er representert i Sametinget.

Målgruppe for tilskuddsordningen:

- Organisasjonene til partier og grupper som er representert i Sametinget.

Det settes av kr 663 000 til formålet i 2026.

13.1.5 Samiskrelatert statistikk i Norge – avtale

Sametinget har inngått avtale med Statistisk sentralbyrå (SSB) om produksjon av samiskrelatert statistikk. Midlene dekker produksjon av publikasjonen Samisk statistikk, som kommer ut annethvert år. Sametingets grunnsyn er at produksjon av samiskrelatert statistikk skal dekkes over statsoppdraget til SSB.

Det settes av kr 375 000 til formålet i 2026.

13.1.6 Forskning på Sametingsvalget – avtale

Kunnskap om samenes politiske deltakelse og oppslutning ved sametingsvalg er av grunnleggende betydning. Det er derfor av stor betydning at det gjennomføres en systematisk valgforskning for sametingsvalgene. Formålet med

forskningsprosjektet om sametingsvalget er å få bedre kunnskap om og bygge opp samisk valgforskningskompetanse der det legges vekt på samiske kulturelle og språklige forhold.

Det settes av kr 800 000 til formålet i 2026.

13.1.7 Samisk KI - prosjekt

Mål for prosjektet:

- Utvikle strategi for samisk KI.

Sametinget har behov for å styrke innsatsen knyttet opp mot samisk KI-arbeid. Prosjektet skal bidra til å utforme en samisk KI-strategi, og skal inkludere forskningsmiljøer som Sami AI Lab og Giellatekno. Det vil være viktig at strategien vektlegger behovene det samiske samfunnet har for en utvikling av KI som virkemiddel for å styrke og utvikle det samiske samfunnet. I tillegg må det identifiseres hva som må til for å få til en utvikling av KI som tjener det samiske samfunnet.

Det settes av kr 475 000 til prosjektet i 2026

13.2 Virkemidler politisk nivå

(i 1000 kr)				
	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 - 2025	Avvik i %
87101 Politiske grupper i Sametinget	6 923	5 745	1 178	20,5 %
87110 Opposisjonens arbeidsvilkår	1 854	1 798	56	3,1 %
87120 Tilskudd til lister ved sametingsvalget 2025 - søkerbasert tilskudd	0	3 100	-3 100	-100,0 %
Sum	8 777	10 643	-1 866	-17,5 %

13.2.1 Politiske grupper i Sametinget

Tilskuddsmottakere og målgruppe for tilskuddsordningen:

Grupper i Sametinget som har status som gruppe i henhold til Reglement for Sametingets politiske nivå, fastsatt av Sametinget 10.02.94, med siste endringer gjeldende fra 01.01.2019.

Ordningen forvaltes av plenumsledelsen eller det organet som plenumsledelsen delegerer myndigheten til.

Det settes av kr 6 923 000 til formålet i 2026.

13.2.2 Opposisjonens arbeidsvilkår

Opposisjonens arbeidsvilkår:

Målgruppe for tilskuddsordningen: Grupper i Sametinget som har status som gruppe i henhold til Reglement for Sametingets politiske nivå, fastsatt av Sametinget 10.02.1994, med siste endringer gjeldende fra 01.01.2019, og som har definert seg som en del av opposisjonen.

For å sikre opposisjonen gode arbeidsvilkår i Sametinget settes det årlig av midler til drift av de politiske opposisjonsgruppene.

Det settes av kr 1 854 000 til formålet i 2026.

14Plenum

14.1 Driftskostnader parlamentet

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 - 2025	Avvik i %
1010 Sametingets plenum	18 223	17 675	548	3,1 %
1110 Sametingets plenumsledelse	3 353	3 252	101	3,1 %
1111 Sametingets fagkomiteer	1 424	1 381	43	3,1 %
1120 Sametingets kontrollutvalg	1 237	1 200	37	3,1 %
1310 Samisk parlamentarisk råd	1 268	890	378	42,5 %
1930 Sametingets klagenemnd	205	199	6	3,0 %
Sum	25 710	24 597	1 113	4,5 %

14.1.1 Sametingets plenum

Sametingets plenum består av de folkevalgte. Sametingets plenum fordeler bevilgninger som stilles til disposisjon gjennom tildelingsbrev i tråd med de føringene som er lagt i Stortingets budsjettvedtak og innstillinger. Sametinget fattar vedtak som krever oppfølging av Sametingsrådet, blant annet gjennom forskrifter og retningslinjer i henhold til lov om Sametinget, vedtak i enkeltsaker, handlingsplaner og strategidokumenter. Sametingets plenum er også forvaltningsorgan for kulturminneloven, opplæringsloven og stedsnavnsloven.

I tråd med Reglement for Sametingets politiske nivå mottar Sametingets politikere, og medlemmer av Sametingsnedsatte utvalg, godtgjørelser regnet ut fra godtgjørelsen Stortinget vedtar at Regjeringen skal ha, etter en fast utregningsnøkkel. Størrelsen på godtgjørelsene oppdateres automatisk etter Stortingets vedtak.

Det settes av kr 18 223 000 til formålet i 2026.

14.1.2 Sametingets plenumsledelse

Plenumsledelsen utarbeider saksliste, innkaller til og leder Sametingets plenums møter etter reglene i Sametingets arbeidsorden. Plenumsledelsen sørger for at det føres protokoll fra forhandlingene i plenum og underskriver protokollen for hvert møte.

På plenumsledelsens budsjett settes det av midler til dekking av lønn til plenumslederen, godtgjørelser og reiseutgifter til plenumsledelsen for møtevirksomhet utenom plenums møtene og til plenumslederens reisevirksomhet i forbindelse med andre oppdrag for Sametinget. Plenumslederens godtgjørelse utgjør 80 % av presidentens godtgjørelse.

Med bakgrunn i Sametingets vedtak i sak 17/06 Retningslinjer for bruk av midler fra Sametinget til de politiske gruppene, som forvaltes av plenumsledelsen, beregnes kr 50 000 til revisorgodkjenning av gruppemidlene og midlene til opposisjonens arbeidsvilkår.

Med bakgrunn i Sametingets vedtak i sak 20/16 og i sak 25/18 settes det av kr 292 000 til samisk kurs for Sametingets representanter. Midlene forvaltes av plenumsledelsen.

I midlene avsatt til plenumsledelsen inkluderes godtgjørelse til medlem og varamedlem oppnevnt av Sametinget til Finnmarkseiendommens kontrollkomité på kr 45 000.

Det settes av kr 3 353 000 til formålet i 2026.

14.1.3 Sametingets fagkomitéer

Mål: Styrke det politiske arbeidet i Sametinget.

Bevilgningen på denne posten fordeles likt mellom fagkomiteene og bevilgningen skal dekke utgifter knyttet til punkt 10 i Retningslinjer for Sametingets fagkomiteer fastsatt av Sametingets plenum 05.06.25 i sak 36/25.

Under punkt 10 i retningslinjene kommer det fram følgende:

Sametingsrepresentantene kan foreta reiser eller befaringer for å oppdatere seg i saker som komitéene eller Sametinget behandler. Målet for ordningen er å styrke det politiske arbeidet i Sametinget og bidra til at representantene får mulighet til deltakelse på relevante møter, konferanser og annen reisevirksomhet som er nødvendig for å oppdatere seg i saker som Sametinget behandler. Reisene skal godkjennes av plenumsledelsen, og være innenfor det fastsatte budsjettet for ordningen.

Det settes av kr 1 424 000 til formålet i 2026.

14.1.4 Sametingets kontrollutvalg

Kontrollutvalget skal utøve parlamentarisk kontroll og styringskontroll over virksomheten som finansieres over Sametingets budsjett. I dette ligger også å kontrollere Sametingets årsregnskap og eventuelle merknader til regnskapet fra Riksrevisjonen. Utvalget kan foreta de undersøkelser i Sametingets administrasjon som den anser som nødvendig.

Kontrollutvalget avgir innstilling til Sametingets plenum i saker utvalget tar opp til behandling, enten som en egen sak eller gjennom komitéens årsmelding.

Sametinget kjøper tjenester fra eksterne til Sametingets kontrollutvalg. Tjenestene omfatter blant annet bistand i å utarbeide handlingsplaner for kontrollutvalgets arbeid i henhold til kontrollutvalgets retningslinjer, utredning og saksforberedelse av kontrollutvalgets saker og bistand i informasjons- og kommunikasjonsspørsmål.

Det settes av kr 1 237 000 til formålet i 2026.

14.1.5 Samisk parlamentarisk råd (SPR)

Samisk parlamentarisk råd (SPR) er et parlamentarisk samarbeidsorgan for sametingene i Finland, Norge og Sverige, med samene fra russisk side som permanente deltagere. Delegasjonens utgifter til deltakelse på SPR-møter og øvrig representasjon dekkes av de ulike sametingene.

Parlamentarikerkonferansen arrangeres av SPR hvert fjerde år. Det er satt av kr 350 000 til dette formålet i 2026.

Det settes av kr 1 268 000 til formålet i 2026.

14.1.6 Sametingets klagenemnd

Sametinget har i 2011 opprettet Sametingets klagenemnd for tilskuddssaker. Formålet med opprettelsen er å sikre at Sametingets tilskuddsforvaltning oppfyller forvaltningslovens regler om klagebehandling.

På bakgrunn av erfaringstall reduseres bevilgningen i 2026.

Det settes av kr 205 000 til formålet i 2026.

15 Sametingsrådet

15.1.1 Samletabell – Sametingsrådet

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
Sametingsrådet	18 222	16 684	1 538	9,2 %
Sum	18 222	16 684	1 538	9,2 %

15.2 Sametingsrådet

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
1510 Sametingsrådet	15 894	14 446	1 448	10,0 %
1910 Sametingets ungdomspolitiske utvalg (SUPU)	532	516	16	3,1 %
1920 Sametingets eldreråd	796	772	24	3,1 %
1940 Ekstern sakkyndig komité for samisk helseforskning	700	700	0	0,0 %
1502 Kunnskapsgrunnlag om Sametingets valgordning - prosjekt	0	250	-250	-100,0 %
70000 Sametingets råd for samer med normbrytende funksjons	300	0	300	-
Sum	18 222	16 684	1 538	9,2 %

15.2.1 Sametingsrådet

Sametingsrådet står for den daglige utøvende politikken for Sametinget, forvalter Sametingets budsjett og kan utnevne styrer, råd og utvalg til forvaltning av Sametingets virkemidler.

Sametingsrådet fastsetter økonomireglement for Sametinget, som skal sikre en etisk og effektiv forvaltning av Sametingets verdier i tråd med Sametingets vedtatte planer og målsetninger. Gjennom reglementet gir Sametingsrådet administrasjonen bestemmelser om økonomiforvaltningen.

Posten dekker godtgjørelse til presidenten, fire rådsmedlemmer og tre politiske rådgivere samt til Sametingsrådets reisevirksomhet i forbindelse med rådsmøter og andre oppdrag for Sametinget.

Sametingspresidentens godtgjørelse følger regjeringsmedlemmenes godtgjørelser og settes til 80 % av denne.

Sametingsrådets øvrige medlemmer har en godtgjørelse pr. år, som utgjør 75 % av presidentens godtgjørelse.

Sametinget har anket tingrettens dom i søksmålet om at konsesjonsendring for elektrifisering av Melkøya er ugyldig. Lagmannsretten har berammet behandlingen til september 2026. Det er satt av kr 1 000 000 til oppfølgingen av rettsaken. Dette er en engangsbevilgning.

Det settes av kr 15 894 000 til formålet i 2026.

15.2.2 Sametingets ungdomspolitiske utvalg (SUPU)

Sametingets ungdomspolitiske utvalg (SUPU) skal styrke samisk ungdoms innflytelse på Sametingets politikk. SUPU er også engasjert eksternt i ungdomssaker, og internasjonalt i samisk og urfolks ungdomspolitikk. SUPU består av fem faste medlemmer med varamedlemmer og er oppnevnt av Sametingsrådet. SUPU har fått fastsatt mandat og organisering av Sametingets plenum.

Det settes av kr 532 000 til formålet i 2026.

15.2.3 Sametingets eldreråd

Eldrerådet er et rådgivende organ for Sametingsrådet og skal bistå Sametingsrådet i utformingen av Sametingets eldrepolitikk, og i saker som angår samiske eldre.

Sametingets eldreråd gis i 2026 en økning på kr 200 000. Dette er en varig økning.

Det settes av kr 796 000 til formålet i 2026.

15.2.4 Ekstern sakkyndig komité for samisk helseforskning

Sametinget har etablert Sakkyndig etisk komite for samisk helseforskning, og alle forskningsprosjekter som omhandler forskning på samisk helse skal innhente samisk kollektivt samtykke fra denne komiteen.

Det settes av kr 700 000 til formålet i 2026.

15.2.5 Sametingets råd for samer med normbrytende funksjonsvariasjoner

I Sametingets melding om likestilling, Sábmme jállu (2020), er samer med normbrytende funksjonsvariasjoner definert som et av innsatsområdene. Sametingsmeldingen ble fulgt opp av "Sametingets handlingsplan for realisering av samer med normbrytende funksjonsvariasjoners rettigheter 2024-2026" der et av tiltakene var å opprette et eget råd for samer med normbrytende funksjonsvariasjoner.

Sametingets råd for samer med normbrytende funksjonsvariasjoner skal være et rådgivende organ for Sametingsrådet og skal bistå Sametingsrådet i utformingen Sametingets politikk og være et rådgivende organ for Sametingsrådet i alle typer saker rådet finner at de ønsker å engasjere seg i.

Det settes av kr 300 000 til formålet i 2026.

16 Sametingets administrasjon

16.1 Samletabell – Sametingets administrasjon

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026	Budsjett 2025	Avvik 2026 – 2025	Avvik i %
Driftsinntekter a)	-7 905	-7 905	0	0,0 %
Lønns- og personalkostnader	130 478	120 841	9 637	8,0 %
Andre driftskostnader	59 337	57 615	1 722	3,0 %
Sum	181 910	170 551	11 359	6,7 %

a) Driftsinntekter består av inntekter fra befaringer og refusjoner.

Administrasjonen i Sametinget fungerer som faglig sekretariat for Sametingets politikere og hovedoppgaven er å følge opp og gjennomføre politiske bestillinger og vedtak, og på bakgrunn av disse opprettholde og utvikle de samiske språkene, den samiske kulturen og samfunnslivet.

Sametingets administrasjon saksbehandler direkte og søkerbaserte tilskuddssaker, i tillegg til å drive kontroll av tilskudd, gjennomføre dialogmøter med direkte tilskuddsmottakerne og generell veiledning av søkere av tilskudd.

Sametingets administrasjon har i 2022 vedtatt en overordnet strategiplan for perioden 2022 – 2026. I denne er overordnet oppdrag, verdier, visjon og fem hovedmål definert:

Administrasjonens visjon er:

- Ovttas nannet Sámi – Sammen styrker vi Sápmi

Administrasjonens verdier er:

- Sámi vuohki – I samisk ånd
- Verddevuohta – Inkluderende fellesskap
- Rabasvuohka – Åpenhet
- Ovttaráđalašvuohka – Samhandling
- Oskkáldasvuohka – Pålitelig og lojal

Våre fem hovedmål er:

- Vi har kompetente og engasjerte medarbeidere.
- Vi har samisk som hovedspråk.
- Våre prioriteringer og handlinger er tuftet på birgejumpi.
- Vi er ledende i samisk samfunnsutvikling.
- Vi er en attraktiv arbeidsplass.

Hovedadministrasjonen ligger i Karasjok, og det er totalt ni kontorsteder i Finnmark, Troms, Nordland og Trøndelag. Administrasjonen ledes av en direktør, er inndelt i fem avdelinger og to staber. Til sammen har hele administrasjonen ca. 150 årsverk. Avdelingene utfører saksbehandling og yter tjenester til både politiske myndigheter og til publikum.

Bevilgningen til administrasjonen økes med kr 1 732 000 på grunn av økning i kostander til husleie og programvarelisenser. Dette er en varig økning.

Sametinget åpner kontor på stortinget i 2026. Kontoret vil bli bemannet med administrative ansatte, derav opprettelsen av en ny stilling som skal være Sametingets kontaktpunkt på Stortinget. Kontoret skal virke til gjennomføring av Stortingets konsultasjonsplikt med Sametinget. Ved kontakt, informasjon og samhandling med partigrupper og Stortingets administrasjon, skal kontoret bidra til at samiske interesser og rettigheter ivaretas. Kontoret skal blant annet fange opp saker og politiske prosesser og formidle Sametingets synspunkter, interesser og løsninger.

16.2 Organisering av Sametingets administrasjon

Sametingets administrasjon igangsatte våren 2023 et arbeid for å se på organisasjonsstrukturen til Sametingets administrasjon. Målet med arbeidet var å rigge administrasjonen til å håndtere endringene som skjer nå og i fremtiden. Siden etableringen i 1989 har verden rundt Sametinget vært gjennom store endringer og verden er stadig i bevegelse. Endringene påvirker også Sametinget. Det må vurderes hvilke oppgaver som må prioriteres, det blir hardere konkurranse om arbeidskraft og det er øket potensiale for å digitalisere og effektivisere arbeidsoppgaver.

I 2024 gjennomførte administrasjonen en omorganiseringsprosess med mål om å rigge organisasjonen til å møte fremtidige krav og forventninger innen flere fagfelt, samt effektivisere og styrke administrasjonen gjennom å øke lederspennet og sikre flere ressurser til produksjon. Endringene ble iverksatt januar 2025.

Sametinget må utvikle seg på flere områder for å kunne møte de pågående endringene. I arbeidet med organisasjonsutvikling fokuseres det på å finne en hensiktsmessig dimensjonering mellom fagområdene for å imøtekomme kravene fra og behovene til den politiske ledelsen. Det er behov for å fremme tverrfaglig samarbeid, skape en mer fleksibel og dynamisk organisasjon, samt øke graden av digitalisering og effektivisering av arbeidsprosesser. Videre er det viktig å legge til rette for en mer strategisk tilnærming til ledelsen av organisasjonen. Sametingets rolle er i sterk endring, noe som reflekteres i de økte forventningene fra samarbeidspartnere, sivilsamfunnet, statlige myndigheter og befolkningen generelt.

For å styrke samfunnskontakt og oppfølging av samarbeid, samt forbedre virksomhetsstyringen fra drift til utvikling, har det vært behov for en styrking av administrasjonsbudsjettet. Denne styrkingen skal bidra til økt kapasitet på samfunnskontakt og oppfølging av samarbeidsavtaler. Det vil også være nødvendig å øke kapasiteten for å skaffe kunnskap, analyser og statistikk om samfunnsforhold som grunnlag for gode fagpolitiske råd til Sametingets plenum og politisk ledelse.

Da det har vært endringer i bemanning og struktur i administrasjonen viser tabellen under hver avdeling kun budsjett 2026. Direktøren har myndighet til å omdisponere mellom disse postene for å få til en optimal drift av administrasjonen. Dette gjøres kontinuerlig gjennom året på bakgrunn av politiske prioriteringer, uforutsette hendelser og tilgjengelige ressurser.

16.3 Avdeling for Samisk språk, utdanning, forskning og helse

	(i 1000 kr)
	Budsjett 2026
Driftsinntekter	-24
Lønns- og personalkostnader	29 445
Andre driftskostnader	3 829
Totalutgifter	33 250

Avdeling for Samisk språk, utdanning, forskning og helse har tre seksjoner. Seksjon for forskning, høyere utdanning og folkehelse, seksjon for samisk språk og seksjon for grunnopplæring og barnehage.

Avdeling har oppfølgingsansvar for de politiske prosessene innenfor språk og opplæring og forvaltningsansvar for Sametingets søkerbaserte tilskuddsordninger innenfor språk og opplæring.

Sametinget har myndighet etter opplæringsloven § 6-4 til å revidere og fastsette læreplaner for grunn- og videregående opplæring. Store deler av avdelingens arbeid er knyttet til dette arbeidet. Avdelingen er også ansvarlig for driften av Sametingets læremiddelsentral.

Avdelingen har ansvar for å følge opp Sametingets interne oversettingstjeneste til sør-, lule- og nordsamisk. Sametingets språkavdeling har i tillegg ansvaret for den samiske stedsnavntjenesten som forvalter samiske stedsnavn etter Lov om stadnamn.

16.3.1 Samisk stedsnavnstjeneste

Samiske stedsnavn er beskyttet etter Lov om stadnamn, på lik linje med alle andre stedsnavn i Norge.

Samisk stedsnavntjeneste forvalter samiske stedsnavn etter Lov om stadnamn og Forskrift om stadnamn, og behandler navnesaker med bakgrunn i loven og forskriftene. Samisk stedsnavntjeneste gir tilrådning om bruk og rettskriving av samiske stedsnavn, jf. Lov om stadnamn. Sametinget følger opp og løfter frem navnesaker og har dialog med blant annet kommuner, fylker, Kartverket, departementer, Vegvesenet og andre.

Samisk stedsnavntjeneste skal tilby gode faglige arenaer for en sikker oppfølging av stedsnavnsaker i henhold til Lov om stadnamn og forskrift til loven. Samisk stedsnavntjeneste bruker også eksterne fagfolk som faglig støtte til arbeidet med stedsnavn.

16.4 Avdeling for samisk kulturarv, areal, natur og kollektive rettigheter

	(i 1000 kr)
	Budsjett 2026
Driftsinntekter	-3 568
Lønns- og personalkostnader	28 183
Andre driftskostnader	4 171
Totalutgifter	28 786

Avdelingen har to seksjoner. Seksjon for samisk kulturmiljø og seksjon for areal, natur og kollektive rettigheter.

Avdelingen har ansvar for arbeidet med likestilling og oppfølging av Sametingets meldinger og handlingsplaner knyttet til likestilling og samehets.

Avdelingen har også ansvar for Sametingets arbeid knyttet til arealrettigheter her i også Sametingets forvaltning av plan- og bygningslovens § 3-1 og gir på bakgrunn av dette høringsuttalelser på kommuneplaner og reguleringsplaner samt veiledning av kommunale planleggere i bruk av Sametingets planveileder. Det geografiske forvaltningsområdet for arealsaker omfatter fylkene Troms og Finnmark og Nordland samt kommunene som faller inn under reindriftsloven og Trollheimen-loven, og kommunene Engerdal, Flatanger, Folldal, Frosta, Grong, Holtålen, Høylandet, Inderøy, Indre Fosen, Leka, Levanger, Lierne, Meråker, Midtre Gauldal, Namsskogan, Namsos, Nærøysund, Oppdal, Orkland, Os, Osen, Overhalla, Rendalen, Rennebu, Rindal, Røros, Røyrvik, Selbu, Snåsa, Steinkjer, Stjørdal, Sunndal, Surnadal Tolga, Tydal, Tynset, Verdal, Ørland og Åfjord, rundt regnet 40 prosent av Norges landareal. I sjø regnes forvaltningsområdet ut til en nautisk mil utenfor grunnlinjen.

Sametinget er i henhold til kulturminnelovens forskrifter forvaltningsmyndighet for samiske kulturminner. I oppgavene inngår forvaltning, formidling og dokumentasjon av samiske arkeologiske kulturminner, samisk bygningsarv og fartøyvern. Dokumentasjon av muntlige tradisjoner, tradisjonell landskapsbruk og samiske kulturmiljøer inngår også. Arbeidet består av publikumskontakt, befaringer, intervjuer, tilrettelegging og skjøtsel av kulturmiljøer, rapportering samt registrering av kulturminnedata i den nasjonale databasen Askeladden. I tillegg utarbeides det skjøtelsplaner for samiske kulturminner og kulturmiljøer.

Avdelingen forvalter de søkerbaserte tilskuddsordningene til kulturminner, bygningsvern og fartøyvern. Avdelingen har dessuten hovedansvaret for skjøtsel og forvaltning av Ceavccageadgi/Mortensnes kulturminneområde og Skoltebyen kulturmiljø som Sametinget eier. I tillegg jobber Sametinget med planmessig oppfølging i form av skjøtsel, vedlikehold og oppdatering av tilrettelagte kulturminnene.

16.5 Avdeling for kultur, næringsutvikling og direkte tilskudd

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026
Driftsinntekter	-1 455
Lønns- og personalkostnader	21 665
Andre driftskostnader	4 090
Sum	24 300

Avdelingen har to seksjoner, seksjon for næringsutvikling, kultur og bibliotek og seksjon for direkte tilskudd.

Avdelingen har ansvar for drift av Sametingets bibliotek i tillegg til ansvar for litteraturformidling. Målet for samisk bibliotekstjeneste er at hele den samiske befolkningen skal få et tilfredsstillende bibliotektilbud. Sametingets bibliotek samarbeider med andre bibliotek, institusjoner og aktører for å utvikle og formidle samisk litteratur. Sametingets bibliotek har en unik samling av samiskspråklig litteratur og litteratur om samiske forhold på mange språk. Samlinga er tilgjengelig og kjent for både andre bibliotek og enkeltlånere. Biblioteket kjøper inn flere eksemplarer av bøker, slik at andre bibliotek kan låne en samling av bøker til utlån for sine brukere, et depot utlån.

Avdelingen har ansvar for oppfølging av politiske prosesser innenfor næringsutvikling og kultur. I tillegg har avdelingen forvaltningsansvar for søkerbaserte tilskudd innen næringsutvikling og kulturutvikling, samt alle Sametingets direkte tilskudd.

16.6 Avdeling for Sametingets politiske sekretariat

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026
Driftsinntekter	-21
Lønns- og personalkostnader	9 653
Andre driftskostnader	868
Totalutgifter	10 500

Avdelingen har to seksjoner, Sekretariatsseksjonen og seksjon for valg og parlamentsforvaltning.

Det politiske sekretariatet tilrettelegger, kontrollerer og vedlikeholder saksflyten mellom ulike fagavdelinger og mellom de administrative og politiske enheter. Avdelingen bidrar til å styrke den politiske sekretariatsfunksjonen for Sametingsrådet og øvrig politisk ledelse.

Sametingets politiske sekretariat har som ansvar og oppgave å ivareta den parlamentariske virksomheten på Sametinget, herunder å saksbehandle for plenumsledelsen og planlegging av plenums- og komitémøter. I tillegg har avdelingen ansvar for Sametingets valgmanntall, planleggingen og gjennomføringen av sametingsvalg og åpningen av nytt Sameting, saksbehandlingen av klagesaker som Sametingsrådet oversender til Sametingets klagenemnd for tilskuddssaker samt saksbehandlings- og sekretæroppgaver for Sametingets kontrollutvalg

16.7 Avdeling for administrasjon

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026
Driftsinntekter	-2 827
Lønns- og personalkostnader	24 471
Andre driftskostnader	42 026
Sum	63 670

Avdelingen har tre seksjoner, seksjon for HR og digital transformasjon, seksjon for økonomistyring og Seksjon for IT, arkiv, drift og resepsjon.

Administrasjonsavdelingen har blant annet ansvaret for it og drift av datasystemer, arkiv, økonomi, lønn, personal, innkjøp, intern kontroll, forvaltning av parlamentsbygget og andre leide lokaler, informasjonssikkerhet og fysisk sikkerhet, samt digitalisering i Sametingets administrasjon.

16.8 Sametingets direktør, kommunikasjonsstaben og stab for virksomhetsstyring og samfunnskontakt

(i 1000 kr)

	Budsjett 2026
Driftsinntekter	-10
Lønns- og personalkostnader	17 061
Andre driftskostnader	4 353
Sum	21 404

Direktøren har to staber en for kommunikasjon og en for stab for virksomhetsstyring og samfunnskontakt.

Kommunikasjonsstaben har ansvar for kommunikasjon og informasjon om Sametingets virksomhet. Dette innebærer blant annet kommunikasjonsfaglig rådgivning til politisk ledelse og organisasjonen for øvrig, ansvar for Sametingets visuelle identitet, grafiske profil, fotoarkiv, profileringsmaterieil, utvikling og redaktøransvar for Sametingets nettsider og sosiale kanaler, utvikling og redaktøransvar for Sametingets intranettsider, utforming av kommunikasjonsstrategier og kampanjer i nært samarbeid med fagavdelingene samt samfunns- og mediekontakt og utarbeiding av pressemeldinger, kronikker, taler med mer.

Stab for virksomhetsstyring og samfunnskontakt har ansvar for å styrke det strategiske arbeidet og sikre en mer helhetlig tilnærming og koordineringen på tvers både internt og eksternt. Staben koordinerer og følger opp Sametingets samfunnskontakt både nasjonalt og internasjonalt. Staben har også blant annet det overordnede ansvaret for Sametingets budsjett, årsmelding og internkontroll.